

Riksdagens protokoll

2007/08:37

Onsdagen den 5 december

Kl. 09.00 – 17.24

Protokoll
2007/08:37

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 29 november.

2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Förste vice talmannen meddelade att *Kjell Eldensjö* (kd) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 6 december, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Lotta Jonsson* (kd).

3 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2007/08:200

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:200 Kriminalvårdens ekonomi
av *Lena Olsson* (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 15 januari 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 30 november 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

4 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Skatteutskottets betänkanden 2007/08:SkU9 och SkU11–SkU13

Utrikesutskottets betänkanden 2007/08:UU1 och UU2

Föredros
justitietskottets betänkande 2007/08:JuU1
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (prop. 2007/08:1 delvis).

Anf. 1 THOMAS BODSTRÖM (s):

Herr talman! Ärade ledamöter, justitieministern! Man kan tycka att det är lite speciellt att ha en debatt om budget när anslagen är lika. Det borde knappt vara någon debatt. Ändå finns det väldigt mycket att säga om den budget som har lagts fram.

Jag vill först säga att det är speciella förutsättningar att vara i opposition. Man klagar, man kritiserar. Jag vill redan nu säga att jag inte har något personligt mot justitieministern. Jag har bara positivt att säga om henne som person. Det är bara det sätt som arbetet utförs på som jag kritiserar. Men det är lite speciellt.

Det som är intressant är att man lätt hamnar i samma roller. Vi socialdemokrater svarar ofta på frågor hur vi ska förändra saker, som om vi fortfarande hade regeringsmakten. Oppositionen fortsätter i sin opposition även nu intill 2008. Jag tycker att det är intressant, och naturligtvis smickrande för mig, att man ägnar så mycket uppmärksamhet åt det. Lite förnedrande är det kanske för den nya justitieministern att jag får stå i centrum så mycket och får så mycket kritik och så mycket diskussioner. Det är som sagt lite speciellt med oppositionspolitik. Det blir lätt så att alla hamnar där.

Men nu är det så att det är oppositionens uppgift att kritisera. På samma sätt som det var tidigare för borgerliga ledamöter är det för oss socialdemokrater nu, och för demokratins skull är det viktigt att kritisera och komma med synpunkter på den politik som förs. Här saknas det sannerligen inte ämnen.

Jag sade inledningsvis att det är samma belopp. Ja, men så sades det inte. Två år före valet sade Moderaterna att om vi vinner valet ska det bli 3 miljarder mer till rättsväsendet. 3 miljarder mer till rättsväsendet, basunerade Moderaterna ut. Så sent som våren före hade det krympt ihop, men det handlade fortfarande om ansevärd summor från de borgerliga partierna tillsammans, närmare $\frac{3}{4}$ miljard.

Vart de här 3 miljarderna har tagit vägen har jag försökt fråga Beatrice Ask i ett år nu, men hon svarar inte. Det var under det beloppet som Mikael Odenberg fick krypa till korset och avgå därför att han inte fick igenom sina miljarder. Så gör inte Beatrice Ask, utan hon fortsätter att hävda att det är den största satsningen någonsin, trots att det försvann 3 miljarder i budgetförhandlingarna.

Det har inte syntts så stor skillnad på initiativkraften mellan Mikael Odenberg och Beatrice Ask den här hösten. De har hörts ungefär lika mycket när det gäller initiativ och styrning av myndigheterna. Men nu ett år senare vill jag gärna, Beatrice Ask, ha en förklaring till hur det kommer sig att 3 miljarder försvann från tiden före valet till tiden efter valet och att det nu har krympt ihop.

Ibland talar man om den största satsningen någonsin. Det är bluff, det vet vi. Det kommer aldrig någonsin att vara en sådan satsning som den socialdemokratiska regeringen gjorde 2002–2006 – 5 miljarder. Om det

mot förmodan skulle bli så skulle jag vara den första att gratulera. Men fram till dess vore det väldigt bra, särskilt om man är justitieminister, att inte upprepa den bluff som det faktiskt är. Det är inte på det sättet.

Hur ser verkligheten ut med denna satsning från borgerligt håll? Hur ser det ut? Jag var på Kronobergshäktet och besökte en klient. De är förtvivlade där över att det nu ska sägas upp 25 personer. 14 miljoner ska sparas, 25 personer ska bort från Kronobergshäktet. Det var den moderata satsningen. Var det någon som hörde Moderaterna eller Beatrice Ask säga att om vi vinner valet ska personal sägas upp från Kronobergshäktet? Men det blev verkligheten.

Det är samma sak inom åklagarna, som säger att det kan bli följden av att man inte får tillräckligt mycket pengar. Stockholmspolisen gick ut i förra veckan och sade: Nu måste vi spara 50 miljoner. Var det någon som hörde Moderaterna, Kristina Axén Olin, Beatrice Ask eller Fredrik Reinfeldt före valet säga att om vi vinner valet kommer Stockholmspolisen att behöva spara 50 miljoner kronor?

Nej, den största bluffen någonsin har vi fått se.

Men det är värre än så därför att man inte ens är överens inom polisen om hur siffrorna ser ut. Ena dagen kommer rikspolischefen upp på Justitiedepartementet och presenterar sin syn. Några dagar senare kommer några länspolismästare upp. Diskrepansen mellan rikspolischefen och länspolismästarna är 1 miljard kronor. 1 miljard kronor är man mellan de högsta rikspolischeferna och länspolischefen inte överens om huruvida det fattas eller inte. Och justitieministern gör ingenting utan låter det passera. Till mig ringer polisen och säger: Gör någonting. Jag får säga att jag är i opposition, jag kan inte göra så mycket nu annat än påtala detta. Men vi har en justitieminister som ska driva på och tala om hur det ska gå till, inte bara sitta och lyssna på den här informationen från de allra högsta polischeferna.

Så ser det ut. Man har abdikerat i styrningen. Det är väl bra att man lyssnar, men poliserna vill ha den här styrningen, det kan jag försäkra er om. Det är det de säger när de kontaktar mig.

Denna obefintliga styrning gör att det är tjänstemän, en extremt kompetent tjänsteman som heter Nils Öberg, som ska ratta allting. Men det är inte på det sättet det ska vara. Det är den politiska ledningen som ska tala om för polischeferna hur det ska vara. Det ska inte ske i samtal mellan rikspolischefen och tjänstemännen på departementet. Men detta, ärade ledamöter, är den verklighet som polisen i dag lever i.

Vi har kunnat se och höra hur det går till på länspolismästarmötena nu för tiden. Nästan gråtande lämnar en del länspolismästare de mötena. Allting ska numera centraliseras. Allting ska ske genom RPS, och så skulle alla RPS-chefer agera därför att den spänningen finns alltid. Den spänningen fanns naturligtvis också under vår tid. Så är det alltid inom alla myndigheter. RPS och RPS-chefer vill styra väldigt mycket, det har ingen betydelse vem det är. Det gäller nog alla myndigheter. Det är bara det att polisen traditionellt är en extremt hierarkisk organisation. Tillåter man det här utan någon styrning blir det kaos.

Nu är det väldigt långt – det har aldrig varit så långt – mellan rikspolischefens budskap och polisen på gatan. Man behöver bara säga någonting i något sammanhang så märker man på reaktionerna. Inte minst får

man det bekräftat när man jobbar inom rättsväsendet och träffar poliser varje vecka.

Här måste det till en styrning, Beatrice Ask. Du måste tala om vad som gäller. Du kan inte bara låta de här konflikterna ske.

Jag är bunden av tystnadslöften men skulle kunna berätta om de mest förfärliga saker som man säger om varandra inom polisen. Det är kaos, och man säger att någonting måste göras. Det är kris inom svensk polis nu, Beatrice Ask. Det är kris, och det är du som måste åtgärda det.

Du kanske inte tror mig, men egentligen vet du om det här. Det görs ju besök på Justitiedepartementet, så du måste känna till det även om du inte är med på varje möte. Gå ut och tala med poliserna, så kommer du att få se den verklighet de lever i.

Det handlar om mycket mer än att man har försnillat de 3 miljarderna. Det handlar om den politiska styrning som måste till.

Vi har i år bevittnat och kunnat konstatera att den internationella organiserade brottsligheten gör sig påmind även i Sverige, minst sagt. Det är ingenting nytt. Den fanns även under vår tid, och den skulle finnas även om vi hade regeringsmakten. Den finns i varje europeiskt land. Vi ska inte i opposition försöka göra gällande att detta har hänt nu bara för att det är en borgerlig regering. Det vore larvigt att säga det. Den finns överallt i hela Europa.

Det är inte heller riktigt så dramatiskt att den blir mer internationell, eftersom allting annat också blir internationellt. Men man måste kanske ändra tillvägagångssätt och ändra strategi.

Det finns naturligtvis olika åsikter om hur man ska bekämpa den organiserade brottsligheten. Mycket är vi överens om. Det är ganska stor enighet om redskapen – beslut fattades här i riksdagen förra veckan. Däremot finns det en djup oenighet inom de borgerliga partierna om hur man ska agera.

Folkpartiet har lanserat det, tycker jag, fåniga namnet FBI-polis. Jag tycker att det är missvisande. Men jag tycker att det är kloka förslag, även om jag och Socialdemokraterna är måna om att det ska ligga under Rikskriminalpolisen och inte RPS. Det har nu skiftat från RPS över till Rikskriminalpolisen. Från början var det tänkt att det skulle ligga under Stefan Strömberg. Med den förskjutningen tycker vi att det är bra med en förstärkning av Rikskriminalen.

Som jag har uppfattat det vill Kristdemokraterna och Centern – de får korrigeras mig – ge mer pengar till Rikskriminalen, men de vill inte ha organisationsförändringen. Jag har full respekt för det. Jag tycker att det är bra. Hela den förskjutningen kanske inte behövs. Jag är positiv till båda de här förslagen.

Om man frågar Beatrice Ask säger hon: Jag förutsätter att Stefan Strömberg ser till att Rikskriminalpolisen får de pengar som man behöver. Men det är inte så det fungerar! Du måste tala om vad du tycker! Du måste tala om att vi ska förstärka här. Det är det som behövs. Det är på det sättet du måste styra. Poliserna kan inte bara vänta.

Den tydlighet som finns från Folkpartiet och andra, när de säger att så här tycker vi att det ska vara, vill man också höra från regeringshåll, inte bara från personer i riksdagen som har satt sig väl in i ämnet.

Då har vi den fullkomligt unika situationen att vi har en rikspolischef och en rikskriminalchef som har helt olika uppfattningar om hur den organiserade brottsligheten ska bekämpas. De har helt olika uppfattningar om hur det här ska organiseras. Och vi har en justitieminister som inte vill tala om hur det ska vara utan förutsätter att man ordnar saken.

Det är jättebra att man samverkar. Det tror jag att alla är överens om. Det är knappast något nytt – det är bara att titta på Operativa rådet, som inrättades för ett par år sedan. Där handlar det just om tullen och skattemyndigheterna och hur man ska bekämpa detta. Det är jättebra. När vi införde det operativa rådet var det ingen som protesterade mot det, och jag är säker på att borgerliga partier också hade gjort det om de hade haft regeringsmakten tidigare.

Det är ingenting nytt att man träffas och samtalar, ökar möjligheterna att samverka och gör vissa förändringar i sekretesslagen.

Men detta räcker naturligtvis inte! Det räcker inte att bekämpa organiserad brottslighet med att titta på bidragsfusk och annat. Det är oerhört naivt, och jag tror att man skrattar högt när man ser att det är på det sättet det ska bekämpas.

Som sagt: Man behöver få fullt stöd för att fortsätta denna samverkan, men det räcker inte, långt därifrån.

Vi ska komma ihåg att det var Beatrice Ask som var den största motståndaren mot att EU:s poliser skulle få möjlighet att ta del av uppgifter med telefoner och kontakter med varandra. Det handlade alltså inte om telefonavlyssning. Den som försökte stoppa det var Beatrice Ask – det som polis och åklagare sade är absolut nödvändigt för att kunna bekämpa organiserad brottslighet.

Efter frågan vad som hände med de 3 miljarderna är min andra fråga: Har du ändrat uppfattning, Beatrice Ask? Är du med och stöder det förslag som polis och åklagare så väl behöver och som du var så kraftigt emot?

Det kan, som sagt, tyckas konstigt att man har en så lång debatt när det är i stort sett samma belopp. Men låt oss påminna om att det nu är 110 miljoner mer till polisen från Socialdemokraterna. Till Kriminalvården är det mindre från Socialdemokraterna, och jag vill avslutningsvis säga att det inte behövs mer pengar där. Men där om någonstans efterlyser man styrning. Också där vänder man sig till mig och säger: Kan du inte få regeringen att tala om vilka fängelser som ska byggas i framtiden, så slipper vi göra alla nedskärningar nu. Det är inte pengar som saknas där, utan det är styrning.

Därför är det, som sagt, flera olika saker som behöver diskuteras i den här debatten. Det är pengarna men inte minst hur man styr. Det går inte att abdikera på det sätt som har skett. Vi kräver att oppositionen tar tag i situationen och lugnar alla poliser runt om i landet.

Herr talman! Jag återkommer till reservationerna.

Anf. 2 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att det i regeringens budgetproposition för rättsväsendet står så här: Rättsväsendets ekonomi är god.

Så här sade även vår finansminister och vår statsminister i en nyhets-sändning i går: Nu är det slut på satsningarna på rättsväsendet. Nu ska vi satsa på annat.

Jag vill yrka bifall till reservation 1.

I dagarna diskuteras satsningarna mot den organiserade brottsligheten flitigt. Att den organiserade brottsligheten är ett allvarligt hot mot samhället kan vi nog vara eniga om. När enskilda restaurangägare hotas, när åklagare utsätts för sprängdåd och när värde transporter rånas av människor på ett organiserat och genomtänkt sätt är det något som samhället måste ta krafttag emot.

Brottsligheten bedrivs i sig många gånger på ett sätt som liknar näringsverksamheten. Att tjäna pengar och skaffa sig en hög materiell standard är ofta själva syftet med brottsligheten. Därför är det mycket viktigt i arbetet mot den organiserade brottsligheten att angripa just de pengar som tjänas på verksamheten.

I detta samarbete är bland annat Ekobrottsmyndigheten en ovärderlig pusselbit. Nu ska den, tack och lov, inte läggas ned. Det kämpade vi från Vänsterpartiet väldigt hårt för.

Vänsterpartiet har både förra året och i år föreslagit ökade resurser till Ekobrottsmyndigheten. Det har även regeringen gjort, men tyvärr riskerar mycket av denna ökning att ätas upp när det gäller ökningarna och kostnader för personal.

Den ekonomiska brottsligheten kostar samhället hundratals miljarder kronor om året, och det är stora pengar att hämta hem. Ekobrottsmyndigheten är en viktig del av bekämpningen av den grova organiserade brottsligheten. Deras kunskap behövs för att komma åt topparna i gängen, som är väldigt skickliga på att göra bra affärer.

Därför föreslår vi en ökad satsning på Ekobrottsmyndigheten med 12 miljoner kronor mer än regeringen.

Herr talman! Vi kommer säkert att få höra i den här debatten vilken katastrof Vänsterpartiets budgetförslag skulle vara för rättsväsendet. Men den som tar sig tid att läsa ser att vi lägger mer pengar än regeringen på ett flertal poster – fler än vad vi sätter minus på – och att vi lägger 75 miljoner kronor mer än regeringen på domstolarna så att de ska klara av sin personalomkostnad även i framtiden.

Vänsterpartiet föreslår en mindre satsning på polisen än regeringen gör. Låt mig först göra klart att Vänsterpartiet under förra mandatperioden var med och genomförde den största satsningen på polisen någonsin.

Ofta säger företrädare för borgerligheten att de gjort den största satsningen på rättsväsendet rent historiskt. Jag tycker att det är helt fel. Den gjordes av socialdemokratin, Vänsterpartiet och Miljöpartiet tillsammans. Den använder sig borgerligheten delvis av – det var de pengar som lades i vårpropositionen 2006, ungefär 700 miljoner.

När vi nu tittar på polisen och deras bokslut ser vi att satsningen börjar slå över. Man hinner inte använda upp alla pengar man får. Under 2006 uppgick polisens överskott till flera hundra miljoner. Varför ska vi som politiker bevilja ännu mer pengar till den som redan har när det finns stora behov på annat håll? Jag har under ett flertal år jobbat som kommunpolitiker. Skulle vi ha satsat så stort på en verksamhet som redan har stora överskott hade vi beskyllts för att vara oansvariga.

Jag vill i denna debatt ändå säga att om det skulle uppstå resursbrist hos polisen tar vi gärna en diskussion om anslaget när det kommer upp.

Man kan också ifrågasätta om polisen använder sina resurser på ett tillräckligt effektivt sätt. Medan alla samhällsinstanser har ställts inför sparkrav har polisen fått mer resurser utan att man har frågat vad som hänt med alla pengar som pumpats in. Vi kräver även denna gång en helhetsöversyn med fokus på hur effektivt polisen använder sina resurser.

Man ska inte heller tro att poliser är mirakelkuren för att komma åt brottsligheten i stort. Viktigare är att vi har ett rättvist välfärdssamhälle där människor inte slås ut. Detta blir oerhört tydligt när man åker till anstalter och lyssnar till kvinnor och män där. Det är historier om missbruk, övergrepp, fattigdom, arbetslöshet, kriminella fäder och så vidare. Det är så i den grova organiserade brottsligheten också. Det inser den som har läst *Svensk maffia*. Vilken bakgrund har dessa människor? Det är oftast ganska tragiska bakgrunder. Man kan inte bara pumpa in mer pengar, utan man måste titta på orsaken. Ett ojämnt samhälle med stora klyftor skapar kriminalitet.

Vänsterpartiet föreslår också en minskad satsning på Säpo med de 75 miljoner som de fått för att arbeta mot terroristbrott. Men när det gäller Säpo finns det ännu större frågetecken kring vad man verkligen använder pengarna till. Vi som ska besluta om Säpos budget får inte veta hur pengarna används. Visa oss ett ordentligt underlag utan detta hemlighetsmakeri! Något bättre borde man kunna prestera. Då kan vi också ta diskussionen.

Herr talman! Det finns en obalans i regeringens rättspolitik. Medan man satsar alltför stort i ena ändan urholkas och minskas anslagen i andra ändan, nämligen till Kriminalvården. Vi har i ett inlägg fått höra vad som kommer att hända. Antalet intagna i kriminalvården har ökat explosionsartat. År 2006 fanns omkring 6 500 personer på anstalt eller i häkte. År 1999 var det under 5 000.

Anslagen till Kriminalvården har ökat men inte alls i den takt som antalet intagna har ökat. Detta får självklart konsekvenser för verksamheten, vilket jag fått många vittnesmål om när jag rest runt och besökt anstalter och häkten. Man går alltmer mot att bara klara av det som är allra mest nödvändigt, nämligen att släppa ut fångar för toalettbesök och att klara säkerhetsrutinerna. Det blir mindre tid för en pratstund, för personalen hinner inte med. Det är omänskligt. Programverksamhet och annan vettig sysselsättning får samtidigt stryka på foten.

Regeringens budgetförslag verkar ha väckt ett internt ramaskri inom Kriminalvården, även om det har varit förvånansvärt tyst utåt. Kriminalvården har ett sparbeting på 3 procent, men självklart är det svårt att spara in på lokaler med den beläggningssituation som finns. I stället blir det personal som man får spara på. Det innebär att man i Stockholms län får spara exempelvis 5 procent på personalen.

Yrkesutbildningar och verksamheter som Krami och Moa lever farligt på grund av de minskade anslagen till Ams. Regeringens vackra ord om arbetslinjen gäller tydligen inte om man har hamnat inom kriminalvården, ministern.

Vid mina besök på anstalt och vid besök och samtal med Krami och Moa får jag en mycket positiv bild av hur väl man lyckas få ut dessa människor som varit inom kriminalvården. Personal och intagna är oroliga för framtiden med minskade anslag. Vad har ni för svar till dessa människor? Gäller arbetslinjen här eller inte? Det vill de ha svar på. Det vill jag också.

Det är dags att leverera ett regleringsbrev till Ams om värdet av yrkesutbildningarna inom kriminalvården. Man måste också inse att man har ett ansvar för Kramis och Moas verksamheter, för det har de inte fattat ännu på Arbetsmarknadsdepartementet.

Det kanske är på sin plats att upplysa om, vilket redan har gjorts, att man på Kronobergshäktet måste göra sig av med ca 20–25 personer. Efter det är det väl dags för en anmälan till Arbetsmiljöverket för att de inte sköter sitt jobb. Landets anstalter kommer också att drabbas.

Mitt i detta, säger jag efter att ha läst redovisningen, satsar man ännu mer på en verksamhet som har ett stort överskott. Förklara för mig och för oss alla hur man tänker när man talar om balans i rättskedjan!

Vi tar också upp i budgeten att Vänsterpartiet vill satsa på en helt annan väg inom kriminalvården. Vi måste se till att de intagna får arbete, utbildning, vård och hjälp med missbruksproblem. Vi börjar med att öka anslaget med 170 miljoner kronor år 2008. Från den 1 juli 2008 vill vi se en återinförd halvtidsfrigivning som skapar mer luft i kriminalvården. Då kan man satsa mer på en verksamhet för de intagna som skulle skapa en kriminalvård värd namnet. Eller ska vi börja kalla det för kriminalförvaring?

Jag skulle vilja ha ett förtydligande. Vad vill man med kriminalvården? Vad vill man ha ut för människor om de har suttit inne utan tillgång till utbildning, jobb och så vidare?

Vi har talat mycket om utbildning när det gäller satsning på rättsväsendet. Vad gäller mäns våld mot kvinnor och barn vill vi också se en utbildningssatsning över hela rättskedjan, likaså när det gäller det sexualiserade våldet. Kvinnor och barn ska mötas med respekt när de har varit utsatta för brott. Kvinnor ska mötas med samma respekt som män; det ska inte vara någon skillnad.

Vi har också en reservation tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet om barnsexturism. Vi vill att detta problem ska prioriteras. Det är ett vidrigt brott, och det är så stort att jag tror att vi inte vill ta åt oss det och se det. De flesta svenskar har en hög svansföring i etik och moral när det gäller våra barn. Men när de åker utomlands händer det plötsligt något. Då har de lämnat både etik och moral hemma och betar sig på ett helt annorlunda sätt när det gäller att utnyttja barn sexuellt utomlands. Det är ett vidrigt brott och bör ha hög prioritet de kommande åren.

Anf. 3 MEHMET KAPLAN (mp):

Herr talman! Vi var mycket oroliga för den toksatsning som Moderaterna lovade under oppositionstiden. Men det löftesbrott som tidigare talare har lyft upp, och som vi i dag kan beskåda som ett faktum, är ett löftesbrott som vi kan leva med och som vi från Miljöpartiets sida till och med är nöjda med.

Att stärka rättssäkerheten är det mest grundläggande inom det område som vi diskuterar, för det är människor det handlar om. Den del som Miljöpartiet har valt att fokusera på inom området, nämligen att förebygga kvinnors utsatthet, är en viktig del av det anförande jag ska hålla.

Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 6. Vi står bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande lyfter vi fram en av reservationerna.

När kvinnor som har utsatts för våldsbrott eller sexualbrott begånget av en man i en nära relation väljer att polisanmäla är det oerhört viktigt att polisen lyfter upp frågan på ett riktigt sätt. Vi tror att de utbildningar och insatser som har gjorts för att öka kunskapen och kompetensen om mäns våld mot kvinnor är en väsentlig del. Vi från Miljöpartiet vill att män som döms för detta brott ska tvingas genomgå behandling. Just tvånget är en viktig del. Bryter man mot ett besöksförbud ska elektronisk fotboja användas. Jag har sett att flera partier är inne på det som vi långt tidigare har tagit upp som en viktig del i en behandling.

När Rikspolisstyrelsens chef Stefan Strömberg deklarerade i mars i år att polisen har startat ett utvecklingsarbete för att fler utredningar ska leda till att män som använder våld stoppas tyckte vi att det var ett välkommet initiativ. Men vi förutsätter också att arbetet utvärderas för att se vilken reell inverkan det har fått på polisens verksamhet. Vi vill också se ökade satsningar på utbildningar och kompetensutveckling för polisväsendet i fråga om könsmaktsförståelse när det gäller mäns våld mot kvinnor och barn.

Vi vet att Åklagarmyndigheten bedriver ett resurseffektivt arbete. Man gör detta genom att utreda brott och företräda det allmänna i domstol. Storleken på denna myndighet är direkt avhängig av hur arbetet går för polis och kriminalvård. Ökade resurser för polisen leder till ökad mängd ärenden hos Åklagarmyndigheten.

Miljöpartiet har tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet under förra mandatperioden sett till att denna myndighet har tillförts 25 miljoner kronor ytterligare för innevarande år och framåt. Regeringen kommer inte med några avvikande förslag. Vi gör dock nu bedömningen att ytterligare 5 miljoner kronor behöver tillföras Åklagarmyndigheten för att myndigheten ska klara de prioriterade områdena.

När det gäller miljöbrott och Åklagarmyndigheten tror vi att de 5 miljoner som vi tillsammans med den dåvarande regeringen och Vänsterpartiet lyfte fram i regleringsbrevet för år 2006 för att öka kompetensen att utreda var en viktig del. Vi har dock förstått att myndigheten under föregående år endast kunde starta det nödvändiga utvecklingsarbetet som dessa medel var avsedda för. Därför är det viktigt att lyfta upp den frågan också. Samtidigt finns det uppgifter att miljöåklagarens arbetsituation har försämrats och att andelen icke avklarade miljöbrott hos myndigheten samt andelen preskriberade brott är fortsatt hög. Ett stort antal anmälda misstänkta brott skrivs dessutom av redan hos polisen. Ett fortsatt arbete krävs därför för att utveckla Åklagarmyndighetens arbete med att utreda miljöbrott och för att få miljöbrottslingarna dömda.

När vi i Miljöpartiet har tittat på det viktiga området sexualbrott har vi ansett att den sexualbrottslagstiftning som vi var med om att förändra och förbättra också måste genomföras. Lagen måste få genomslag i rätts-tillämpningen och få avsedd effekt. Till detta kommer att ett ökat fokus

måste läggas på bekämpande av internationell gränsöverskridande prostitution, så kallad trafficking. Det gäller också sexhandeln via Internet.

Vi vill tillföra ytterligare resurser för att Åklagarmyndigheten ska kunna utveckla sitt internationella arbete mot sexualbrott och för att myndigheten ska öka kunskapen om sexualbrottslagstiftningen och utreda flera brott.

Vi vill också att Åklagarmyndigheten ska prioritera denna sorts ärenden och hantera frågor om utfärdande av besöksförbud och överträdelse av besöksförbud, som jag tidigare nämnde till exempel med elektronisk fotboja. Det måste ske snabbare och effektivare.

Åklagarnas arbete mot hatbrott måste också utvecklas och stärkas. I rapporten *En studie av homofoba hatbrott i Sverige* visar författaren Eva Tiby att Åklagarmyndighetens och domstolarnas tolkning av vad som konstituerar homofobiska hatbrott avviker från den definition Säpo har haft. Tillämpningen av straffskärpningsregeln haltar också hos åklagare och domare. Mot bland annat denna bakgrund är det Miljöpartiets bedömning att Åklagarmyndigheten måste tillföras ytterligare resurser för att förbättra sitt arbete med att bekämpa hatbrott. Dessa brott måste av åklagaren benämnas för vad de är, och den som begår dem måste få det skärpta straff lagstiftaren – alltså vi – har angett.

Det är viktigt att domstolar dömer lika fall lika. Ändå finns erfarenheter som visar att så inte alltid är fallet. Jag tror inte att det beror på vilken regering vi har utan på den inställning man har haft inom rättsväsendet. Det finns utredningar som pekar på att domare diskriminerar på basis av såväl etnicitet, religiös tillhörighet, kön, sexuell läggning som funktionshinder.

Under förra mandatperioden var Miljöpartiet med om att ge Brottsförebyggande rådet ett särskilt uppdrag att kartlägga förekomsten av diskriminering baserad på etnicitet inom rättsväsendet. Uppdraget ska redovisas senare under februari enligt Brottsförebyggande rådet. Då kommer vi att återkomma till denna för Sverige viktiga fråga eftersom den spänner över viktiga områden.

Domare och nämndemän tillhör de viktigaste parterna i rättskedjan som säkrar en rättssäker rättsprocess för kvinnor och barn utsatta för mäns våld. Domskal som resonerar om kvinnans promiskuösa leverne, klädstil och så vidare påtalar den fortgående trenden där domstolsväsendet inte tillämpar sexualbrottslagstiftningen och kvinnofridsparagrafen utifrån lagstiftarens avsikt. Det har funnits uppmärksammade fall som verkligen har diskuterats, och det har krävts en stark opinion utifrån – vilket egentligen inte borde ha behövts – för att domstolarna ska ta sitt ansvar inom detta viktiga område.

Miljöpartiet har under den senaste mandatperioden varit med om att tillföra kriminalvården avsevärda resurser. Vi har ökat från 4,4 miljarder kronor för år 2002, då vi inledde det föregående samarbetet, till drygt 5 miljarder kronor för innevarande år. Vårt huvudsakliga skäl till detta då var en övertygelse om en god vård av dömda brottslingar präglad av rättssäkerhet för de intagna och säkerhet för dem som tidigare har utsatts för brott. Detta har också möjliggjort en utbyggnad av antalet anstaltsplatser.

Jag vill avsluta med att ta upp frågan som har florerat i medierna och i interna debatter under föregående månader, nämligen idén om ett

svenskt FBI. Nu tas frågan inte upp i den här texten, men det är ändå viktigt att betona att frågan bör utredas ordentligt innan vi tar steg åt det hållet. Jag vet inte om det är den bästa metoden. Svensk polis jobbar i dag decentraliserat. Jag ser inte hur en ytterligare centralisering skulle lyfta upp brottsbekämpningen till oanade höjder. Däremot tror jag att en övertro på att lyfta en del av kunskapen från lokal nivå upp till en central nivå skulle leda oss fel.

Anf. 4 INGER DAVIDSON (kd):

Herr talman! Går det att påstå att brist på kärlek är orsak till laglöshet och kriminalitet? Jag tror det. Ett tryggt barn hamnar inte på Kumla – det sade alltid AnnBritt Grünwald som var chef på Österåkeranstalten under många år. Hon om någon borde veta vad hon talar om.

För någon vecka sedan intervjuades en kille i tv. Han hade ingått i ett kriminellt gäng men hade lyckats ta sig därifrån. Han fick frågan hur det kom sig att han hamnade där från början. För honom var det ett familjesubstitut, svarade han. Han är långt ifrån ensam.

Jag tror många här i kammaren och många som lyssnar kommer ihåg det gäng som grasserade i Borlänge för några år sedan. De satte skräck i en hel bygd, och de kallade sig för Familjen. Det var nog ingen slump. Men de band som knöt ihop den familjen var inte kärleksfulla relationer utan de brott som de begick tillsammans och den obrottsliga lojalitet som de kände inom gruppen. Någon annan familj kände många av dessa inte till.

Vi människor behöver en nära gemenskap där vi blir sedda, och får vi den inte i familjen, i idrottsklubben, i skolan eller i något annat positivt sammanhang så blir det i ett destruktivt och kanske kriminellt gäng i stället. Så skrämmande ser verkligheten ut.

Varför inledde jag nu mitt inlägg i budgetdebatten med de här exemplen? Ja, svaret är enkelt. Vårt fokus måste i första hand vara på det förebyggande arbetet om färre ska bli brottslingar och färre ska riskera att bli brottsoffer framöver. Frågan måste hela tiden vara: Hur förhindrar vi att fler unga rekryteras till kriminella gäng? När de väl hamnat där är det betydligt svårare att göra någonting åt det. Ju fler förebyggande insatser, desto färre fängelseplatser kommer vi att behöva i framtiden.

Att satsa på en familjepolitik som stöttar föräldrarna och hjälper dem att ta på sig det ansvar de har för sina barn och ungdomar är därför det viktigaste brottsförebyggande arbetet en regering kan göra, och det arbetet pågår nu för fullt.

Herr talman! I en budgetdebatt måste vi självfallet också prata en del om siffror. En viktig förutsättning för att våra rättsvårdande myndigheter ska kunna göra ett bra jobb är ju att de har tillräckligt med pengar och att det finns en långsiktighet i satsningarna. Inför utformningen av varje ny budget – oavsett vad Thomas Bodström tror – är det därför viktigt att ta reda på vilka effekter de tidigare satsningar som gjorts har fått. Låt mig bara ta ett exempel.

Förra året ökade alliansen på anslaget till polisen med 875 miljoner kronor, alltså nästan 1 miljard. Rikspolischefen har själv uttryckt det så att polisen aldrig har haft bättre ekonomiska förutsättningar än just nu. Alliansen fortsätter ändå att höja anslaget eftersom vår målsättning är att antalet poliser ska öka till 20 000 till år 2010. Vi vill att polisen ska vara

tillgänglig i hela landet och att den ska vara synlig på tider och platser där det behövs som bäst. Därför ökar vi alltså på polisanslaget med ytterligare 415 miljoner kronor för 2008. Det gillar inte Vänsterpartiet, som vi hörde, men vi har ändå gjort den bedömningen.

Men hur reagerar då Socialdemokraterna på det här? De försöker inbilliga svenska folket att polisens resurser dras ned nästa år. En fortsatt höjning blir plötsligt en minskning. Jag trodde faktiskt knappt mina ögon när jag såg pressmeddelandet från Thomas Bodström med rubriken "Ytterligare nerdragningar på rättsväsendet". Jag tänkte att han kanske skulle ta tillbaka något av det i dag, men det är ju tvärtom.

Jag trodde också i min enfald att Thomas Bodström hade tagit någon lärdom efter budgetdebatten förra året, då han lyckades blanda ihop äpplen och päron. Men han väljer alltså att gå på i samma ullstrumpor. Går det så går det! Och någon lyckas han säkert vilseleda.

Sanningen ser i alla fall ut så här: Den neddragning på rättsväsendet som Socialdemokraterna talar om är i själva verket en ökning med drygt 2 miljarder på två år. Det är bara att gå in och jämföra hur mycket som satsades 2006, 2007 och så vidare.

Alliansen fortsätter på den inslagna vägen med stora satsningar, framför allt på polisen men också på rättsväsendet i sin helhet. Jag förstår att det är svårsmält för en före detta justitieminister, men därifrån till att försöka vilseleda väljarna genom att blanda ihop siffrorna är steget ändå väldigt långt. Frågan är om det görs med berätt mod eller om det helt enkelt beror på svårigheter att tolka siffrorna. Jag är den första att hålla med om att budgetarbetet i riksdagen inte är så enkelt, men det finns hjälp att få, både av duktiga tjänstemän och av mer erfarna riksdagsledamöter, och det vore väl bra att använda sig av den möjligheten.

Hur ser då oppositionens alternativ till regeringens budgetpolitik ut? Ja, det som skulle vara ett samlat alternativ till alliansens budgetförslag spretar på rättsväsendets område, faktiskt åt alla håll. När socialdemokraterna vill öka ett anslag så föreslår Vänsterpartiet i stället en kraftig minskning eller tvärtom – det gäller till exempel polisen – medan Miljöpartiet i stort sett delar regeringens bedömningar. Jag har bara hittat fem budgetposter där oppositionen är sinsemellan överens, och i de fallen är de också överens med regeringen.

Man kan sedan lägga till den debatt vi hade för några veckor sedan om att tillåta polisen att använda buggning och andra hemliga tvångsmedel mot grov brottslighet. I den frågan står Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet så långt ifrån varandra man kan komma, och därför – inte minst därför – är jag glad att alliansen har fått regeringsansvaret.

Allianspartierna är nämligen helt överens om att det behövs kraftfulla satsningar på rättsväsendet och utökade befogenheter för polisen för att möta den våg av brottslighet som leder till att människor känner sig alltmer otrygga i sin vardag. Grov och organiserad brottslighet är ingenting att leka med. Tillåts den få tillräckligt starkt fäste i vårt land är vi illa ute, och en enad politisk front är därför nödvändig i det fortsatta arbetet. I det fallet ligger Socialdemokraterna betydligt närmare allianspartierna än Vänsterpartiet och Miljöpartiet, som Thomas Bodström mycket riktigt påpekade i sitt inledningsanförande.

Herr talman! Det finns ett antal reservationer från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i betänkandet. De handlar bland annat om att olika brott bör prioriteras. Det gäller barnsexturism, sexualbrott mot barn och barnpornografi, våldsbrott mot barn, människohandel med barn och vuxna, mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld, brott mot HBT-personer, narkotikabrott samt illegal spelverksamhet. Alla dessa områden är väldigt angelägna, och jag tycker att vi alla har anledning att beklaga att vi inte kommit längre i bekämpningen av dem eftersom det handlar om brottslighet som är både utbredd och väl känd.

Att reservationerna avslås beror alltså inte på att vi i alliansen anser att de här brotten inte ska prioriteras utan på att det redan pågår ett arbete. Mycket har gjorts tidigare – det vill jag också gärna säga – och nu utvecklas arbetsmetoder och utökas myndigheternas insatser på olika sätt. Men det räcker inte. Regeringen har givit polisen och andra myndigheter särskilda uppdrag på flera av de här områdena, och i några fall pågår också ett arbete inom regeringen för att utarbeta konkreta handlingsplaner.

Det gäller till exempel handlingsplanen mot sexuell exploatering av barn, som inte har uppdaterats på sex år. Det har den tidigare regeringen fått förödande kritik för från bland annat organisationen Ecpat, men där är ju Thomas Bodström numera ordförande, så nu kanske vi kan hjälpas åt att äntligen få till stånd konkreta och verkningsfulla metoder för att motverka den här vidriga hanteringen. Jag hoppas verkligen på ett samarbete där.

Regeringen ska också ta fram en nationell handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål och en mot övriga former av människohandel. Det arbetet pågår alltså för fullt.

När det gäller bekämpningen av mäns våld mot kvinnor råder det stor politisk enighet om att den ska ha hög prioritet, men det har länge saknats en sammanhållen strategi för att ta itu med problemet. En del har hänt tidigare, och mycket har också hänt under alliansregeringens första år. Det nationella kunskapscentret i Uppsala fick i februari i år ett uppdrag att utarbeta ett nationellt program för hälso- och sjukvården när det gäller hur man tar om hand och bemöter flickor och kvinnor som har utsatts för sexuella övergrepp. Där finns mycket övrigt att önska.

Den 1 juli i år skärptes socialtjänstlagen så att kommunerna nu särskilt ska beakta att våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld får sitt behov av hjälp och stöd tillgodosett. Som en uppföljning av det arbetet invigdes faktiskt i går en nationell stödtelefon som kallas Kvinnofridslinjen, som är till för våldsutsatta kvinnor. Linjen ska vara öppen och bemannad dygnet runt. Det finns ett stort behov av den eftersom en undersökning visar att varannan kommun – det är faktiskt så många – saknar information på Internet om vart misshandlade kvinnor kan vända sig.

I november presenterades en nationell handlingsplan om bekämpning av mäns våld mot kvinnor, och den kommer vi att behandla i början av nästa år här i riksdagen.

Det här var en provkarta på det arbete som pågår, och mycket mer inom de områden som tas upp i reservationerna finns redogjort för i betänkandet.

Så kan vi då slå oss till ro? Nej, självklart inte. Så länge ett enda barn utsätts för övergrepp, en enda kvinna blir misshandlad inom hemmets väggar eller en enda kvinna eller man utnyttjas i människohandel kan vi inte vara nöjda. Arbetet måste fortsätta, och jag utgår ifrån att de åtgärder som kommer att föreslås framöver får brett stöd här i riksdagen. Det är inte fel att enas i frågor där alla har samma inriktning.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet i dess helhet och avslag på reservationerna.
(Applåder)

I detta anförande instämde Otto von Arnold (kd), Helena Bouveng, Hillevi Engström, Inge Garstedt, Anders Hansson och Ulrika Karlsson i Uppsala (alla m) samt Cecilia Wigström i Göteborg (fp).

Anf. 5 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 1, 2, 5 och 7.

Inger Davidson! Det som det handlar om i besparingar är inte vad *jag* säger, utan det är människor som upplever dem. Om det nu är så bra – varför ska 25 människor eller tjänster sägas upp på Kronoberg? Förklara det för dem! Eller följ med mig dit; jag är där ganska ofta i mitt arbete. Förklara för dem varför de ska sägas upp om man nu satsar så mycket! Varför ska Stockholmspolisen spara 50 miljoner om det nu är så bra? Varför säger nu åklagarna att de ska sägas upp? Det är inte jag som säger det här i något pressmeddelande, utan det är någonting som jag refererar från rättsväsendet. Så ser det ut.

Inger Davidson talar mycket om det förebyggande. Det är jättebra – jag tror att vi är helt överens om det, du och jag, Inger Davidson. Men varför jobbar du inte hårdare för att se till att regeringen fortsätter den oerhört framgångsrika satsning som har gjorts på det förebyggande arbete för ungdomar och narkotika? Det ska upphöra nu den 1 januari.

300 miljoner avsattes för det här. Björn Fries har gjort ett fantastiskt arbete. Användandet av narkotika har halverats tack vare detta mycket framgångsrika förebyggande arbete. Vi är helt överens om det. Det är så här man ska arbeta. Nu sägs det här upp. Varför kommer ni att göra det? Och hur kan du, som har den här insikten och kunskapen, tillåta det? Varför driver du inte den frågan mycket hårdare?

Anf. 6 INGER DAVIDSON (kd) replik:

Herr talman! Först och främst är det inte justitieutskottet som avgör det här. Det kan vara eftersläpningar. Jag kan inte svara exakt vad det beror på. När det gäller Stockholm har jag kollat upp att det inte blir några uppsägningar, utan man vill ha en nollbudget framöver. Därför kommer man att göra vissa besparingar inom myndigheten. Jag tycker inte att vi kan gå in på det här. Det viktiga är att vi anslår tillräckligt med pengar och att vi ökar på de satsningarna hela tiden.

När det gäller insatser mot narkotika för unga skulle man kunna tro att det Socialdemokraterna hittar på är det absolut bästa för att komma till rätta med problemen. Det tycker inte vi. Jag tror säkert att Björn Fries har gjort ett bra jobb på vissa områden. Men vi vill organisera det här på ett helt annat sätt. Verksamheten läggs inte ned. Det anslås inte mindre pengar. Det anslås mer pengar inom Socialdepartementet till bekämpningen av narkotika. Det arbetet kommer att fortsätta.

Jag vill återge något som Greger Hatt – en socialdemokrat som nyligen har lämnat Socialdemokraterna – har sagt. Han säger så här: Under den tid som jag har varit utanför Regeringskansliet har jag jobbat med social verksamhet. Jag har sett barn i missbrukarfamiljer och personer med funktionshinder som far illa. De socialdemokratiska lösningarna har varit offentliga ersättningar. Det är ett inhumant svar.

Så säger alltså Greger Hatt, och inte Inger Davidson. Men det ligger en hel del i det. Det finns andra insatser. Vi organiserar det här på ett annat sätt, Thomas Bodström.

Anf. 7 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Det kan man lugnt säga. De 300 miljonerna blev tre tjänster på Socialdepartementet. Det är vad man har åstadkommit.

Detta görs naturligtvis för att spara pengar. Man ska ju betala fastighetsskattesänkningar för Täby, Nacka – där vi bor – och mycket annat. Det behövs pengar. Det är 300 miljoner som halveras för ungdomarna. Jag vet att det var kloka värderingar när det gäller det förebyggande. Jag vet hur svårt det är att alltid hålla med när man kanske har egna övertygelser som talar för det motsatta. Jag tror faktiskt att det är så i det här fallet, Inger Davidson, att du själv gärna skulle vilja att det här fortsatte. Därför ber jag dig: Fortsätt att driva på! Det är inte för sent. Men det förebyggande arbetet kostar pengar.

Jag vill slutligen säga att när det gäller Ecpat ska jag inte stå här och vara förmäten. Men det var knappast för att det var ett så dåligt arbete som jag blev vald till ordförande. Jag kan ändå säga att en av de saker som är absolut viktigast i den kunskap som finns är att man öronmärker pengar mot människohandel. Där är förtvivlan om möjligt ännu större inom polisen.

Det räcker helt enkelt inte med att man tillför medel, utan inom polisen mäter man resultat. Trafikpoliser får alltid resultat. narkotikapoliser får alltid resultat. Människohandelspoliser får det ibland. De kan spana i tre månader, och sedan flyr personen ur landet. Därför måste deras pengar vara skyddade.

Här hade ni, eller rättare sagt Beatrice Ask, världens chans. Det var nämligen öronmärkning 2004, 2005 och 2006. Jag kan avslöja att det var oerhört mycket diskussion om detta, men de poliser som jobbade med människohandel var förtvivlade i slutet av 2006. De sade: Gör vad du kan för att pengarna ska vara kvar som öronmärkta! Vi behöver inga mer pengar; vi behöver bara få dem skyddade.

Inger Davidson! Du som också kan de här frågorna – se till att man tar sitt förnuft till fånga och vågar ta diskussionen med RPS-chefen om att öronmärka pengar! Jag kan försäkra dig om att varenda polis i hela landet som jobbar mot människohandel kommer att tacka dig för dina insatser.

Anf. 8 INGER DAVIDSON (kd) replik:

Herr talman! Det som Thomas Bodström påstår om narkotikasatsningarna är inte heller sant. Det görs jättestora insatser. Det satsas mycket på barn i missbrukarfamiljer. Jag är insatt i det här. Jag reagerade först själv när jag hörde att narkotikasamordnaren skulle bort. Därför vill jag försäkra mig om vad man gjorde i stället. Där vet jag vad som pågår. Det som du påstår är alltså inte sant. Det kommer att visa sig så småningom.

Jag är tacksam för bedömningen att jag har kloka värderingar. Jag fortsätter att driva på även i det här arbetet, och jag vet också att det satsas mycket pengar på det.

När det gäller Ecpat och den kritik som gavs har jag bara läst deras rapport. Den var otroligt kritisk. Jag förstår ärligt talat inte hur Ecpat kunde välja dig till ordförande efter att ha kritiserat dig så starkt som de gjorde, Thomas Bodström. Jag var förvånad över det, men det gjorde de i alla fall. Det handlar inte bara om öronmärkta pengar.

Det arbete som pågår fortsätter. Det har jag också kollat upp. Det är mycket bra. Man har lyckats lagföra en hel del av de människor som utför de här vidriga handlingarna. Jag hoppas naturligtvis på mer. Jag hoppas mycket på samarbetspoliserna som vi gav uppdrag till under min tid i regeringen. Redan då var vi förutseende och insåg att det här behövde göras. På det området är vi förhoppningsvis numera villiga att dra åt samma håll. Jag återkommer som sagt gärna och får tips.

Anf. 9 LENA OLSSON (v) replik:

Herr talman! Inger Davidson, kristdemokrat, säger att polisens ekonomi är god. Då är det klart att jag ställer mig frågan: Om man har ett överskott på en halv miljard och majoriteten stoppar in ungefär lika mycket – vore det då inte bra att använda överskottet till att få ut fler poliser? För mig är det konstigt att man stoppar in så pass mycket mer pengar när polisen har ett så stort överskott.

Inger Davidson är orolig över att oppositionen spretar. Jag tog budgeten från 2005/2006 med mig. Det är bara att titta där så ser man hur spretigt det var under er tid i opposition. Jag tror inte att du ska vara så orolig. Vi tränade i åtta år. Det gick jättebra; vi hade inga problem med att komma överens. Du ska inte bekymra dig om det. 2010 tror jag säkert att vi står enade om ett alternativ. Du kan börja med att svara på det där, så det inte blir för mycket.

Anf. 10 INGER DAVIDSON (kd) replik:

Herr talman! Det ska jag gärna göra. Jag börjar med polisen. Polisen har ett överskott och ett anslagssparande som de får behålla. Vi satsar ändå mer. Det är intressant att först höra Thomas Bodström som beskriver hur mycket pengar som fattas. Sedan kommer Lena Olsson upp i nästa inlägg och talar om hur mycket överskott det är. Det är faktiskt du som har rätt; det finns ett överskott.

Men vi har en målsättning inom alliansen för vart vi vill komma med polisen. Det är därför vi ökar på nu också – för att det ska komma till ett antal nya poliser netto. Det kostar mycket och det ska gå ganska fort, för det ska vara färdigt 2010. Därför fortsätter vi ökningen av polisanslagen. Så enkelt är det.

Den spretiga oppositionen märks dessvärre på väldigt många sätt. Det som var allra tydligast var det jag nämnde när det gäller polisens utökade befogenheter med olika tvångsmedel. Där har Socialdemokraterna drivit på medan ni håller emot. Ni reserverade er också tillsammans med oss förra omgången för att få tänka till lite.

Det är väldigt viktigt att man jobbar tillsammans i en regering. Jag tror inte att vi hade gjort så. Jag tror att vi hade förhandlat vidare tills vi varit överens om de frågorna om vi varit i motsatt situation. Så är det inte när ni är tillsammans, utan då spretar det också i regeringsställning.

Det bekymrar mig när det gäller den organiserade brottsligheten. Där skulle vi behöva vara överens allihop och stå på en enda front och säga: Det här ska bekämpas, och vi är beredda att ta till okonventionella medel för att komma dit.

Anf. 11 LENA OLSSON (v) replik:

Herr talman! Man fungerar på ett sätt i opposition och ett annat när man har majoritet. Det framgår tydligt. Det finns också bevis för det, så Inger behöver vara orolig.

Jag har suttit som kommunalpolitiker i många år med ekonomiskt ansvar. Om man nu tittar på polisen har den i fyra år gått med överskott. De tre senaste åren är det ganska mycket.

Samtidigt har man en kriminalvård där man får säga upp människor. Man behöver bygga nytt. I kontakter med Kriminalvården säger man: Tuta och kör! Men vi har ju inga pengar? Kör ändå! Bygg ändå! Samtidigt måste man säga upp människor.

Som Inger Davidson själv säger är det ofta en tragik bakom dem som i dag sitter bakom lås och bom. Där finns det andra saker att hänga upp sig på.

Er balans i rättskedjan finns inte. Om man nu skjuter till så mycket pengar till polisen måste man räkna med att det får konsekvenser.

Vi har nu en finansminister och en statsminister som gått ut och sagt: Det är slutsatsen om rättsväsendet. Vi har gjort det vi ska.

Anf. 12 INGER DAVIDSON (kd) replik:

Herr talman! Man har ett annat ansvar när man sitter i regeringsställning. Det är då de förslag läggs fram som också blir verklighet. I opposition kan man tillåta sig något spretigare politik. Det kan jag hålla med om.

Polisen arbetar också förebyggande. Det vi hoppas väldigt mycket på i alliansen är att också polissatsningen ska vara en del av det förebyggande arbete som gör att vi inte behöver utöka platserna så mycket inom kriminalvården.

Det innebär inte att vi inte satsar där och att vi vet att det behöver byggas ut. Men det är inte pengar som saknas där utan planeringen. Vi lägger också mer pengar på Kriminalvården. Det finns planer på utbyggnad som är på gång och som behöver komma till.

Vi har en överbeläggning. Vi har en nästan 100-procentig beläggning. Även om den har minskat något den allra senaste tiden är den alldeles för hög. Jag håller med dig om det.

Jag håller också med om innehållet. De individuella handlingsplanerna som vi arbetar mycket med ska bli ännu mer konkreta och ha högre kvalitet. Det måste vi fortsätta med.

Anf. 13 HILLEVI ENGSTRÖM (m):

Herr talman, ledamöter i justitieutskottet och åhörare! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

Det finns mycket inom rättsväsendet att både glädjas och förfäras åt. Jag tänkte ägna mitt anförande åt en fråga som jag tycker är synnerligen viktig.

Det som är positivt i den här frågan som gäller ungdomsbrotten, som regeringen lyfte fram som ett av de mest prioriterade områdena i regeringens budget, är att alla riksdagens partier i justitieutskottet överens om att det är en riktig prioritering. Kampen mot ungdomsbrott, mäns våld mot kvinnor och kampen mot den grova organiserade brottsligheten är särskilt prioriterat.

Vi vill minska ungdomsbrotten. Det gäller framför allt det besinningslösa och meningslösa våldet i samhället. I fredags väckte åklagaren åtal i fallet med den mycket uppmärksammade och brutala dödsmisshandeln här på Kungsholmen i Stockholm där en 16-årig pojke blev misshandlad till döds. Nu börjar rättegången på fredag. Därför tyckte jag att det var aktuellt att ta upp det i debatten.

Att förlora ett barn tror jag inte att någon av oss kan begripa vidden av om man inte själv är drabbad. När det har skett genom ett meningslöst och besinningslöst våld blir det ännu mer obegripligt.

Mordet på den här pojken har drabbat många; förutom hans familj, vänner, klasskamrater och släktingar drabbas även vi andra här i samhället. Det finns ett tydligt våldsbrottsoffer men också många indirekta brottsoffer. Det här dådet har manat många till allvarlig eftertanke.

På fredag ställs fyra ungdomar till ansvar i Stockholms tingsrätt. De är åtalade för mord, grov misshandel och vållande till annans död. De är i någon mening också offer för omständigheterna. De borde gå i skolan i stället för att gå på rättegång. Det borde vara hos sina familjer i stället för att sitta på ungdomshem.

Tyvärr är våldet i samhället någonting som ökar och som drabbar allt fler unga. Misshandel utomhus har ökat med 7 procent. Jag läste en intressant artikel där en läkare på SÖS berättade att det en helg på Södersjukhuset i Stockholm kom in 28 misshandelsfall till akuten varav 18 var skallskadade. De flesta skadade var födda i slutet på 80-talet. Många av oss här har barn i den åldern. Två tredjedelar av offren hade misshandlats av fler än en gärningsman. Detta var statistiken på ett sjukhus för en natt i Stockholm.

Många får kroniska hjärnskador som följd även om kroppen och ärren kan rättas till. Sören Carlsson Sanz beskrev hur en ung man, Thomas, blev överfallen bakifrån och misshandlad med ett basebollträ av tre ungdomar på Ringvägen i Stockholm. Han var medvetlös vid ankomst till akuten, och datortomografin visade på betydande skador. Han kunde

räddas till livet och har nu efter långvarig vård och behandling och nio operationer ”bara” två men kvar av sin våldsskada.

Ingenting syns på utsidan. Men vi kan förstå vilka ärr som finns på insidan. Utöver det kan han inte längre tala utan att ha en förstärkare med mikrofon med sig. Han kommer aldrig mer att kunna äta och dricka på grund av den förlamning han drabbats av på grund av våldet. Han kan inte ens svälja sig egen saliv.

Men eftersom han överlevde blev det inga demonstrationer i Kungsträdgården, inga manifestationer och inte så mycket skrivit i medierna om den här händelsen. Det fattas helt enkelt kunskap om kroppens sårbarhet.

Det som ändå gör mig lite positiv är att vi i riksdagen är överens om att vi måste göra någonting åt våldsbrotten och ungdomsbrottsligheten. Det var också Inger Davidson inne på i sitt anförande.

Jag tror att vi måste göra mycket mer mycket tidigare i en ung människas liv. Vi jobbade med dessa frågor i alliansen. De fyra borgerliga partierna var år 2005 överens om ett ganska omfattande program mot just ungdomsbrott och ungdomskriminalitet under devisen ”tidigare, tydligare och tuffare insatser”.

Vi kom också överens om att den allra viktigaste förebyggande faktorn är familjen och fungerande föräldrar för våra barn och ungdomar. Men även för den mest ansvarskännande och engagerade förälder kan det ibland vara svårt att hantera sitt barn eller sin ungdom och sätta gränser för att stötta och hjälpa.

Man måste också inse och fråga sig: Vad gör min unge? Hur är det, och vilka umgås han med? Använder han eller hon droger? Det måste finnas hjälp att få av samhället utan att någon ska känna sig misslyckad som förälder.

Jag tror att alla vi tonårsföräldrar stundtals känner oss rätt så ensamma. Det kan vara svårt att ta upp de här frågorna med någon. Därför menar jag att man i alla kommuner måste göra insatser, gärna tillsammans med frivilligrörelsen, för att ge föräldrar stöd och råd att hantera och hjälpa sina unga.

För de barn och unga som saknar fungerande föräldrar krävs det förstås ännu mer av de vuxna som finns i barnets närhet. Men även vi politiker måste ta vårt ansvar. Det är viktigt att tidigt uppmärksamma barn och unga som är i riskzonen. Ungdomsbrott är och förblir en kamp mot klockan.

De vuxna som finns i barnets närhet måste utan hinder av sekretess samarbeta när syftet är att hjälpa den unga människan. Många som jag har pratat med vittnar om att det här inte fungerar. Inte minst i skolans värld är man bekymrad. Man anmäler men får ingen återkoppling; man känner sig inte delaktig. Det blir en sorts moment 22. Till slut anmäler man kanske inte ens därför att man har uppfattningen att ingenting händer.

Skolministern har sagt att han vill ändra på de här sekretessreglerna så att det blir tidiga och tydliga tuffa insatser riktade till våra unga i syfte att hjälpa dem.

Det är också viktigt att tidigt ingripa mot de brott som unga begår. Regeringen utreder nu förutsättningarna för att fler brott som barn under 15 år begår tidigt ska kunna utredas av polisen. Det är bra och det är

efterlängtat – inte i syfte att straffa barnet utan i syfte att tidigt sätta stopp för ett kriminellt beteende men också för att brottsoffret ska få upprättelse.

Jag har i dag läst en artikel i Dagens Nyheter, eller om det var Svenska Dagbladet, om en 15-årig flicka som satt på Maria Ungdom. Hon beskrev att hon under många år missbrukat cannabis och andra droger. Tänk om man hade kommit in tidigare och hjälpt henne!

Jag har genom åren träffat kriminella, men jag har inte mött någon som har frågat: Varför gjorde man så mycket så tidigt och så tufft mot mig när jag var liten? Tvärtom vittnar de om att det inte hände någonting, att det inte fanns någon där när de hade behövt hjälp.

Herr talman! Avslutningsvis: Ungdomsvåldet är inget isolerat fenomen, utan det är ett brett samhällsproblem som måste angripas från flera håll. Man måste direkt ta signaler från barnavårdscentralen, förskolan, skolan och polisen på allvar. Man kan inte vänta och se. Det krävs ett konkret samarbete. Det krävs stöd till föräldrar. Det krävs fler vuxna där ungdomar finns.

Det måste bli svårare för ungdomar att få tag på alkohol, som är en av flera orsaker till detta våld. Det krävs också fler poliser som förebygger och ingriper.

Det här är några av de åtgärder som behövs. I detta arbete välkomnar jag den stora satsning på fler poliser som görs. Jag hoppas att vi kan nå ett brett allianssamarbete kring kampen mot ungdomsbrotten.

(Applåder)

I detta anförande instämde Helena Bouveng, Inge Garstedt, Krister Hammarbergh, Anders Hansson och Ulrika Karlsson i Uppsala (alla m) samt Otto von Arnold (kd).

Anf. 14 JOHAN LINANDER (c):

Herr talman! Jag kan inte undvika att börja med en liten kommentar till Thomas Bodströms inlägg tidigare här. Det inlägget hade inte någon som helst koppling till den budgetmotion som Socialdemokraterna tidigare har lagt fram eller till de reservationer som finns i betänkandet. Det skulle därför vara intressant att veta vilken politik som egentligen gäller från Socialdemokraternas sida – det som Thomas Bodström här sade eller det som faktiskt finns i Socialdemokraternas motion.

Jag ska bara ta ett exempel. Det gäller då de stora problemen på Kronobergshäktet. I och med att det inte finns resurser måste man säga upp personal. Men vad gör Socialdemokraterna i sin motion? Jo, de sparar 80 miljoner kronor på Kriminalvården. Men här i talarstolen låter det som att de skulle vilja satsa pengar på Kriminalvården. I verkligheten är det precis tvärtom – men nog om det.

31 380 miljoner kronor, alltså ungefär 31,4 miljarder, är den summa som rättsväsendet totalt sett får för år 2008. Det är oerhört mycket pengar. Jag tycker att vi ska ha höga förväntningar på vårt rättsväsende. Allt som vi hittills hört i debatten har handlat om behovet av mer pengar eller mindre pengar och om prioriteringar mellan myndigheterna eller inom myndigheterna. Egentligen skulle vi betydligt mer prata om vad vi får ut av de 31 380 miljoner kronor som vi lägger på rättsväsendet.

Inom vårt rättsväsende med poliser, åklagare, domare, kriminalvårdare, personal på Brottsoffermyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Rättsmedicinalverket med flera görs det dagligen ett bra och viktigt arbete. Det är någonting som vi först av allt måste betona.

Samtidigt måste vi fundera på om rättsväsendet är effektivt i alla sina delar, om brottsbekämpningen och det förebyggande arbetet är rätt organiserade, om målstyrningen är tillräckligt bra och om det egentligen kanske skulle gå att få ut mer av de 31,4 miljarder kronorna.

Jag tänker inte stå här och föreslå en total översyn av hela svenska rättsväsendet. Men jag tycker att varje myndighet – precis som privata företag gör – borde ha ett ständigt effektivitetsarbete med tydliga målsättningar, en utvärdering av om målen uppnås och nödvändiga förändringar för att på ett bättre sätt uppnå målen.

Herr talman! Rättsväsendets ekonomi är generellt sett god, som vi tidigare här hört. Det betyder att nästan alla myndigheter har en ekonomi i balans. Det är bara Åklagarmyndigheten och Säkerhetspolisen som har utnyttjat sin anslagskredit. Det betyder dock inte att inte svensk polis, åklagare, domstolar eller Kriminalvården skulle kunna behöva mer resurser för att göra ännu mer förebyggande arbeten och för att utreda fler brott, få ned de alldeles för höga balanserna i domstolarna och bygga nya anstaltsplatser.

Därför satsar vi i alliansen stort på rättsväsendet. Under detta år, 2007, fick rättsväsendet 1,5 miljarder kronor mer, och år 2008 tillförs ytterligare ½ miljard jämfört med vad den gamla majoriteten med socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister orkade med. Pengarna som vi satsar ska göra att Sverige blir ett något tryggare land att leva i. Vi satsar inte de här pengarna för rättsväsendets egen skull, utan vi satsar dem för medborgarnas skull, för att Sverige ska bli tryggare.

Det innebär bland annat satsningar för att vi ska få ned ungdomsbrottsligheten, för att vi ska få fler poliser som är tillgängliga och synliga i samhället och för att stärka brottsoffrens rättigheter, något som vi hittills i dag inte pratat så mycket om men som är väldigt viktigt. Det handlar också om hur vi effektivare ska bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

Man ska dock inte glömma bort att det bästa brottet – om man kan tala om det bästa brottet – inte är det brott som utreds snabbast eller det brott i samband med vilket modern teknik effektivast används eller brottsoffret ens får bästa stödet och hjälpen. Det bästa brottet är i stället det brott som aldrig begås. Därför måste också, som flera här varit inne på, det brottsförebyggande arbetet alltid finnas i fokus – ett arbete som delvis är rättsväsendets ansvar men som i minst lika stor utsträckning är ett ansvar för andra delar av samhället, inklusive vårt eget ansvar som medborgare.

Allians för Sverige gick till val på att minska utanförskapet i samhället. Det gjorde vi bland annat för att få fler människor i arbete, för att öka människors förmåga att själva försörja sig och leva ett självständigt liv och friare liv och för att människor ska kunna känna sig som en tillgång i samhället i stället för som en belastning. Vi gjorde det också därför att det rent ut sagt är människofientligt att inte låta varje människas kreativitet och förmågor komma till uttryck. Utöver alla andra goda anledningar till att minska utanförskapet i samhället är det också

viktigt för att minska brottsligheten. Det finns en tydlig koppling mellan minskat utanförskap och minskad brottslighet.

Alliansens politik ger resultat. Från oktober 2006 till oktober 2007 minskade utanförskapet för 164 120 personer. Då räknas antalet öppet arbetslösa, personer i Amsåtgärder, latent arbetssökande, undersysselsatta, personer med sjukpenning inklusive rehab och personer med sjuk- och aktivitetsersättning – alltså 164 120 personer.

För att få proportioner här kan vi jämföra med förändringen under Socialdemokraternas sista år vid regeringsmakten. Från oktober 2005 till oktober 2006 minskade utanförskapet för 1 862 personer. 1 862 personer var alltså Socialdemokraternas resultat under ett år. Vi har varit ungefär 90 gånger bättre. Vi har förbättrat livsmöjligheterna för 164 120 personer.

Vi kan inte påstå att detta minskade utanförskap ännu har lett till en minskad brottslighet. Men eftersom sambandet är tydligt – minskat utanförskap ger minskad brottslighet – vill jag påstå att detta på sikt kommer att innebära viss minskad brottslighet.

Herr talman! Frågan är om vi ska nöja oss med viss minskad brottslighet. Mitt och Centerpartiets svar är nej. Vi måste ha högre ambitioner än så. Det finns många åsikter om hur brottsligheten i vårt land ser ut, och vi har i många sammanhang här i kammaren använt Brås statistik över antalet anmälda brott på det ena eller det andra sättet. Det har väl hänt att vi inte ens har varit överens om huruvida brottsligheten har ökat eller minskat.

Men oavsett om brottsligheten har ökat eller minskat borde vi åtminstone kunna vara överens om att brottsligheten är för hög. Det gäller många olika sorters brott, allt från våldsbrott och sexualbrott till ekonomisk brottslighet och ungdomsbrottslighet.

Centerpartiet har sedan tidigare drivit frågan om en nationell strategi för att minska brottsligheten. Det kommer vi fortsätta att göra. I det här landet har vi målsättningar för allt möjligt, men vi har ingen målsättning för minskad brottslighet, och det tycker jag är en brist.

När jag nu har börjat idka lite självkritik vill jag fortsätta med ytterligare en fråga som jag anser att vi måste återkomma till senast i nästa budget. Det är situationen för åklagarna. Jag tror att det är den del av rättskedjan som är hårdast belastad just nu. De tidigare och kommande satsningarna på polisen kommer att öka arbetsbelastningen ytterligare för åklagarna. Antalet inkomna ärenden ökade med 10 000 år 2006. För 2007 räknar man med lika många. Då ska man komma ihåg att vi bara har ungefär 850–900 åklagare, om jag minns rätt.

Om vi inte tillför ytterligare resurser för nyrekrytering kommer balansen att öka, och jag är också rädd för att vi kommer att mista duktiga åklagare som lämnar yrket om arbetssituationen och arbetsmiljön inte är rimlig. I nästa budgetarbete kommer ökade resurser till åklagarna att ligga högt på Centerpartiets prioriteringslista.

Herr talman! På tal om prioriteringslistor kan jag slutligen inte undvika att fundera lite på vad som egentligen står på oppositionens prioriteringslistor. Vi har hört lite om detta tidigare, men jag vill tydliggöra det, om man nu kan tydliggöra på vilket sätt hela havet stormar, för det är ju detta det handlar om.

På det område där Socialdemokraterna satsar en liten summa, polisen, drar Vänsterpartiet samtidigt ned anslaget med 570 miljoner kronor, vilket skulle innebära en minskning med ungefär 1 100 poliser om man översätter det direkt till antal poliser. På de områden där Socialdemokraterna minskar resurserna, på domstolarna och Kriminalvården, ökar Vänsterpartiet och Miljöpartiet sina anslag. Av samtliga 16 anslagsområden som finns inom rättsväsendets budget finns det inte ett enda där oppositionen är överens om en satsning eller en besparing – inte ett enda område.

Lika illa, om inte ändå värre, är det om man jämför Socialdemokraternas budget för 2008 med deras egen för 2007. Förra året föreslog Socialdemokraterna en besparing på polisen på 343 miljoner kronor. Nu vill de satsa 110 miljoner. Förra året ville Socialdemokraterna satsa 40 miljoner på domstolarna. Nu vill de göra en besparing på 30 miljoner. Förra året ville Socialdemokraterna satsa 87 miljoner kronor på Kriminalvården. Nu vill de spara 80 miljoner kronor.

Inte på ett enda anslagsområde, inte när det gäller polis, åklagare, domstolar, kriminalvård, Säpo eller något annat tycker Socialdemokraterna likadant i år som de tyckte förra året. Det är ett enda virrvarr. För rättsväsendets skull är jag glad att det inte längre är Thomas Bodström som har ansvar för Justitiedepartementet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Karin Nilsson (c), Anders Hansson, Kristina Hammarbergh och Ulrika Karlsson i Uppsala (alla m) samt Otto von Arnold (kd).

Anf. 15 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Vi lika på många sätt du och jag, Johan. Vi har ungefär samma ålder, men det finns många andra saker där vi inte är lika. En är att jag har nästan daglig kontakt med rättsväsendet, och det rekommenderar jag dig. Ta kontakt med dem på olika sätt! Gå med på olika sätt! Då kommer du att få höra om den bild som jag får höra om nästan varje dag.

Det gäller till exempel Kriminalvården. Där begär vi inte mer pengar. Det är riktigt att det är tvärtom. Vi anser att det inte behövs lika mycket. Där handlar det om den obefintliga styrningen nu. Det kan du ta med till de diskussioner ni har. Det behövs alltså inte mer pengar. Det säger till och med Lars Nyhlén. De behöver veta vad som händer 2009, 2010 och 2011. När de inte vet det är de tvungna att göra de här besparingarna, och konsekvensen blir att människor förlorar jobb på Kronobergshäktet. Det är så det fungerar. Det handlar inte bara om att tillföra pengar.

År 2000 och 2001 gjorde jag själv de här misstagen. Jag trodde att det bara var att ösa på pengar, men det handlar om styrning. Ta med dig det! Du kommer att se att ni till och med kommer att kunna satsa mindre pengar på Kriminalvården men få ut mycket mer.

Man sparar på polisen på samma sätt som inom åklagarväsendet. Men det allra viktigaste, som också Inger Davidson var inne på, är det förebyggande arbetet. Det har hon rätt i.

Sanningen har aldrig varit någon vän till dig, Johan Linander. De uppgifter du kommer med nu har jag aldrig hört. Sanningen är att det kom fler jobb 2007 på samma sätt som det kom fler 2005 och 2006 där-

för att vi befann oss i en högkonjunktur. Jag tror att det kom 140 000 nya jobb 2005 och 2006, de två senaste åren med den socialdemokratiska regeringen. Det fortsatte. Nu får vi se hur det blir framöver.

Det som den borgerliga regeringen har gjort är just att öka klyftorna där de rika blir rikare och de fattiga blir fattigare. Då ställer jag frågan: Tror du verkligen att ökade ekonomiska och sociala skillnader är ett sätt att bekämpa brottsligheten?

Anf. 16 JOHAN LINANDER (c) replik:

Herr talman! Jag förstår att Thomas Bodström önskar att han var lika ung som jag så att han har framtiden för sig.

Thomas Bodström började med att säga att det borde finnas pengar i budgeten för 2009, 2010 och 2011 också. Då är min fråga om Socialdemokraterna under sin regeringstid lade budgetar för fyra år. Jag vet svaret, men jag skulle gärna vilja höra det från Thomas Bodström.

Jag är väldigt glad för att han tog upp det här med klyftorna. Socialdemokraterna har intalat sig själva att klyftorna i samhället ökar. Socialdemokraterna säger det så ofta att ni snart tror på den här lögnen själva. Men det är inte så att om man upprepar en lögn flera gånger så blir den en sanning. Det finns ett internationellt vedertaget sätt, som jag känner till i alla fall, som man mäter klyftorna i samhället med. Det är inte något som man pratar om i valstugorna, men det kallas Gini-koefficienten. Med den mäter man hur inkomstklyftorna i samhället ser ut.

Den var som högst år 2000 under Socialdemokraternas regeringsperiod. Sedan gick den ned, men från någon gång 2001–2002 ökade den fram till 2006. Efter det att vi tog över regeringsinnehavet 2006 har klyftorna i samhället minskat, inte ökat. Men ni har tyvärr varit så duktiga att jag tror att medborgarna har samma bild som Socialdemokraterna, fast det är en lögn. Men det är inte så att en upprepad lögn blir en sanning.

Anf. 17 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Herr talman! När du pratar med en som har varit sjukskriven eller arbetslös länge eller jobbat deltid blir du svaret skyldig, Johan Linander. De får det sämre.

Och det är inga små skattesänkningar för de allra rikaste. Det är inte bara i de allra rikaste områdena, Djursholm och Täby, som vi talar om 30 000–40 000 mer i plånboken, utan även där Inger Davidson och jag bor, i Nacka. Vi ser hur grannarna, välbärgade människor men inte förmögna på något sätt, får mer i plånboken. Men det är inte där pengarna behövs. Det är bara att konstatera att det är vi som tjänar pengar, som har en hög lön, som får skattesänkningarna. 70 procent av skattesänkningarna går till dem som redan har det bäst. Det är att öka klyftorna aktivt. Skattesänkningarna går till dem som har hus i de finaste områdena i Sverige. De som har de högsta inkomsterna får de största skattesänkningarna. Det är verkligheten. Gå till RUT, riksdagens utredningstjänst! Då kommer du att få precis det svaret.

Att säga att det är en lögn är just en lögn, Johan Linander. Att bokstavligen skära ned för dem som har det allra sämst har vi röstat om här i riksdagen. Vi var emot det, och du var för det.

Det som har hänt, och som är så sorgligt, är att Centerpartiet, som tidigare var ett socialt ansvarsfullt parti, har fallit för den moderata politi-

ken där de rika alltid blir rikare i Moderaternas Sverige. Ni har fallit platt. Jag hoppas att ni någon gång kan stå upp för den centerpolitik som fanns tidigare med ansvar för den lilla människan och inte bara för miljonärerna.

Prot. 2007/08:37
5 december

Rättsväsendet

Anf. 18 JOHAN LINANDER (c) replik:

Herr talman! Centerpartiet är ett socialt ansvarstagande parti, liksom hela alliansen. Vi hjälper människor att komma tillbaka till arbete och till att kunna försörja sig själva och inte tvingas sitta och vänta på att bidragen kommer i slutet av månaden. Det kallar jag socialt ansvarstagande.

Minskade och ökade klyftor – om Thomas Bodström letar upp något som helst internationellt vedertaget mätsätt, inte något som Socialdemokraterna själva har hittat på, som visar på att klyftorna har ökat i Sverige sedan vi tog över makten 2006 lovar jag att jag ska stå i riksdagens talarstol och erkänna att jag hade fel. Plocka fram de siffrorna!

Men jag vill ha samma löfte från Thomas Bodström. När jag visar honom siffrorna på det som kallas Gini-koefficienten, som visar att klyftorna faktiskt minskat i samhället sedan vi tog över makten, vill jag att Thomas Bodström ska stå här i talarstolen och säga att han hade fel.

Anf. 19 LENA OLSSON (v) replik:

Herr talman! Johan Linander, Centerpartiet, pratar om att oppositionen spretar. Så är det ju. Det gjorde även ni när ni var i opposition. Det är inget konstigt. Det sade jag till Inger Davidson också.

Du är bekymrad över att vi vill dra ned polisanslaget, Johan Linander. Du säger att det blir 1 100 färre poliser. Jag skulle bara vilja ge dig ett tips. Hur vore det att använda de pengar ni har över till fler poliser? Det tycker jag skulle vara en bra idé.

Ska man ha ½ miljard i överskott och stoppa in lika mycket pengar till hinner de ju inte utbilda så många poliser att de kommer ut ens. Om vi ser att det börjar tryta med resurserna är vi också villiga att ta en diskussion. Använd de pengar du har och se till att få poliser för dem i stället för att stoppa in ännu mer pengar!

När vi pratar om det som är brottsförebyggande håller jag med Thomas Bodström. Ni gör alltså stora skattesänkningar för dem som har mest pengar, och sedan hoppar ni på dem som är sjuka och arbetslösa. Vi kommer att få gräva igen stora diken efter er. Det kommer att bli väldigt jobbigt.

Det är marginella höjningar ni gör på kriminalvården som ni vet får säga upp personal. Ni kör ju så stort med den här arbetslinjen, men inom kriminalvården drar ni ned. Vad har du för förklaring till det? Ser ni inte behoven i kriminalvården?

Anf. 20 JOHAN LINANDER (c) replik:

Herr talman! Det var mycket på en gång. Jag ska inte prata snabbt men kort om varje sak.

Alliansens spretande när vi var i opposition var att vi satsade olika mycket mer på olika områden. Det var inte fråga om att dra ned, att satsa eller att ligga kvar som oppositionen. Men strunt samma, ni får spreta så mycket ni vill.

Lena Olsson säger: Varför inte anställa fler poliser för de pengar som finns över? Var hittar du de arbetslösa poliserna som vi kan anställa fler av? Civilanställda kan vi möjligtvis få fler, men så många arbetslösa poliser kan du väl inte påstå att det finns i samhället?

Däremot behövs pengarna för att anställa de poliser som kommer ut från polishögskolan. Därifrån kommer det ut fler. Det har vi sett till. Och vi kommer att uppnå vårt mål på 20 000 poliser år 2010.

Vad som är att hoppa på sjuka och arbetslösa kan vi så klart diskutera. Man kan diskutera om det hör hemma i den här debatten också, men eftersom jag själv började med det ska jag givetvis svara. Om det är att satsa rekordmycket på rehabilitering för att sjuka ska kunna återgå till arbetslivet och om det är att skapa många nya jobb så att människor får arbete i stället för att gå arbetslösa som är att hoppa på sjuka och arbetslösa, ja, i sådana fall hoppar vi på sjuka och arbetslösa. Men det är inte riktigt den definition jag har av det ordet.

När det gäller arbetslinjen i kriminalvården ska jag faktiskt hålla med Lena Olsson om att det har varit problem. Det har varit diskussioner om vem som ska betala vad, om det ska vara pengar från Arbetsmarknadsstyrelsen eller från Kriminalvården. Det är naturligtvis inte okej att satsningarna inte fortsätter. Vi ska se till att arbetslinjen upprätthålls även i kriminalvården givetvis. Det handlar inte bara om att man ska arbeta utan det gäller också att få en utbildning så att man har lättare att få jobb när man kommer ut.

Anf. 21 LENA OLSSON (v) replik:

Herr talman! Hur blir det här då, Johan? Det finns inga arbetslösa poliser att anställa. Nej, det vet vi väl. Det är väl ingen överraskning. Men då ska du in med ytterligare ½ miljard. Uppstår de då helt plötsligt?

(JOHAN LINANDER (c): Ja.)

Jaha! Då uppstår de. När man har ett överskott på 500 miljoner finns de inte. Sedan stoppar man in lika mycket till, då helt plötsligt finns de. Den ekvationen går inte ihop för mig.

Jag tycker att det är kul att du håller med mig om just arbetslinjen. Det har jag engagerat mig speciellt hårt i eftersom jag vet att yrkesutbildningar inom anstalten ger ett jättegott resultat. Det var ett inslag om det i Aktuellt, i helgen tror jag att det var.

När det gäller kriminalvården behövs det ett samarbete mellan justitieministern och arbetsmarknadsministern för att sätta fokus. Här är detta också väldigt lyckade pengar. De intagna får jobb, praktikplatser och så vidare. De får ett värdigt liv. Det här är väldigt tacksamma människor, för de har ofta varit på botten i samhället och krälat och gör ganska mycket för att få behålla ett jobb och sköta sig.

Det ser jag fram emot. Men om det ska bli verklighet ser jag också fram emot att vi nog får öka på anslaget till Kriminalvården lite mer. Nu fick de ha kvar anslaget för yrkesutbildningarna. Men i och med att det ligger still är det i princip en sänkning. Ska arbetslinjen gälla för alla ska den även gälla här. Men det kan jag se fram emot att Johan Linander kommer att se till.

Anf. 22 JOHAN LINANDER (c) replik:

Herr talman! Det är kanske inte så spännande att poliser uppstår som Lena Olsson vill göra det till. Jag kan rekommendera ett studiebesök på någon av de tre polishögskolor vi har. Det finns en i Solna så det är inte alls långt, eller kanske i Växjö eller Umeå om det passar bättre. Där uppstår faktiskt nya poliser. De kommer ut från polishögskolan och ska ha anställning. Och då kostar det pengar. Där uppstår de. Så spännande var det.

Till slut kan jag bara säga att arbetslinjen ska gälla även i kriminalvården. Det tycker vi allihop är viktigt. Vi kan väl avsluta med den frågan som vi faktiskt är överens om.

Anf. 23 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp):

Herr talman! Jag måste säga att jag är väldigt imponerad av mina tre kolleger från allianspartierna. De har framfört såväl vad vi i alliansen tycker som vad den här debatten handlar om. Jag ska försöka komplettera och förstärka det som redan har sagts.

Diskussionen i dag handlar ju om rättsväsendet. Hur mycket pengar ska vi ge våra poliser, domstolarna, åklagarna och kriminalvården, och vad är det de ska jobba med? Den utmaning som de står inför och som vi tillsammans i alliansen försöker rätta till är den verklighet som tyvärr många medborgare drabbas av, nämligen brott.

Vi har en mängd brottsoffer ute i samhället. Det är företagare som har utsatts för utpressning genom organiserad brottslighet, åklagare som har fått hemmet bombat, den unga killen som blivit nedsparkad efter besöket på krogen och tyvärr en hel del kvinnor som har slagits blå och röda inom hemmets väggar.

Det här vill vi stoppa från alliansens sida. Vi vill ge alla människor i Sverige en trygg tillvaro. Därför gör vi också det här året den största satsningen någonsin på rättsväsendet, och vi följer nu upp detta med att nästa år tillföra ytterligare ½ miljard. Totalt sett har vi nu satsat 2 miljarder kronor på att förstärka rättsväsendet i Sverige för att ge människor en tryggare tillvaro.

För att förstärka arbetet mot kvinnovåld har vi tagit fram en handlingsplan. Olika myndigheter kanske ibland jobbar var för sig. Nu ska vi se sammanhållet på arbetet att motverka våld mot kvinnor genom förebyggande verksamhet, behandling av män som slår och genom att ge kvinnor ett ökat skydd.

När det gäller den organiserade brottsligheten innebär också förstärkningen av rättsväsendet med 3 000 fler poliser till 2010 oerhört mycket. År 2010 ska vi ha 20 000 poliser.

Men det handlar inte bara om att få fler poliser. Det handlar också om att ge polisen bättre verktyg. Där ser vi tyvärr hur den socialdemokratiska regeringen under sina tolv år inte tog detta ansvar.

Buggningen har vi fått igenom just i år. För någon vecka sedan röstade vi om det i riksdagen.

Det gäller att förverka kriminellas tillgångar – pengar. Yrkeskriminella lever i sus och dus på pengar som de har tjänat på brott. Det har den förra regeringen lämnat därhän. En utredning kom 1999, men ingenting har hänt. Nu är alliansregeringen på väg att se till att vi kan ta kriminellt intjänade tillgångar.

Polisdatlagen är också någonting som alliansregeringen nu tar tag i. Socialdemokraterna såg till att vi fick en lagstiftning som redan när den kom 1999 var gammal. Det innebär att polisen i Göteborg där jag bor inte på ett enkelt sätt kan ta reda på ifall samme misstänkte som de har sittandes på häktet också är misstänkt för ett brott i Umeå. Jag vet att det låter helt otroligt, men så är det. Socialdemokraterna har bara lämnat därhän det faktum att polisen inte har några bra verktyg. Vi är eniga om detta i alliansen.

När det gäller behovet av att förstärka Rikskriminalpolisen och skapa ett svenskt FBI har vi vissa olika åsikter, men det är normalt och inget konstigt. Vi har olika åsikter ibland, men vi röstar alltid gemensamt. Vi kommer alltid överens i alliansen. Det är det som är den stora skillnaden om man jämför med oppositionen som spretar betänkligt. Lena Olsson försöker hävda att vi spretar lika mycket som de gör. Men så är det inte. Vi kompromissar, och vi röstar likadant i riksdagen. Vi gör inte som Vänstern och Miljöpartiet ofta gjorde, vilket jag i och för sig kan förstå eftersom de inte var med i regeringen. Men ni stödde inte alltid regeringens förslag. Ni röstade nej, och ni bordlade regeringens förslag under den förra mandatperioden.

Ni talar om en koalitionsregering, men hur ska ni kunna bilda en koalitionsregering när ni spretar så mycket?

Jag blir väldigt konfunderad när jag hör Thomas Bodström i talarstolen säga att regeringens politik är en bluff. Den är en bluff, säger han. Samtidigt säger han att om vi lyckas 2010 när nästa val är ska han gratulera oss. Men hur kan du, Thomas Bodström, stå och hävda att det redan nu är en bluff när det är för tidigt att utvärdera? Det går inte riktigt ihop. Jag tycker att det är oseriöst att säga att vår politik är en bluff. Det är väldigt stora ord som inte har någon substans. Vi får vänta till 2010 och se hur det är. Jag tror inte att vår politik kommer att vara en bluff då. Jag tror att du kommer att behöva gratulera oss och att vi kommer att ha uppnått det som vi har velat uppnå, bland annat att vi ska ha ett samhälle med 20 000 poliser.

Thomas Bodström hävdar att Socialdemokraterna under den förra mandatperioden satsade mer än vi – 5 miljarder kronor – på rättsväsendet. Det ska då jämföras med de 2 miljarder kronor som vi har satsat hittills.

Om man tittar noggrant på dessa siffror ser man att 2,4 miljarder av de 5 miljarder som Socialdemokraterna hävdar att de satsade under den förra mandatperioden är löne- och prisomräkningar. Om man tar bort det innebär det att ni skulle ha satsat 2,6 miljarder under den förra mandatperioden. Men 0,6 miljarder, det vill säga 600 miljoner, av dessa satsningar togs det beslut om ännu tidigare, det vill säga mandatperioden innan dess. Om man drar av dem innebär det att ni under den förra mandatperioden satsade 2 miljarder kronor. Det är lika mycket som vi satsar i dag utöver löne- och prisomräkningar. Era satsningar under fyra år har vi gjort redan på två år.

Vem är det som bluffar vem egentligen? Som sagt, jag tror att det nog är Thomas Bodström. Jag säger inte att du i dag är en bluff. Men jag tror att fler och fler om fyra år kommer att se att den som bluffar nog snarare är den som började kalla den andra för en bluffare.

Socialdemokraterna talar mycket om bluffar och annat, och Thomas Bodström håller tyst om sin egen politik. Thomas Bodström stod här och talade väldigt länge om vad Beatrice Ask skulle säga till vissa myndighetschefer och hur man skulle lösa interna stridigheter inom polisen. Det är att uppmana en minister till ministerstyre. Men varför talar ni inte om er politik i stället? Det är väl för att den inte håller för granskning.

Förra året när vi hade den här budgetdebatten då sade ni här i talarstolen att ni ville ha fler poliser än vad vi ville ha. Ni vill ha fler poliser än de 20 000 som vi vill ha. Men det året ville ni dra bort 342 miljoner kronor från polisen. Nu har ni tagit till er av vår kritik. Vi sade att det var oseriöst att hävda att man ville ha fler poliser men ändå minska anslaget. Nu ökar ni anslaget i år med 110 miljoner kronor. Det är bra. Ni är på rätt väg. Men jag vill påminna om att det fortfarande saknas 230 miljoner kronor från er sida för att ni ska komma upp i samma satsningar som vi inom alliansen gör på polisen. 230 miljoner kronor saknas från Socialdemokraterna för att ni ska kunna säga att ni vill ha lika många poliser som vi vill ha. Det hoppas att jag vi kan få se i er motion med anledning av vårbudgeten.

Den lilla ökning som ni gör på polisen gör ni på bekostnad av domstolarna och på bekostnad av kriminalvården. Det är två verksamheter som vi tillförde resurser men som ändå jobbar under ansträngda förhållanden. Där gör ni en minskning.

I våras när vi anslog 47 miljoner till åklagarväsendet sade ni nej till den förstärkningen. Nu har ni mage att på något sätt stå och hävda att ni vill stödja åklagarväsendet mer än vi vill göra när ni sade nej till den satsning som vi gjorde på åklagarväsendet i vårbudgeten.

Herr talman! Min talartid är nästan slut. Men jag hoppas att jag genom att ha ägnat lite mer tid åt siffrorna har klargjort för dem som lyssnar på denna debatt att om det är någon som inte har rätt koll på siffrorna så är det herr Bodström, medan vi i alliansen gör ärliga satsningar på att förstärka rättsväsendet. Vi gör förstärkningar med 2 miljarder kronor för att skapa ett tryggare Sverige för alla medborgare.
(Applåder)

I detta anförande instämde Anders Hansson (m).

Anf. 24 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Jag tackar Cecilia Wigström för det närmast patologiska intresset kring min person. Större delen av anförandet handlade om Socialdemokraterna och mig. Det är bara att tacka och ta emot. Det är närmast generande eftersom vi faktiskt har en annan justitieminister i dag.

Det var nog, Cecilia Wigström, utan överdrifter det mest okunniga inlägg som jag har hört här. Att säga att Socialdemokraterna var de som inte drev igenom redskap till polisen är faktiskt djupt okunnigt, och man frågar sig vilken planet du levde på under den förra mandatperioden. Dina kunskaper om ministerstyre hinner vi inte reda ut här, men jag ber dig att läsa på vad ministerstyre är.

Sanningen var ju – och det kanske man inte ska vara så stolt över – att det till och med fick namnet Bodströmsamhället därför att vi gav polis och åklagare så mycket redskap. Det var Kristdemokraterna och Centern som inte gick fram med det som de hade sagt tidigare, vilket jag har full

respekt för att de gjorde. Det var så det var, Cecilia Wigström, ingenting annat. Det var Beatrice Ask som försökte stoppa detta med lagring av telefondata. Det är sanningen, Cecilia Wigström. Du står i riksdagen. Du måste tänka dig för innan du säger sådana här totala felaktigheter för jag tror inte, trots allt, att du kan vara så omedveten om allt det som skedde under den förra mandatperioden. Jag ber dig därför att tänka på var du befinner dig när du säger alla dessa felaktigheter.

Det är en bluff om man går till val och säger att det ska bli 3 miljarder mer än vad Socialdemokraterna satsar och det inte blir så. Då är det inget annat än en bluff. Även ni sade så sent som våren 2006 att om ni kommer till makten kommer ni att satsa 750 miljoner mer än Socialdemokraterna. Så blev det inte, och det är en bluff, Cecilia Wigström. Det finns inget annat ord för det, och det är det olyckliga.

Förklara nu vad du menar, Cecilia Wigström, med att det var Socialdemokraterna som stoppade verktygen till polisen. Det vill jag mycket gärna höra.

Anf. 25 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Herr talman! Jag fick inte något riktigt svar på det som jag frågade Thomas Bodström om i mitt anförande.

Nu upprepas det att vi bluffar, men det är alldeles för tidigt att utvärdera den saken. En mandatperiod löper under fyra år, och det är den perioden man har på sig för att infria vallöftena. En annan aspekt att beakta är att ni kanske i viss mån ändrat er politik, Thomas Bodström. Jag tror att ni satsar mer på rättsväsendet nu än tidigare. Nu har ni till och med sagt att ni vill ha fler poliser än vi, men ni tillför inte de pengarna.

Ja, jag ägnar mycket tid åt dig, Thomas Bodström, och åt den socialdemokratiska politiken eftersom det är du som står i talarstolen och för ordet för ditt parti. Men det är lite konstigt att jag ska behöva prata om er politik, eller hur? Du hymlar och håller tyst om den, vilket jag tycker är ett bevis för att den inte håller för granskning. Det är därför jag ägnar så mycket tid åt att föra fram vad det är ni vill.

Precis som Johan Linander sade tidigare hänger er politik inte ihop. Förra året satsade ni mindre på polisen. Nu satsar ni mer. Förra året satsade ni mer på kriminalvården. Nu drar ni ned. Förra året satsade ni mer på domstolarna. Nu drar ni ned på dem. Och ni sade nej till förstärkningen av åklagarna som vi hade i vårbudgeten. Den politiken hänger alltså inte ihop, och det tycker jag är viktigt att svenska folket får veta.

När det gäller lagstiftningen gjorde ni kanske en del saker på det området. Men hur kunde Beatrice Ask stoppa en polisdatilag som det aldrig blev någon proposition om? Där är du svaret skyldig, Thomas Bodström. En annan viktig sak är det faktum att polisen hävdar att det just är bekämpandet av den organiserade brottsligheten som man ska satsa pengarna på. Ni kom dock aldrig med någon proposition om till exempel förverkande eller om förstärkt penningtvättslagstiftning. Ni gjorde alltså väldigt lite på detta område.

Anf. 26 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Herr talman! Det var många fel igen. Det var inte en polisdatilag utan datalagring som Beatrice Ask försökte stoppa, alltså det samarbete som

krävdes för att polis och åklagare även fortsättningsvis skulle kunna använda det i kampen mot den internationella brottsligheten.

Jodå, det kom visst ett direktiv om penningtvätt, nämligen från EU. När det gäller den ekonomiska delen, alltså bekämpandet av beslag, presenterades det förslaget i slutet av mandatperioden, och där tror jag att vi är överens. Jag tror också att den nuvarande regeringen kommer att fullfölja det förslaget. Det var alltså många fel på en gång.

Bluffen, Cecilia Wigström, är att ingen av de personer som jobbar i kriminalvården och inom Stockholmspolisen, och inte heller någon av åklagarna, fick höra att detta skulle bli konsekvensen av den borgerliga kriminalpolitiken. Inte ett ord sades om det före valet. Inte ett ord sades om att detta skulle bli konsekvensen. Det är det som är så illa, och det är därför folk i rättsväsendet blir så upprörda när jag träffar dem.

Cecilia Wigström säger att vi byter sida. Ja, det gör vi eftersom vi hela tiden har kontakt med rättsväsendet. Varje vecka har jag kontakt med dem, både som politiker och som advokat, och det är oerhört värdefullt. Då kan till exempel Kriminalvården säga nej, nu behövs det inte mer pengar, och kanske inte ens 2008, men de måste få besked om vad som gäller. På så sätt kan de anpassa sin budget. Det är alltså viktigt att ha den kontakten med verkligheten i stället för att inte ha någon som helst kontakt med den.

Sedan säger du att vi inte har koll på siffrorna. Som jag sade kommer först rikspolischefen till Justitiedepartementet och ger en siffra, sedan kommer länspolismästaren och ger en annan siffra, och det skiljer på 1 miljard kronor i uppfattningarna. Tala om att inte ha kontroll över siffrorna!

Mitt råd till dig, Cecilia Wigström, är: Ta närmare kontakt med rättsväsendet. Tala med poliser. Tala med Kriminalvården. Tala med dem som jobbar på Justitiedepartementet. Tala med dem som jobbar inom Stockholmspolisen. Då kommer du att se att den verklighet som du försöker beskriva från riksdagens talarstol inte är överensstämmande med sanningen.

Anf. 27 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Herr talman! Jag har full koll på siffrorna. Jag ägnar all min tid åt mitt riksdagsuppdrag och vet mycket väl vad jag talar om.

Jag har lagt märke till att Thomas Bodström i sina två repliker inte sagt någonting om att jag skulle ha fel vad gäller bluffsatsningen på 5 miljarder under den förra mandatperioden. Du har inte, Thomas Bodström, sagt emot mig beträffande den genomgång jag gjorde. Du hävdar nämligen att ni satsade 5 miljarder under den förra mandatperioden. I själva verket var 2,4 miljarder av dem löne- och prisomräkningar. Därmed återstod 2,6 miljarder. Men 600 miljoner av dessa fattades det beslut om under mandatperioden 1998–2002. Alltså återstod endast 2 miljarder, vilka ni satsade på rättsväsendet under den förra mandatperioden. Det är den korrekta siffran, och du har inte heller hävdat att den skulle vara felaktig. Det innebär att vi på dessa två år satsar lika mycket som ni satsade på fyra år, nämligen 2 miljarder. Från alliansens sida gör vi alltså en väsentlig resursförstärkning vad gäller rättsväsendet.

När det gäller förverkande kom departementspromemorian inte alls under slutet av förra mandatperioden, utan den kom i december 2006, det

vill säga i början av vår mandatperiod. Ja, den promemorian var tillkommen under Thomas Bodströms ministertid. Den kom sju år efter det att en utredning 1999 föreslagit en lagstiftning om att kunna beslagta kriminellas tillgångar – en lagstiftning som alla våra nordiska grannländer införde i slutet av 90-talet. Det som enligt polisen är hjärtat i de organiserade gängens verksamhet är nämligen pengarna, och därför är det viktigt att slå mot just detta. Där gjorde ni ingenting på sju år. När utredningen sedan lades fram var den alldeles för svag. I stället kommer alliansregeringen att presentera en proposition som förstärker förslaget, jämfört med det som Thomas Bodströms regering initierade i den nämnda departementspromemorian.

Anf. 28 LENA OLSSON (v) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja fråga Cecilia Wigström hur pass viktig hon tycker att balansen i rättskedjan är med tanke på en del anslag. Då tänker jag framför allt på polisen som redovisar ett kraftigt överskott samtidigt som de får lika mycket till. När det däremot gäller kriminalvården, där straffen sedan ska verkställas, får de i stort sett ingenting.

Jag har en mycket konkret fråga: Hur mycket lägger alliansregeringen till pris- och löneomräkningar i kriminalvården?

Anf. 29 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Herr talman! Om jag tar den sista frågan först måste jag säga att jag inte har svaret på den här och nu.

Vad gäller balansen i rättsväsendet är det en mycket viktig fråga. Vi gör en stor satsning för fler ge människor ett tryggare Sverige med fler poliser som patrullerar och är synliga, poliser som hjälper misshandlade kvinnor, företagare som utsätts för utpressning och andra brottsoffer. Den satsningen behövs. Den ökning som vi under de senaste tio åren sett av till exempel den organiserade brottsligheten är mycket oroväckande.

Självklart måste polisens ökade arbete också få effekter på andra delar av rättskedjan, och vi gör förstärkningar. I vårbudgeten förstärkte vi åklagarväsendet med 47 miljoner. Vi gör ytterligare förstärkningar av åklagarväsendet; jag har inte den exakta siffran i huvudet, men det gäller även nästa års budget. Detsamma gäller Kriminalvården och domstolarna. Vi tänker alltså på hela rättskedjan, men självklart måste vi noggrant följa detta så att alla delar hänger samman och får tillräckligt med resurser. Vi gör en förstärkning över hela rättskedjan.

Anf. 30 LENA OLSSON (v) replik:

Herr talman! Vi gör en förstärkning över hela rättskedjan, säger Cecilia Wigström. Ja, man brukar ju säga så. Det är helt naturligt. Men att man ger lika mycket till polisen som de har i överskott tycker jag är olyckligt när man samtidigt glömmer dem som sedan ska verkställa straffen.

Det är lite roligt att i debatten lyssna till de ständiga påhoppet på socialdemokratin, som ju landar på exakt samma siffra som regeringen. Vi från Vänsterpartiet här däremot hållit vår linje. Det blir ungefär 228 miljoner mindre, men vi tycker att det är försvarbart. Med tanke på att polisen har ett stort överskott inställer sig naturligtvis frågan om man verkligen ska stoppa in mer pengar i en organisation än den gör av med. Man

kanske också borde titta lite mer på hur effektivt medlen används. Vi har till exempel svårt att få poliser till glesbygden, trots att nya poliser tillkommer och det satsas mer pengar. Det kanske också finns annat som behöver göras.

Jag vet inte om Cecilia Wigström fick en uppgift av Johan Linander om pris- och löneomräkningen, men den är 0,78 procent. Jag tror att det är den lägsta nivån på femton år, och nu skyller man på socialdemokratin och indirekt på oss eftersom vi hade makten tillsammans med dem. Då måste man se till att det behövs ökade resurser till löner, drift och så vidare. Kostnaden brukar ju aldrig minska, vilket väl inte är någon överraskning.

Kriminalvården måste ju säga upp personal. Vad har du för försvar för det? Du kan inte komma och prata om balans i rättskedjan. Ni är inte heller särskilt bra på att räkna. Det anser i alla fall jag.

Anf. 31 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp):

Herr talman! Den korrekta siffran för vår satsning på kriminalvården i år är 27 miljoner kronor. Huruvida det räcker eller inte är en politisk bedömning, men jag står i alla fall inte här och kommer med andra siffror än de som står i regeringens budgetproposition. Den siffran är 27 miljoner kronor. Sedan kan Lena Olsson hävda att det är för lite, och det kan jag respektera.

Jag måste också ge ett erkännande till Vänsterpartiet: Ni är konsekventa i er politik. Det finns en röd tråd. Era förslag i år hänger ihop med era förslag förra året. Men den satsning som ni vill göra på kriminalvården gör ni på polisens bekostnad. Det blir inte lättare att få poliser i glesbygd om man som ni vill dra ned 570 miljoner kronor på polisen. 570 miljoner kronor mindre till polisen nästa år innebär i praktiken 1 100 färre poliser. Då blir det inte fler poliser ute i glesbygden, och jag tror att det är detta som vi just nu behöver ta tag i.

Vi har haft så få poliser på grund av Socialdemokraternas neddragningar under tolv år. Det är ett problem som alliansregeringen måste rätta till, och det gör vi genom att nu satsa extremt mycket på polisen så att människor ska kunna känna trygghet.

Med er starka neddragning på polisen är det svårt att se hur oppositionen hänger ihop. Ni vill satsa på kriminalvården och dra ned på polisen. Socialdemokraterna vill göra tvärtom. Sedan har vi Miljöpartiet, som i princip delar vår syn på vikten av ett starkt rättsväsende generellt. Det spretar mycket från oppositionens sida. Vänsterpartiet är konsekvent, men det hjälper inte när ni inte kan nå enighet med de två övriga partierna.

I alliansen är vi eniga om att göra denna stora satsning på ett förstärkt rättsväsende för ett tryggare Sverige för medborgarna.

Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Det är intressant att lyssna på den här debatten, som vanligt. Justitiekottets ledamöter beskriver olika delar av verkligheten, och det finns väldigt många olika verkligheter.

I förrgår kväll åkte jag bil 14 mil i snöyra i norra Dalarna. Det var halka och snörök. På två och en halv timme såg jag en långtradare som hade sladdat av vägen och halkat långt in i skogen, en avåkning och tre

stora älgar som sprang precis framför en omkörande bil. Jag skickade en stilla tanke till de två poliser i en polisbil som brukar vara de enda tjänstgörande i det polisdistriktet sena kvällar och till det arbete de har framför sig de kommande veckorna, när stora delar av Fritids-Sverige ska bege sig till Sälen eller fara upp för att fira jul hos vänner och bekanta. Detta är ett område och en myndighet där man ska ta hand om grov brottslighet, svår brottslighet och väldigt många olika arbetsuppgifter.

Det finns andra verkligheter än den som är i Stockholms innerstad. Det finns andra verkligheter än skvaller och tjafs mellan chefer och personer hit och dit. Ibland när jag hör Thomas Bodström prata om alla han talar med undrar jag: Vem är denna ”man” som du hela tiden hänvisar till? Vilka är alla dessa män som du talar med? Tror du på fullt allvar att ingen annan i riksdagen och i justitieutskottet någonsin ser något av verkligheten eller träffar någon människa?

Jag ägnar hela dagarna åt att träffa människor som arbetar inom rättsväsendet eller av olika skäl har behov av att ha kontakt med rättsväsendet.

Utgångspunkten för regeringen är att alla människor ska kunna känna sig trygga i sina hem och i sin vardag. Brottslighet och brist på ordning och reda skapar skador och leder till otrygghet för alla. Utvecklingen de senaste åren har inneburit bra saker på vissa områden, men vi ser en ökning av antalet våldsbrott, inte minst bland unga, som är oacceptabel.

Vi vill att Sverige ska vara tryggt, oavsett om det gäller dem som bor i Malmö, Stockholm eller Sveg. Vi vill att brottsligheten ska minska och att antalet brott som klaras upp ska bli större. Det är mot bakgrund av den typen av visioner, ambitioner och målsättningar som man ska se det budgetarbete som görs.

I dag, när jag tittar tillbaka på mitt första år som justitieminister, är jag stolt över att alliansregeringen har sjuösatt den mest ambitiösa satsningen på rättsväsendet någonsin. Totalt har alliansregeringen gjort rejäla satsningar på rättsväsendet om 2 205 000 000 kronor, varav över 1 miljard har gått till polisen. Så är det. Alliansen har med råge levererat vad vi lovade resursmässigt, vilket flera av utskottets ledamöter har redovisat.

Rikspolischefen konstaterade också i sin ledare i tidningen Svensk Polis nyligen att polisen aldrig har haft bättre resursmässiga förutsättningar än nu. Det blir fler anställda, och den utvecklingen kommer att fortsätta under de kommande åren, och det utbildas fler poliser än någonsin.

Den stora satsning som vi gör ska möjliggöra en kraftig ökning av antalet poliser, med målet att vi ska ha 20 000 poliser senast 2010. I höstas började rekordmånga studenter på Polishögskolan. De nya polisstudenter som ska börja måste både täcka pensionsavgångar och innebära en reell förstärkning. En av de viktigaste frågorna för den borgerliga regeringen är att få fler poliser den här vägen men att polisen också ska bli mer synlig, eftersom vi vet att det ökar tryggheten. Genom att öka antalet poliser och skicka rätt signaler till Rikspolisstyrelsen och andra instanser kan vi få den effekten.

Det är också viktigt att fler brott klaras upp, inte minst efter de stora satsningar som nu är gjorda. Mängdbrott är viktiga att klara upp i större utsträckning. Det finns det mycket som visar. Inbrott, skadegörelse,

misshandel och sådant är brott som har väldigt stor påverkan på en människa.

Brottsoffrens behov är något som ska stå i fokus för rättsväsendets insatser, och myndigheterna inom rättsväsendet ska ha ett tydligt brottsofferperspektiv och försäkra brottsoffren om att samhället står på deras sida. Det här är signaler som är kraftigare och tydligare med en alliansregering än utan. Det är alldeles uppenbart. Inte minst unga brottsoffer behöver ett starkt stöd för att kunna bearbeta reaktionerna efter ett brott.

En stor del av alla brott begås av en mindre grupp personer som har utvecklat en kriminell livsstil. Rekryteringen till yrkeskriminalitet måste minska. Det kräver insatser tidigt för unga som nyligen har begått brott, men det kräver också kraftfulla åtgärder för dem som redan har skaffat sig en kriminell livsstil. Genom tidiga och tydliga insatser mot ungdomsbrottsligheten motverkas allvarlig brottslighet i framtiden.

När det gäller unga kriminella har regeringen beslutat att se över de särskilda regler som gäller vid polis och åklagares utredningar av brott där den misstänkte är under 15 år. Utredaren ska bland annat lämna förslag som innebär att fler brott som begås av barn under 15 år än i dag ska utredas av polis och åklagare. I uppdraget ingår också att lämna förslag som innebär att de brottsbekämpande myndigheterna ska få befogenheter att drogtesta barn under 15 år om man misstänker att de har varit narkotikapåverkade. Detta uppdrag ska redovisas den 30 november 2008. Det är ett exempel på konkreta insatser vi gör – mer än vad som har gjorts tidigare.

Alliansregeringen har gjort en rejäl ambitionshöjning när det gäller rättsväsendet. Tack vare de satsningar som är gjorda har vi skapat bättre förutsättningar än någonsin för att sätta stopp för den grova organiserade brottsligheten, som är ett bekymmer. De kraftfulla åtgärder som vidtas för att bekämpa den grova och organiserade brottsligheten hade inte varit möjliga om det inte hade varit just för våra stora kraftsatsningar.

För att bekämpa den organiserade brottsligheten, som tyvärr har fått växa under senare år, krävs åtgärder på flera områden. Ska arbetet bli framgångsrikt räcker det inte enbart med rättsväsendets insatser. En bred mobilisering över myndighetsgränser och beslutsnivåer är absolut nödvändigt. Ett första steg för skapandet av en mobilisering var att jag för drygt en vecka sedan bjöd in flera centrala myndigheter till ett möte på Justitiedepartementet. Utöver företrädare för polis- och rättsväsendet var också generaldirektörerna för Skatteverket, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Tullverket, Kustbevakningen och Migrationsverket inbjudna. Även representanter för Sveriges Kommuner och Landsting deltog i mötet.

En särskild styrgrupp har tillsatts för att dra upp riktlinjer för arbetet mot den organiserade brottsligheten. Den består av representanter från olika myndigheter och leds av Justitiedepartementet. I måndags hade styrgruppen sitt första möte. De kommer att arbeta till slutet av april, då de ska presentera ett förslag på hur myndigheterna kan arbeta mer effektivt för att komma till rätta med organiserad brottslighet. En särskild överåklagare kommer också att inrättas med särskilt ansvar för den organiserade brottsligheten.

Jag har noterat att Socialdemokraterna gör sig smått lustiga över detta med myndighetssamverkan och ett brett grepp på arbetet mot den grova

brottsligheten. Det skulle liksom inte vara tillräckligt macho. Jag skulle vara för mesig som tycker att vi ska ha en sådan samverkan. Men jag kan konstatera att vi har ärvt en situation med stuprör där myndigheter inte samverkar.

Det är dessvärre så att även om man kan få en löpsedel med *quick fix* eller ett häftigt uttalande, vilket Socialdemokraterna ibland ägnar sig åt, kommer det inte att lösa problemen, de problem som man har i Värmland, Dalarna, Västra Götaland, Skåne och runt om i hela Sverige som ser lite olika ut. Längst därute i verkligheten, i snöröken i Mora eller var det nu är, är det poliser, enstaka åklagare och andra människor som möter kriminaliteten och som ska agera. De kan inte göra ett enda uttalande och verka macho, utan de måste konsekvent arbeta mot denna brottslighet dag efter dag efter dag. De ska möta de här människorna i Konsum, på dagis, lite överallt och orka hålla ut.

Det är absolut nödvändigt att vi får myndigheter på olika nivåer att prata med varandra, att samarbeta och att ge dem som står längst ut i brottsbekämpningen allt det stöd och det komplement som de kan behöva för att klara sitt jobb. Det är en tuff sak att vara till exempel åklagare, advokat eller polis längst där ute i kedjan när vi ska ta itu med den grova brottsligheten, som tyvärr växte under förra mandatperioden. Framför allt växte rekryteringen av unga kriminella.

Jag skäms inte utan jag är stolt över att vi har satt i gång det här arbetet. Vi kommer frimodigt att arbeta med myndigheterna och över gränserna. Men det innebär inte att jag tänker ägna mig åt någon typ av ministerstyre, utan jag ska försöka se till att myndigheterna lär sig att samarbeta med varandra, och det vill de också. Det finns ett otroligt engagemang för detta på olika nivåer.

Jag har varit ute i kommuner där man på lokal nivå försöker se vad man kan göra för att stärka polisens insatser mot den typen av kriminalitet. Det är lokalt man ser den, därför att den grova brottsligheten ägnar sig inte bara åt häftiga utspel genom värdetransportrån och annat, utan de ägnar sig också åt allmänt sattyg på lokal nivå. Man måste hålla ihop detta och se brottsbekämpningen i ett helhetsperspektiv.

Så småningom kommer vi att ha satt in de här personerna, och tiden på anstalt ska naturligtvis användas för att förbereda de intagna för ett liv utan kriminalitet och droger. Det är då viktigt att fokusera på arbete, utbildning och brotts- och missbruksrelaterade program.

Att se till att de efter tiden på anstalt ska kunna försörja sig själva med ett arbete är centralt om man vill skapa goda förutsättningar för dem för ett liv utan kriminalitet och droger. Erfarenheterna visar att inte minst yrkesutbildning som bedrivs inom kriminalvården skapar bättre förutsättningar för de intagna att klara detta.

Arbetslinjen, som är en hörnsten i regeringens politik, ska även tillämpas på de intagna i kriminalvården. Regeringen har som ambition att ge dem som står längst från arbetsmarknaden hjälp att återinträda på arbetsmarknaden. För mig är det en mycket viktig fråga.

Vänsterns Lena Olsson sade att antalet intagna nu skulle vara ett problem och att man har fått bekymmer inom kriminalvården av alla möjliga slag. Sanningen är den att genom den kapacitetsutbyggnad som har skett är beläggningen nu lägre på anstalterna än den har varit under de senaste åren, och det är bra. Men när det gäller just arbetslinjen, som under

många års socialdemokratiskt styre monterades ned, har vi mycket att göra, för väldigt många av dem som sitter inne har inget vettigt att syssla med. De får inte den förberedelse för att lämna kriminalvården som de borde få. Vi har satt i gång ett arbete och kommer att jobba med det. Vi kommer inte att vara nöjda på länge än med vad som åstadkoms, men vi gör en satsning där.

Det är närmast förvånande för mig att Socialdemokraterna ska spara på kriminalvården. Visserligen har man inte gjort av med alla pengar på grund av att utbyggnaden har blivit försenad. Men jag noterar att den besparing som Socialdemokraterna vill göra inom kriminalvården motsvarar en neddragning av antalet anställda inom klientnära verksamhet med 160 personer eller nedläggning av en tredjedel av kriminalvårdens grundutbildning. Det är en otrolig summa, och det i en situation när vi faktiskt behöver förstärkingar. Jag förstår inte hur oppositionen ska få ihop detta, för Lena har naturligtvis helt rätt i att det finns mycket o gjort när det gäller kriminalvårdens insatser.

Att bekämpa mäns våld mot kvinnor kommer fortsatt att vara en prioriterad fråga för regeringen. För ett par veckor sedan presenterade vi ett handlingsprogram mot mäns våld mot kvinnor. Jag vill nämna det, därför att det under mandatperioden kommer att kosta närmare 800 miljoner kronor. Det är väl satsade pengar, tycker jag.

Fru talman! Alliansregeringen har under det första året gjort den största enskilda satsningen någonsin på rättsväsendet. Så är det. Vi har bland annat ökat antalet studerande på Polishögskolan och tagit krafttag på en rad olika områden, och till skillnad från oppositionen är vi överens. Bara på polisens område är det nu en skillnad på nästan 700 miljoner kronor mellan Vänsterpartiet och Socialdemokraterna, en skillnad som motsvarar 1 400 nytexaminerade poliser. Det är mycket jobb det. Det är många insatser som 1 400 poliser skulle kunna göra.

Socialdemokraterna ska spara på kriminalvården medan Vänsterpartiet vill lägga på mer pengar. Socialdemokraterna vill också spara på domstolarna. Det är inte mig som Lena ska fråga om synen på rättsväsendet som helhet, utan det är väl Socialdemokraterna som är bekymret som inte förstår att fler poliser och ett ökat arbete innebär en belastning på domstolarna.

Som sagt är vi överens inom alliansen, och vi kommer att fortsätta vårt målmedvetna arbete för att stärka rättsväsendet. Frågan om, och i så fall när, oppositionen tänker enas om ett alternativ när det gäller rättspolitiken är obesvarad, antagligen också efter den här debatten.

Vi kommer att fortsätta, och vi inser att det finns väldigt mycket mer att göra. Jag ser fram emot detta eftersom jag tycker att resultatet efter ett år och det budgetförslag som vi diskuterar i dag är mycket bra.

(Applåder)

I detta anförande instämde Helena Bouveng, Hillevi Engström, Inge Garstedt, Krister Hammarbergh, Anders Hansson och Ulrika Karlsson i Uppsala (alla m), Cecilia Wigström i Göteborg (fp) samt Otto von Arnold och Inger Davidson (båda kd).

Anf. 33 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Första året: nedlagt förslag om rattfylleri, ingen öronmärkning av pengar för bekämpning av människohandel, nedlagd utbildning för nya poliser. Ja, det är mycket som du, Beatrice Ask, har hunnit med att inte göra under det första året. Däremot tror jag att ingen, om man går runt och frågar här, kan tala om vad du har gjort i konkreta handlingar. Men, visst, du har stoppat och lagt ned en hel del saker.

Jag trodde aldrig att man skulle behöva upplysa en justitieminister om vad ministerstyre är. Beatrice Ask, det är knappast att styra en myndighet. Det är en skyldighet och har ingenting med ministerstyre att göra. Ministerstyre är nämligen när en minister lägger sig i myndighetsutövning i ett enskilt ärende. Det måste du känna till.

När det gäller ekonomin är det så, Beatrice Ask, att ni ville ha 3 miljarder mer än Socialdemokraterna till polisen. Det blev 110 miljoner mindre. Förklara varför ni sade 3 miljarder före valet när det sedan visat sig bli till och med mindre till polisen och lika mycket mindre till rättsväsendet! Jag tycker att du ska förklara varför de 3 miljarder kronorna försvann.

Du säger att ni är överens. Det är det ni inte är när det gäller bekämpning av organiserad brottslighet. Ni har helt olika förslag. Det enda ni har kommit fram till är att ni ska mötas och träffas. Vi gör oss inte lustiga över det. Det är bra. Det är bara det att det arbetet påbörjades redan 2005 i operativa rådet. Det som möjligtvis är lite lustigt är att när du presenterar det tror du att det är något nytt att man samverkar mellan myndigheterna.

Och det är inte skvaller, Beatrice Ask, den oro man känner inom polisen. Du frågar vem ”man” är. Jag tror att jag snart har pratat med alla de högsta polischeferna, och det är inte något skvaller som de för fram. Det är alltså på det sättet att vi har en rikspolischef och en rikskriminalchef som tycker helt olika i frågan om hur man ska bekämpa den organiserade brottsligheten.

Du stoppar huvudet i sanden och säger att du förutsätter att rikspolischefen ska göra det. Länspolismästare kommer upp till departementet och säger att det saknas 1 miljard kronor. Jag tror att det är de som har rätt i det här fallet. Då är det inte något lösryckt skvaller. Då är det kris inom polisen. Jag tror att alla som jobbar inom rättsväsendet känner till det. Det borde du också göra.

Anf. 34 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik:

Fru talman! Skillnaden mellan mig och Thomas Bodström är nog att jag inte pratar bara med de högsta cheferna. Jag pratar väldigt mycket med poliser på markplanet också. Det tycker jag är väldigt viktigt.

Jag vet faktiskt vad myndighetsstyrning är och hur det fungerar. Thomas Bodström ska inte vara så tvärsäker på att jag inte vet vad jag håller på med.

Sådana svepande formuleringar som du ägnar dig åt när du säger att det är kaos inom polisen är kontraproduktivt och dessutom skadligt. Om det är något som justitieutskottets ordförande borde berätta för brottsutövarna så är det att vi har ordning och reda på de brottsbekämpande myndigheterna. Det är faktiskt inte något kaos inom polisen.

Vi tar det där med pengarna en gång för alla.

Thomas Bodström blandar som vanligt ihop äpplen och päron. Moderaternas budgetalternativ, om vi nu ska titta bakåt, byggde på den dåvarande regeringens prognoser för hur mycket myndigheterna behövde tillföras för att kompenseras för pris- och löneomräkningar. Därutöver gjorde vi bedömningen att rättsväsendet behövde tillföras 1 ½ miljard kronor 2007.

År 2007 gjorde vi också den största enskilda satsningen på svenskt rättsväsende och tillförde 1 ½ miljard kronor. Det har sedan visat sig att pris- och löneökningarna inte blev lika höga 2007 och 2008 som regeringen prognostiserade 2005. Då överkompenserar vi givetvis inte myndigheterna för det.

Vi inom alliansregeringen levererar sammantaget lika mycket på två år som ni klarade av under fyra år i reella termer. Leveransen är det inget problem med. Det är alltid svårt att diskutera siffror i talarstolen, men så är det.

Jag tror faktiskt att man ute på myndigheterna börjar märka att det finns resurser och att man får fler poliser. Det finns också en levande diskussion på varje myndighet om hur de tillkommande resurserna och de resurser som man har haft tidigare ska användas och prioriteras. Det är en diskussion som jag med varm hand överlåter åt myndigheterna själva att hantera.

Anf. 35 THOMAS BODSTRÖM (s) replik:

Fru talman! Det är poliserna på gatan som är upprörda när de hör att ni talar om den största satsningen någonsin, Beatrice Ask. Det är just poliser som man träffar här i Stockholm som ska spara pengar. Det är kriminalvårdsanställda som hör dig säga de här sakerna. Det är knappast något som du sade före valet i opposition. Då skulle det bli 3 miljarder mer.

Jag tror att du behöver lära Cecilia Wigström en del om pris- och löneomräkningar. Hon försöker få 5 miljarder att låta mindre än 2 miljarder.

Om du inte känner till det kan jag tala om att det kommer att bli de högsta pris- och löneomräkningarna någonsin. Polisförbundet har skrivit det dyraste löneavtalet med de högsta lönerna. Det tycker jag att polisen förtjänar. Jag gratulerar dem till det. Jag har inga invändningar alls mot det. Det gör att er ekonomi kommer att braka ihop fullständigt med de här prognoserna.

Det kan du, som sagt, lära Cecilia Wigström. Det är mer oroväckande att du själv verkar tro på de lägre siffrorna för pris- och löneomräkningar. Därför säger man att det saknas 1 miljard kronor. Det är inte jag som säger det. Det är personer som kommer till ditt departement som säger det. Det vet du egentligen, eller hur Beatrice Ask? Du vet ju att man kommer och säger att det saknas 1 miljard.

Har de fel? Har de gjort sådana felbedömningar i de största länen när de säger att det saknas 1 miljard kronor? Var det här något som man sade före valet? Har de fel när de säger det? Det vill jag ha svar på.

Anf. 36 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik:

Fru talman! Först måste jag säga att det är intressant att Thomas Bodström säger att han träffar upprörda från kriminalvårdsanstalterna och tar

det som ett angrepp på mig samtidigt som han själv företräder ett budgetalternativ som innebär en neddragning av anslaget till kriminalvården. Det är väl snarast du, Thomas Bodström, som måste känna dig träffad av den upprördheten.

Det alternativ som vi har lagt fram när det gäller kriminalvården är balanserat utifrån de rapporter vi har om en del försenade investeringar och annat. Det innehåller också satsningar på viktig programverksamhet som jag tror är helt nödvändig. Jag tror att det framöver kan behövas ytterligare resurser till kriminalvården, men det får man återkomma till.

Jag tror inte att man försöker lura mig när man kommer till departementet och berättar saker. Nu har det ännu inte varit några delegationer på departementet med de siffror som Thomas Bodström redovisar.

När det gäller uppgifterna om att polisen i Stockholm ska spara vill jag säga att vi satsade extra 2007. Det är nu Rikspolisstyrelsens sak att fördela resurserna. Det pågår en diskussion när det gäller fördelningen av personella och ekonomiska resurstillskott.

Ytterst måste den diskussionen föras inom Rikspolisstyrelsen. Jag tänker inte gå in och kommentera ett budgetarbete som pågår där. Jag är naturligtvis väl informerad, i synnerhet som jag själv har haft ansvar för ett av de största polisdistrikten, i Stockholm. Jag är väl införstådd med vilka diskussioner som förs. Det är en diskussion som ska tas där.

Det skulle förvåna mig väldigt mycket om uttalandet om resurserna till polisen skulle innebära de kraftiga neddragningar som Thomas Bodström skrämmer folk med.

Låt myndigheterna ha de diskussionerna. Vi ska självklart följa dem, men det är inte justitieministerns sak att gå in och ha synpunkter på det från riksdagens talarstol. Det vore helt befängt.

Anf. 37 LENA OLSSON (v) replik:

Fru talman! Jag måste tacka ministern för att hon beskriver oppositionens spretighet och säger att Socialdemokraterna vill en sak och Vänstern en annan. Socialdemokraterna sitter inte i regeringen. Det är den stora skillnaden i dag mot tidigare.

Jag vill fråga om den stora satsningen på rättsväsendet. Det är siffror hit och det är siffror dit. Man ljuger och hittar på.

Vad jag kommer ihåg började satsningen med den gamla majoriteten. Vi satsade kraftfullt då. Det måste väl ändå vara bra att vi började redan då, om ni nu får fortsätta. Alliansen snöt väl ungefär 700 miljoner kronor som s, v och mp satsade i vårpropositionen 2006.

Man talar om balansen i rättskedjan. Det går ju inte att pumpa in hur mycket som helst hos polisen och tro att det inte får effekt på resten. Så är det naturligtvis.

När ministern nu är här vill jag passa på att fråga om det är ansvarsfull politik att satsa ½ miljard på polisen när de går med lika mycket i överskott. Det måste vara annat som inte fungerar.

Jag hävdar bestämt att arbetslinjen inom kriminalvården inte gäller nu när man reducerar personalstyrkan. De kommer att få dra ned när det gäller Krami- och MOA-verksamheten trots att det är ett samarbete med Littorin. Arbetslinjen gäller inte.

Anf. 38 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik:

Fru talman! Det är alldeles riktigt som Lena Olsson påpekar att den förra regeringen satsade på rättsväsendet. Det gjordes en polissatsning. Det var mycket bra. Den är bara hälften så stor som Thomas Bodström brukar påstå. Ungefär hälften av pengarna handlade om pris- och löne-kompensation. Jag försöker räkna i reella pengar. Den var substantiell, och den var betydelsefull. Det var självklart också satsningar på andra områden.

Det är väl viktigt att politiken hänger ihop även mellan mandatperioderna även om man byter regering. För de stackars myndigheter och människor som vi tjänar är det naturligtvis viktigt. Det gjordes bra saker.

Problemet är nu att det är hela havet stormar när det gäller dem som tidigare hade ansvar. Man förstår vilka problem ni hade. Jag tycker att det finns anledning att belysa det eftersom det finns medier som tror att det bara är Thomas Bodström som är oppositionen. Det är ju alldeles uppenbart att det finns många olika synpunkter. Det är väl bra.

Det är många siffror hit och dit i budgetdebatter och budgethantering. Jag är ibland lite förvånad över debattklimatet i riksdagen. Här beskyller man varandra för att bluffa och man argumenterar på konstiga sätt. Jag tror inte att det är många som bluffar. Man kan däremot läsa statistik och siffror som en viss potentat läser Bibeln. Men man ska ha respekt för varandra och försöka reda ut hur man räknar så att man kan se vad som menas. Det finns politiska skillnader mellan alternativen och det är ganska viktigt.

Det är helt riktigt att rättskedjan ska hänga ihop.

Polisens överskott är ju inte särskilt stort om man ser över tiden. Den första satsningen vi gjorde var nog lite kraftfull från början och borde fasas över på flera år. Då hade det inte blivit den typen av överskott.

Däremot leder det till konsekvenser för kriminalvård och domstolsväsende. Det är därför jag är så förvånad över att Socialdemokraterna sparar på dem. Då blir det verkligen haltande system.

Anf. 39 LENA OLSSON (v) replik:

Fru talman! I så fall kan jag beskylla alliansen för samma haltande system, eftersom man nu överöser en polisorganisation.

Jag har ingenting emot att vi får se poliser i snöröken i Sälen – gärna för mig. Vi har några stycken där som förstärkning under vintern. Det är välkommet. Men man måste ifrågasätta om det är en ansvarsfull politik att satsa på en organisation som går med så stort överskott och har gjort det de tre senaste åren. Sedan glömmes man bort verksamheten där straffen ska verkställas. Då har man inte någon blå, kanske det blir, tråd i rättspolitik.

Jag vill också ha svar på det här med arbetslinjen och vad man nu har tänkt göra för att den ska gälla även i kriminalvården, eftersom det är så goda resultat där.

Men jag tänker just på balansen. ½ miljard i överskott är mycket pengar för polisen, och så satsar man ännu mer pengar för att visa att man är handlingskraftig. Det kommer ju inte att utbildas fler poliser fortare, utan det blir pengar som rullar på.

Däremot kan man sätta sig ned och diskutera det den dagen de håller på att bli utan resurser. Man får så mycket signaler, men läser man deras bokslut ser man att det faktiskt är så. 500 miljoner har de i överskott. Samtidigt skärs det ned – för så blir det i princip – i kriminalvården.

Där har vi också det här med pris- och löneomräkningar. De måste ju också få löneökningar. Driften kostar alltid mer. Så brukar det vara. Och pengar för att bygga nytt finns inte. Ändå får de order om att bygga.

Anf. 40 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik:

Fru talman! Det är väldigt stora pengar. 500 miljoner kronor är väldigt mycket pengar. Samtidigt ska man naturligtvis se det i perspektiv av den totala budgeten för polisen. Då blir det lite mindre. Det slår väldigt kraftigt åt olika håll beroende på vad som händer på olika kostnadsställen inom polisen.

Ett överskott från ett år får man ju föra över till det andra. Och det jag försökte säga tidigare var att vi inte ser att man har för mycket pengar sett över ett, två, tre år. Tvärtom är det mycket som behövs.

Låt mig då nämna att det inte bara är poliser som vi anställer inom polisen. Vi behöver också civil personal. Det finns en hel del brister när det gäller teknisk utrustning och annat. Vi håller på med Rakelsystem och mycket annat, så det finns faktiskt en hel del utgifter som vi skulle behöva ta och som skulle gå att ta.

Men det är samtidigt viktigt – där har Lena Olsson naturligtvis en poäng – att se till att man har en effektivitet när det gäller hur man använder pengar. Det finns alltid en risk, om det finns luft i systemet, att man inte ser till att användningen är så effektiv som vi tycker att den behöver vara. Men det är inte för att visa något slags handlingskraft som de här pengarna ligger där, utan min bedömning är att de faktiskt kommer att behövas. Sedan återstår det att se om man lyckas använda dem och hur man använder dem. Men jag tror det här är viktigt.

När det gäller rättskedjan i övrigt finns det några påslag. De är ganska små. Vi studerar ganska noga vad som händer i budgeten för kriminalvård och för åklagarna, inte minst, och även för andra. Här vet vi nämligen att vi får effekter som vi behöver hantera.

Vad gäller arbetslinjen inom kriminalvården har jag samma uppfattning som jag har haft i flera interpellationsdebatter med Lena Olsson. Det vi gör, rent konkret, är att vi för mycket diskussioner med Arbetsmarknadsdepartementet för att få systemen att gå ihop. Jag har också fått information om att man gör en del besök så att fler tjänstemän faktiskt får kunskap om den verksamhet som bedrivs i de här samarbetsprojekten och annat. Vi försöker alltså rent hanteringsmässigt att hantera det hela. Men min grundinställning är – och jag kommer att driva den hårt – att vi ska ha en arbetslinje.

Anf. 41 MEHMET KAPLAN (mp) replik:

Fru talman! Tack justitieministern för förklaringarna! Jag skulle däremot vilja ha lite svar angående några saker som justitieministern inte berörde mer än bara lite flyktigt.

Justitieministern pratar om mäns våld mot kvinnor. Då skulle jag vilja veta hur justitieministern ser på slutsatserna från utredningen *Slag i luften*, nämligen att man måste se på frågan om mäns våld mot kvinnor

utifrån ett könsmaktsperspektiv och en könsmaktsförståelse och att bedömningen av riskfaktorer hos män inte endast bör utgå från befintlig officiell statistik över män dömda för dessa brott, eftersom alla våldsutövande män inte omfattas av denna statistik.

Sedan pratar justitieministern om en bred mobilisering mot organiserad brottslighet, vilket vi från Miljöpartiet naturligtvis välkomnar. Men innebär detta grönt ljus för idén om ett så kallat svenskt FBI, som en företrädare för ett av de mindre regeringspartierna lyfte fram tidigare i denna debatt?

Anf. 42 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik:

Fru talman! Arbetet vad gäller mäns våld mot kvinnor är en prioriterad fråga för regeringen. Ja, det finns många ideologiska diskussioner om mäns våld mot kvinnor. Jag tycker att de är viktiga att föra, men de är inte alltid helt nödvändiga i det praktiska perspektivet.

Det finns ett strukturellt problem när det gäller män och kvinnor. Det är alldeles uppenbart, och det påverkar detta. När det gäller genuskompetens bör man vara rätt uppdaterad för att kunna arbeta med de här frågorna. Men man får inte fastna i testuggeri, vilket man ofta gör, inte minst när det gäller feministdebatter och annat. Det finns nämligen en praktisk verklighet därute som man måste hantera.

Det är väl min grundläggande inställning till detta, men det finns mycket att beakta i det arbetet.

Sedan gällde det frågan om den breda mobiliseringen mot grov organiserad brottslighet och ett svenskt FBI.

För mig är inte det viktiga en enstaka åtgärd och framför allt inte stora organisationsförändringar. Men för mig är det otvetydigt så att brottsbekämpningen måste bygga på ett decentraliserat synsätt och på ett angrepp av den lokala brottsligheten, som den ser ut lokalt. Då är inte min förstahandsslutsats att man ska halvera resurserna i en del myndigheter för att lägga resurser centralt. Jag tror inte att det är lösningen på det problem vi har, att vissa mindre myndigheter saknar tillräcklig kraft för att kunna arbeta effektivt mot den här brottsligheten.

Vi har Rikskriminalpolisen. Vi har Operativa rådet. Och vi ska kunna hitta samarbetsformer som ger det stöd som de behöver från nationella resurser, men det behöver inte innebära stora omorganisationer som dränerar storstadsmyndigheterna, för det tror jag vore fel. Men nu har vi bett styrgruppen att arbeta med de här frågorna, och så får de komma med förslag. Jag hoppas att de tänker frimodigt och smart.

Anf. 43 MEHMET KAPLAN (mp) replik:

Fru talman! Tack justitieministern för de klagörande orden!

När det gäller mäns våld mot kvinnor tror jag att man bör ta större hänsyn till den teori som finns i bakgrunden. Jag tror nämligen att det finns en risk att det skapas felaktiga bedömningar som grundar sig i att mäns våld enbart skulle bero på en svår uppväxt eller alkoholproblem, som ofta lyfts upp, eller psykiska störningar eller kulturella skillnader.

Det handlar just om avsaknaden av perspektivet att det skulle kunna finnas någonting bakom. Man kan inte bara stirra sig blind på dessa faktorer, som i sig är viktiga. Jag tror att vi begränsar oss då och inte kommer fram till den grundläggande orsaken. Där måste vi ha ett helhetsper-

spektiv, och jag tror att könsmaktsförståelsen ger detta helhetsperspektiv. Det är egentligen inte ideologi, utan det är teori som vi kan grunda vårt arbete på i denna fråga.

När det gäller synen på det förslag som har dansat runt i medierna om just ett svenskt FBI är jag glad över att justitieministern har en syn som vi delar från Miljöpartiets sida. Det handlar om en decentraliserad organisation där små enheter faktiskt kan göra stor nytta lokalt. Men det handlar naturligtvis också om att de får erforderligt stöd från riksnivå.

Anf. 44 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik:

Fru talman! Vetenskapliga teorier och teoribildning är oerhört betydelsefulla att känna till när man arbetar konkret med olika frågor. Jag har stor respekt för det, och jag utesluter ingen teori egentligen. Dock vill jag gärna säga att jag tror att vi inte alldeles för mycket får fastna i de teoretiska resonemangen, för det gör att fler fjärrar sig från ett arbete med de här frågorna än ansluter sig till det.

Jag vägrar dessutom att se mina två söner som potentiella våldtäktsmän bara därför att de är killar. Det är lite för förenklat, man måste ha en något mer nyanserad bild. Men jag tycker att det är viktigt med teoribildningen och den diskussionen på en nivå. Sedan måste vi se de praktiska och pragmatiska saker som vi kan göra för att faktiskt få saker att hända i verkligheten. Det är ett givande och tagande mellan de två formerna. Jag tycker att det är otroligt viktigt. Jag tror att den handlingsplan som regeringen har lagt fram, som innebär väldigt många olika insatser, skapar diskussion och ger oss möjligheter på olika områden. Det är ett brett arbete. Det kan innebära att vi faktiskt när lite längre när det gäller att bekämpa det våld som kvinnor dessvärre ofta utsätts för och att vi får se fler män som har den personliga medvetenhet som gör att de är starkare i att arbeta i ett jämställt samhälle.

Får jag passa på att önska Mehmet men också övriga i justitieuetskottet en riktigt god jul. Jag tycker att ni gör ett fantastiskt arbete och hoppas att ni får ett bra år. Jag är uppriktigt ledsen över att en del, bland annat Socialdemokraterna, inte har kunnat hitta en enda dag under ett helt år då vi kunde träffas på departementet. Oppositionen brukar uppskatta att få information från våra tjänstemän och andra i olika sakfrågor. Jag vet att det finns ett engagemang som skulle kunna användas till det. Jag hoppas verkligen att vi under nästa år ska kunna ha en sådan halvdag med föredragningar som utskottet har plockat fram. Jag tror att det är bra att samarbeta när det gäller information och kunskap i de viktiga frågor som vi arbetar med. Men dessförinnan önskar jag er och givetvis fru talman och kansliet en riktigt härlig julhelg och ett gott nytt år.

Anf. 45 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s):

Fru talman! Det mesta är väl sagt om det som jag skulle säga någonting om, nämligen polisen. Jag hade min utgångspunkt i den broschyr som jag fick från Justitiedepartementet, från justitieministern, om regeringens förträfflighet när det gäller att satsa på rättsväsendet. Nu har det sagts ganska mycket om det. Huruvida vi kan komma överens om vad som är rätt eller fel tvivlar jag på. Men några synpunkter och kanske så småningom någon försynt fråga har jag.

Antalet poliser har intresserat väldigt många. Det har räknats hit och dit. Om man skulle säga hur många poliser det är i dag har vi väl drygt 18 000. År 2010 skulle vi ha 20 000. Det är ingenting som vi tycker är fel. Vi kanske till och med tycker att det borde vara fler.

Jag kommer ihåg att vi i valrörelsen hade en diskussion om hur många poliser vi skulle ha. Jag tittade på mitt hemlän Västerbotten. Där skulle vi ha minst 70 poliser till. Så sätter jag mig ned och räknar, tittar på anslaget till Polismyndigheten i Västerbotten och jämför med andra polismyndigheter. Då ser jag att vi skulle ha minst 22 000 poliser 2010. Visst har det varit överbud från alliansens sida, framför allt från Moderaterna.

Några frågor som vi kommer att ta upp senare, vad jag förstår, och som vi kanske inte kan få några svar på i dag gäller organiseringen av polisen. Det har diskuterats under ganska lång tid om man skulle ha 21 myndigheter eller en myndighet och på det viset kunna klara av att använda de polisiära resurserna på ett bättre sätt. Riksrevisionen var väldigt tydlig på den punkten och tyckte att det närmast är självklart att det ska vara en enda myndighet och att Rikspolisstyrelsen och rikspolischefen ska förfoga över de resurser som man behöver och disponera dem på det sätt som man tycker är mest lämpligt. Nu vet jag att justitieministern vid ett flertal tillfällen har sagt att det över huvud taget inte är aktuellt under den här mandatperioden. Ändå skulle jag vilja lyfta fram frågan igen. Den rapport som Riksrevisionen har lämnat har varit föremål för en granskning i Regeringskansliet. Där har man sagt: Vi har tillgodosett de synpunkter som finns. Jaha, då frågar jag: Vad gäller beträffande organiseringen av polisen och myndighetsindelningen?

En annan viktig fråga som vi har diskuterat och som inte heller kan besvaras just i dag är hur våra poliser ska vara utbildade i framtiden. Det pågår en utredning om detta. Ett delbetänkande lämnades i somras, och slutrapporten ska komma i mars enligt de skrivningar vi har sett. Vi ska inte föregripa den. Däremot skulle jag vilja veta hur justitieministern har tänkt sig själva planeringen för att så småningom lägga fram en proposition om hur de framtida poliserna ska utbildas. När kan vi vänta en proposition i den här frågan?

Jag måste komma tillbaka lite till frågan om resurser och hur många poliser som vi ska ha. Man funderar på vad regeringen och alliansen säger i debatten och diskussionen om sin förträfflighet, om hur många poliser som nu kommer ut och hur många som utbildas. Men ”era” poliser kommer inte ut förrän hösten 2009. Alla de poliser som kommer ut dessförinnan har vi haft ansvar för att finansiera och utbilda. Det skulle vara spännande att höra om inte det räknestycket ändå är riktigt. Vi har tagit ansvar för den situation som kommer att råda ända fram till hösten 2009. Då är vi snart inne i en valrörelse. Det ska bli väldigt spännande att se hur vi kan hantera polisfrågorna då.

Anf. 46 ALICE ÅSTRÖM (v):

Fru talman! Nu har debatten pågått i flera timmar, och jag förstår att justitieministern måste ge sig i väg. De flesta frågorna har varit uppe under debatten, så jag kommer inte att använda all min förhandsanmälda talartid.

Det är framför allt två saker jag vill beröra. Den ena handlar om det som varit tyngdpunkten i debatten, polisen och satsningarna på polisen. Jag skulle vilja uppmana åtminstone majoriteten att försöka vara lite mer korrekt i sin beskrivning. I beskrivningen har det emellanåt sagts att Vänsterpartiet vill dra ned på polisen. Det här innebär en minskning med 1 400 poliser. Vi som kan systemet och retoriken kan förstå det, men som lyssnare kan man få för sig att nu ska Vänsterpartiet ta pengar från polisen, nu vill Vänsterpartiet minska antalet poliser. Så är inte fallet.

Det vi säger är att vi inte vill öka anslagen ytterligare till polisen när man i dag har ett överskott på 500 miljoner kronor. Däremot säger vi i Vänsterpartiet att de här pengarna kommer att räcka att ta emot de poliser som kommer ut från polisutbildningen under kommande år, och det kommer att innebära att vi kommer att få återkomma till frågan om ytterligare resurser till polisen i takt med att fler utbildade poliser kommer ut.

Det vi vänder oss emot är att man, när man har ett stort överskott och inte klarar av att förbruka pengarna, tar politiska taktpoäng med att man vill visa vägen och visa att man satsar så mycket på polisväsendet och använder sig av budgeten på det sättet. Vi anser att man ska se till den faktiska verksamheten. Där ser vi att polisen klarar sig med de pengarna. Precis som justitieministern sade gjorde ni kanske en lite för stor satsning som man inte riktigt klarar av att svälja inom polismyndigheterna. Ni skulle kanske ha lagt det på lite fler år. Ja, så kanske ni skulle ha gjort. Det är det vi säger, och vi är inte beredda att ösa på.

När det handlar om kampen mot den organiserade brottsligheten och om man ska införa någon typ av FBI känns det rätt roligt och ovanligt att faktiskt få instämna helt i justitieministerns anförande. Vi från Vänstern är helt övertygade om att det breda angreppssätt som justitieministern presenterar, grundtanken att varje polisman längst ut i organisationen måste ha kompetens och kunskap för att kunna möta olika typer av brottslighet och att varje myndighet måste ha sin kompetens, är riktigt. Vi vet att stora organisationer med speciella namn enbart skapar konflikter i systemen, och att det undergräver kompetensen i resten av polisorganisationen. Det är det sista vi ska göra just nu. Vi ska inte minska kompetensen ute i organisationen utan snarare öka den. Jag är alltså väldigt positiv till dessa satsningar.

Det finns en sak som jag skulle vilja skicka med justitieministern och majoriteten. Det handlar om att lyfta upp frågan om dem som bidrar till den organiserade brottsligheten. Dem pratar vi aldrig om här i talarstolen. Vi pratar om brottslingarna i gängen och om den organiserade brottsligheten. Men vi borde också prata om vem det är som köper all alkohol som smugglas in. Vem är det som köper alla cigarettlimpor som smugglas in? Vem är det som köper det hälerigods som stora delar av den organiserade brottsligheten också handskas med?

Tyvär är det inte de organiserade ligorna som köper av varandra, utan det är vanliga människor som finns överallt runt omkring oss. Föräldrar köper insmugglad sprit, och sedan är man bekymrad över att ens ungdomar får tag i illegal sprit. Vi måste också diskutera vilka som är med och bidrar till och göder den organiserade brottsligheten. Vi kan nämligen inte bara bekämpa själva brottslingarna, utan vi måste också möta, bekämpa och diskutera den marknad som finns. Det är ett spekt-

rum som har tappats bort i debatten. Jag tror att det är ett sätt att möta och komma åt den organiserade brottsligheten.

Slutligen vill jag lyfta fram frågan om kriminalvården. Medelbeläggningen på häktena i augusti 2007 var ungefär 99 procent. Verkställighetsfallen har minskat, men vi vet att det fortfarande finns ungefär 300 verkställighetsfall på våra häkten. När det gäller sysselsättningen i slutet av 2006 har den outnyttjade tiden – alltså när det inte finns studier, någon programverksamhet eller övrig sysselsättning – ökat från 2005 till 2006. Jag vet att den tyvärr har ökat ytterligare sedan dess. Den outnyttjade tiden är alltså 3 334 timmar. Utbildning, som alla säger är jätteviktigt, har 1 065 timmar. Programverksamheten har 337 timmar. Vi har 3 334 outnyttjade timmar samtidigt som utbildning och programverksamhet ligger på en sådan låg nivå.

Samtidigt ser vi att andelen narkotikamissbrukare minskade något, men vi vet att antalet bland- och alkoholmissbrukare ökar på anstalterna. Vi ser att antalet intagna inom kriminalvården ständigt ökar.

Det är därför helt nödvändigt att satsa ytterligare resurser inom kriminalvården. Vi i Vänsterpartiet har i vår budget prioriterat pengar till kriminalvården. Men vi vill också se en utveckling där man faktiskt inför halvtidsfrigivning. Det innebär inte att man släpper folk fria, utan det kan handla om frivården, om fotboja. Vi vill också återföra hälften av dessa pengar till att bygga ut programverksamhet och utbildning. Vi tror nämligen att om man får ett vettigt innehåll är tre år mycket bättre, och man skulle åstadkomma mer, än om de intagna sitter fyra och ett halvt år utan att göra någonting. Man måste möta problematiken, och man måste möta återfallen. Men då krävs det också att man satsar inom kriminalvården.

Anf. 47 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! I dessa tider när vi har mer pengar än någonsin till polisen och framför allt, väldigt glädjande, öppnar och utökar polisutbildningen i bra mycket större utsträckning än tidigare, tycker jag också att det är glädjande att vi i vårt utskottsbetänkande har fått fram tydliga rader vad gäller polisen i glesbygden och behovet av denna. Nu ger vi myndigheterna resurser både i pengar och i kompetens. Vad som behövs är framför allt fler poliser. Det är inte pengarna som är ute och jagar bovar, utan det är faktiskt utbildade poliser som gör jobbet. Det är en otroligt viktig satsning.

Då är det också viktigt att myndigheterna följer rekommendationer och riktlinjer från riksdag och regering. Därför har vi i dag, i all enighet, med ett antal rader som talar just om vikten av en synlig polis i glesbygden.

Nu ser jag inte justitietskottets ordförande här. Måhända har han gått på studiebesök eller så är han ute och tar en kopp kaffe för stunden. Jag är förvånad och reagerar över hans sätt att hantera siffror, att blanda sanningar och halvsanningar och framför allt hur han blandar in ordet ”bluff”.

Det är onekligen så att det aldrig tidigare har satsats så mycket pengar i det här landet på rättsväsendet som vi gör nu. Men det antyds att mer pengar har satsats tidigare. Siffran 5 miljarder nämns. Man kan vända och vrida på siffrorna hur man vill. Man kan jämföra med budgeten, man

kan jämföra med utfall, och man kan titta på hur det har skilt mellan olika år.

Men låt oss nu använda ordet bluff igen. Tittar vi på det sista hela år som Socialdemokraterna hade makten när det gällde resurser till polisen ser vi att polisen fick 14,3 miljarder. År 2008 kommer det att vara 17,3 miljarder. Det skiljer 3 miljarder i praktiken gentemot utfallet av de pengar som ska användas nästa år. Att hävda någonting annat är en bluff!

När det gäller kriminalvården var det 5,2 miljarder 2005. Det kommer 2008 att vara 6,2 miljarder. Däremellan skiljer det 1 miljard. Att hävda någonting annat är en bluff, Thomas Bodström!

Pratar man om enskilda satsningar per år kan man naturligtvis räkna hur många år man vill för att komma fram till den summa man vill, men den enskilt största satsningen gjordes föregående budgetår, alltså innevarande år 2007. Det handlade om 1,1 miljard. Det har aldrig hänt förut. Att hävda någonting annat är en bluff!

Den näst högsta satsningen ett enskilt år var året dessförinnan, det år Socialdemokraterna fick avgå, men det berodde på att den nya borgerliga alliansregeringen såg till att det kom tilläggspengar i budgeten.

När det gäller kriminalvården sker den enskilt största satsningen någonsin för något år innevarande år, alltså 2007 – 523 miljoner kronor. Att hävda någonting annat är en bluff!

Det är framför allt en bluff att stå i talarstolen och göra gällande att man satsar mer pengar på rättsväsendet när sanningen är att det totalt sett är noll. Det är en bluff!

Tittar man på helheten under hela oppositionstiden och räknar ihop siffrorna kan man konstatera att Socialdemokraterna egentligen har satsat 250 miljoner kronor mindre. Att då hävda att man vill ge mer pengar till polisen är en bluff!

Kronobergshäktet har kommenterats av tidigare talare i dag, bland annat av Johan Linander. Han påpekade också det märkliga i att Thomas Bodström på något sätt försöker antyda att han ville satsa mer pengar, när sanningen är att man satsar 80 miljoner kronor mindre. Det är med andra ord en bluff!

För att stärka detta använder han en stark bluff – han citerar generaldirektören för Kriminalvårdsverket där han ska ha sagt att de inte behöver mer pengar och på något sätt antytt att han skulle gilla Socialdemokraternas politik med mindre pengar till kriminalvården. Det vill jag definitivt hävda är en bluff, för jag pratade med Lars Nylén i går.

Det antyds om en kris i polisen på grund av den här regeringen. Det är om något en bluff. Vad gäller uttrycket att länspolismästarna gråter när man går från mötena vill jag hävda att Thomas Bodströms syn är en bluff.

Han gav sig på Cecilia Wigström och sade att hon borde tänka på vad man säger i riksdagens talarstol. Är det någon som borde tänka på hur han uttrycker sig i riksdagens talarstol är det Thomas Bodström själv.

Det är antydningar om gräl inom polisledningen. Han nämner ingen med namn, men det är antydningar. Som ordförande i justitieutskottet borde Thomas Bodström fundera på hur han uttrycker sig i talarstolen. Det är direkt kränkande att använda sig av personalen som ett politiskt tillhygge. Det är inte en bluff. Det är tyvärr sant.

Ibland kanske problemet består i att det gäller att hålla ihop oppositionspolitiken. Andra företrädare för alliansen har kunnat peka på hur det skiljer sig mellan de här två åren för socialdemokratien, att det inte finns någon linje i politiken. Det är ingen bluff. Det är sant. Det finns ingen linje.

Thomas Bodström inledde med att tala om behovet av decentraliserade myndigheter. Jag vill hävda att det är en bluff. I den FBI-diskussion som han själv har deltagit i börjar han med att säga nej till det, vilket uppenbarligen var en bluff. Några dagar senare kom ett pressmeddelande där han sade ja till det. Om vi lyssnar till dagens debatt var det tydligen också en bluff. I dag var det kanske.

Så lyfter han in fastighetsskatten i ett debattinlägg, vad det nu har med rättsväsendet att göra, och hävdar att man måste spara pengar på andra områden för att finansiera en skattesats som redan är finansierad inom området. Det var alltså också en bluff.

Tänk om vi från majoriteten skulle vara så elaka att vi lade ut ett fuskpressmeddelande där vi sade att vi skulle höja fastighetsskatten på de orter han nämner. Vad skulle Thomas Bodström då göra? Skicka ett pressmeddelande och säga att han sänker den? För det är vad politiken i dag går ut på, att göra tvärt emot vad regeringen gör, oavsett vad regeringen gör.

Vi skulle kunna vara ännu elakare och låta oppositionen skriva en budgetreservation varje vecka. Då skulle vi få se en förändrad politik varje vecka. Det är det mönster vi ser.

Thomas Bodström har erbjudit mig och andra en lunch. Jag hoppas att det inte var en bluff, för den lunchen ser jag fram emot. Det gällde huruvida alliansen har satsat mer pengar än den tidigare regeringen. Satsningen är att de 31 380 237 000 kronor som är årets budget är den största satsningen någonsin, den största mängd pengar som rättsväsendet någonsin har haft. Jag ser fram emot lunchen. Jag vet att Thomas Bodström har bjudit fler. Jag hoppas att lunchinbjudan inte var en bluff.

(Applåder)

I detta anförande instämde Helena Bouveng och Anders Hansson (båda m).

Anf. 48 OTTO VON ARNOLD (kd):

Fru talman! Det är nödvändigt att hela rättskedjan fungerar. Ett rättssamhälle kräver fungerande domstolar. Deras uppgift är att handlägga mål och ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt och att avkunna dom inom rimlig tid.

Det är viktigt att människor känner förtroende för det rättsväsende som vi har. Rättskedjan ska präglas av effektivitet och ett klokt resursutnyttjande. Det ska finnas en balans i hela systemet.

En satsning inom ett område påverkar andra delar av kedjan. Det krävs ett samarbete med de andra delarna i samhället och även med myndigheterna. Det har justitieministern uttryckt klart i dag.

Rättsväsendets myndigheter ska vara attraktiva arbetsplatser, och rättsväsendets verksamhet måste bygga på stor och väl underbyggd kunskap.

Det är angeläget med ett fungerande rättsväsende som har resurser till sitt förfogande och som kan garantera samhällsmedborgarna säkerhet och trygghet. En fungerande rättsordning är oundgänglig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet i ett internationaliserat samhälle.

I ett gott samhälle överförs de demokratiska värdena och värderingarna från generation till generation. Utan dessa kommer relationen mellan människor inte att fungera i vardagslivet. Tilliten och förtroendet måste utgå från respekten för varje människas unika värde införlivat hos varje medmänniska. Det är rättsstatens uppgift att värna dessa värden. Det ska syfta till att skapa en samlevnad, trygghet och respekt mellan människor och också bidra till att upprätthålla samhällets grundvärden.

Individen måste stå i centrum för den här processen, inte bara brotts-offret utan också den tilltalade, den dömda, den straffade så att han och hon kan komma tillbaka till ett värdigt och hederligt liv. Här står alliansens arbetslinje klart uttryckt som ett medel i det hela.

Socialdemokraterna och Bodström har sagt att domstolarna får mindre pengar att röra sig med. Det stämmer inte. Domstolarna får i år behålla det stora anslagssparande som de hade med sig från 2006, 192 miljoner kronor. De får inte mindre pengar, utan de får mer pengar att röra sig med, jämfört med den anslagsnivå som aviserades i budgetpropositionen för 2007.

Vi får inte glömma bort det historiska perspektivet. Under den nuvarande oppositionens styre, som leddes av Socialdemokraterna, minskade antalet tingsrätter från 97 till 62 i dag. I oppositionens förslag och i den förda politiken har det skapats flaskhalsar som undergräver rättsväsendets acceptans hos allmänheten. Det kan vara en fara för demokratin.

Det är alltså viktigt att värna kvaliteten i den dömande verksamheten. Under de senaste åren har vi sett hur ärendetillströmningen har ökat kraftigt. Den ekonomiska situationen för rättsväsendet har under flera år varit mycket ansträngd. Detta får konsekvenser för verksamheten. Ärendetillströmningen till domstolarna bara ökar, och antalet komplicerade fall och mål blir fler och fler.

Den ekonomiska situationen har inneburit att målökningen inte har kunnat mötas med ökade resurser i verksamheten. Måltillströmningen har varit så stor att domstolarna inte har maktat med det hela. Balansen har ökat och därmed medborgarnas väntetid.

Vi i alliansen satsar nu på domstolarna för att återställa ordningen som den borde vara. Socialdemokraterna väljer i år igen att dra ned på landets domstolar. Socialdemokraterna och Vänstern vill göra en besparing inom domstolsorganisationen jämfört med oss. Det gäller domstolsorganisationen och kriminalvården under de kommande åren.

Besparingar görs i en tid då antalet inkomna mål väntas öka. Det visar åter igen den bristande helhetssyn som finns hos oppositionen.

Hur kan med oppositionens förslag fler brott klaras upp när antalet domare minskar? Hur blir vardagen för de kvinnor och män där brottmålen skjuts upp? De väntar och väntar. De glömmer till och med. Det skapar inte någon rättssäkerhet.

Menar Socialdemokraterna verkligen att vi har fått ett samhälle där det är tillräckligt många eller för många brott som klaras upp? Alliansre-

geringen står för en motsatt politik. Genom att förstärka resurser till rättsväsendets alla delar får vi möjlighet till en bra och effektiv brottsbekämpning.

Vi måste ha en bättre styrning med klara målsättningar, inte någon detaljstyrning. Vi måste se till att ge kraft åt myndighets- och verksamheterna att kunna följa de mål som vi har satt upp. Vi måste också få, precis som Cecilia har påtalat, en bättre statistik. Det har påpekats i snart tio år, och inget har hänt. Nu är det dags för det.

Fru talman! Klockan är nästan lunch slagen. Här presenterar alliansen en välbalanserad budget. Jag skulle vilja likna den vid en lunchrätt tillagad av alliansens duktiga kocklandslag, välbalanserad och näringsrik och som kommer att få en acceptans och bli populär bland våra medborgare.

De tre oppositionella kockarna har olika skolning och kokar ihop någonting som skär sig omedelbart. Det kan bero på att det är mycket gammalt valfläsk i det.

Avslutningsvis önskar jag god aptit med alliansens budgetförslag och yrkar bifall till förslaget i betänkandet i dess helhet och avslag på reservationerna.

I detta anförande instämde Anders Hansson (m).

Anf. 49 KERSTIN HAGLÖ (s):

Fru talman! Jag står givetvis bakom alla socialdemokratiska reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall till 1, 2, 5 och 7.

Här har efterlysts socialdemokratisk politik. Jag kommer att belysa några av de frågor som vi vill prioritera, och det handlar om barn och ungdomar.

Alla barn är våra barn. Varje barn och ung människa är en bit av nuet och framtiden. Om det är på gott eller ont avgörs av det omgivande samhället. Samhället ska aldrig svika. Vuxna ska aldrig svika. Det är vårt ansvar som vuxna att förebygga och skydda barn och ungdomar från att utsättas för våld och sexuella övergrepp eller att kränkas på annat sätt fysiskt och psykiskt.

FN:s barnkonvention, barnens egen lag, slår fast att barn och ungdomar är en utsatt grupp i samhället som har svårare att skydda sig mot att bli utsatta för brott och har svårare att söka stöd från omgivningen. Därför har de ett särskilt behov av omvårdnad och skydd, som också innefattar ett rättsligt skydd.

Vi har här i riksdagen förbundet oss att leva efter denna lag och att verka efter den. Därför är det vårt största ansvar att göra allt vi bara kan för att vidta lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa och sociala åtgärder för att skydda barnet.

Alla barn och ungdomar har rätt till en trygg uppväxt.

Det brottsförebyggande arbetet kan aldrig avstanna utan måste hela tiden söka nya metoder allteftersom samhället förändras. För oss socialdemokrater är och förblir det brottsförebyggande arbetet A och O. Men det handlar då om ett helhetsperspektiv på barns och ungdomars levnadsvillkor, insatser inom barnomsorg, fritidsverksamhet, skola liksom inom socialtjänstens, hälso- och sjukvårdens och polisens arbete.

Fru talman! Så händer det som inte ska och inte får ske i vårt samhälle, att vuxna sviker och begår fruktansvärda brott mot barn – men

Rättsväsendet

även undantagsvis att barn begår brott mot barn. Vuxna sviker. Bortom all tolerans kränks och utsätts barn för fruktansvärt vidriga övergrepp. Barnpornografi, barnsexturism, hedersrelaterade brott och sexualbrott är några av de hänsynslösa brott som ger psykiska och fysiska ärr djupt inne i själen under lång tid hos dessa barn.

Barn behöver hjälp lagmässigt, men de behöver också en läkande hjälp.

Vi socialdemokrater ställer därför i ett särskilt yttrande krav på att barnahus ska finnas i varje län, så att alla barn kan erbjudas samma professionella bemötande oavsett var de bor i Sverige. I dag finns barnahus på några orter i landet, med mycket goda resultat.

Barnahus är en trygg och barnvänlig plats, där misstanken om brott mot barnet och barnets behov av stöd och behandling utreds. Barnet sätts i centrum, och kring barnet under samma tak samverkar alla de som behövs: socialtjänst, polis, åklagare, sjukvård, barn- och ungdomspsykiatri. På så sätt minskar påfrestningen på barnet. Barnet behöver inte slusas runt och upprepa sin berättelse om det svåra om och om igen. En person som är expert samtalar med barnet, och de andra kan följa samtalet via hörsnäck och tv-skärm. Helhetsgreppet leder till insatser som ger barnet skydd, behandling, stöd och förhoppningsvis upprättelse.

Fru talman! Det finns kopplingar mellan barnsexturism och människohandel med barn för sexuella ändamål och barnpornografi. Minderåriga förs inom eller mellan länder med flertalet utländska besökare eller invånare. Syftet med bortförandet är att dokumentera övergrepp och sedan sälja materialet via Internet.

Sexualbrott mot barn och barnpornografibrott måste utredas skyndsamt. I dag görs ett fantastiskt jobb i samverkan både internationellt, nationellt och regionalt, av Rikskriminalen och polisen ute i landet.

Att fler brott utreds snabbare bidrar inte bara till att barnet skyddas och hjälps utan också till att de som begår brottet kan dömas och få behandling.

Därför tycker vi att det är viktigt att polisen kontinuerligt förfogar över resurser. Det är därför vi vill öronmärka pengar, och vi ger mer pengar till polisen för att skärpa arbetet mot människohandel och barnpornografi.

Fru talman! Jag tror att vi i stort inte är oense mellan partierna om betydelsen av kraftfulla insatser när det gäller brott mot barn och behovet av brottsförebyggande åtgärder. Men det finns skiljelinjer, och det är väl däri politiken och ideologin ligger.

Ibland hör inte ord och handling ihop för alliansen. Låt mig ge ett exempel, och det gäller synen på föräldraskapet.

I det betänkande vi i dag behandlar står skrivet att föräldrar har ett huvudansvar för att förmedla normer och värderingar till sina barn och ungdomar. Hur ofta har jag inte hört detta om familjens betydelse från borgarnas företrädare i denna talarstol? Hur mycket är då dessa ord värda då handlingen säger någonting annat?

Den 15 november i år ger regeringen en särskild utredare direktiv om att bland annat lämna förslag som innebär att de brottsutredande myndigheterna ska få befogenhet att med tvång drogtesta barn under 15 år. Under 15 år – en 12-åring!

Som en parentes kan sägas att drogtestar på barn under 15 år inte är någon ny fråga som vi diskuterar här, utan borgarna har haft den uppe flera gånger. Vi har i utskottet kommit fram till samma slutsats varenda gång, att det finns ett stort motstånd mot detta. Varför? Jo, just av den anledningen att det rör sig om ett tvångsmedel, en kroppsbesiktning, mot barn som befinner sig i förpuberteten och en känslig period av sin utveckling då mycket stor hänsyn måste tas till den personliga integriteten.

En viktig upplysning, inte minst till de ungdomar som sitter uppe på läktaren men också till deras föräldrar, är att det i dag inte finns något uttryckligt förbud mot frivilliga drogtestar. Om barnet är under 15 år ska man tala med barnet, och man ska ha vårdnadshavarens samtycke. Men det är inte med tvång!

Jag vill då fråga er som står i talarstolen: Hur mycket är föräldraskapet värt om jag som förälder efteråt ska få veta att mitt barn har tvångsdrogtestats, att hennes eller hans mobil har buggats? Jag ser fram emot förslaget och att vi återigen kan ha en diskussion om detta.

Avslutningsvis: I ett samhälle där klyftorna ökar finns det mycket dålig grogrund för alla barns och ungdomars rätt till en trygg uppväxt. Jag kan inte låta bli att tänka på Astrid Lindgren, denna fantastiska kvinna som har berikat och berikat så många barn och vuxna. Att vi älskar Astrid Lindgren tror jag till stor del beror på vårt behov av Bullerbyn och Bullerbyandan, där barnen och ungdomarna sätts i centrum, där föräldrar och vuxna finns närvarande som ser och hör och bryr sig, där det finns medmänsklighet, glädje och värme och där det finns ord som betyder något, som solidaritet, jämlikhet och rättvisa. Det är ett samhälle där en brottsförebyggande och en läkande miljö är som bäst.

Anf. 50 HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik:

Fru talman! Kampen mot ungdomsvåldet och ungdomskriminaliteten är mycket högt prioriterad för oss i alliansen. Som jag beskrev tidigare i mitt anförande började vi jobba med dessa frågor under förra mandatperioden.

Det har dessvärre visat sig att väldigt många unga människor använder droger. Det är till och med så illa att 1 procent av alla elever i årskurs 6 säger att de har prövat andra droger än alkohol. Det är mycket allvarligt.

Jag håller med om och vill poängtera att den viktigaste brottsförebyggande åtgärden är trygga familjer och bra föräldrar. Tyvärr har inte alla ungdomar i vårt land föräldrar som kan och orkar ställa upp på alla sätt och vis. För oss är det viktigt att bryta kriminaliteten tidigt. Då kan det vara viktigt att konstatera om ett barn eller en ung person har debuterat med droger, i syfte att tidigt komma åt, åtgärda och sätta in insatser.

Jag måste fråga Kerstin Haglö: Vad är det som gör att Socialdemokraterna definitivt inte kan ställa upp på tidiga åtgärder mot misstänkt drogkriminalitet och nyttjande av droger hos barn? Det finns många exempel på hur man i dag kan ta drogtestar som inte är särskilt integritetskränkande. Det kan vara i form av hår-, hud- och salivprov. Många skolor har till och med börjat med detta, vilket jag personligen tycker är helt fel. Men jag menar att de brottsförebyggande myndigheterna, polis och åklagare, vid misstanke om drogförekomst bland unga har en skyldighet att ingripa för att rädda och hjälpa barnet. Varför säger ni nej till det?

Anf. 51 KERSTIN HAGLÖ (s) replik:

Fru talman! Jag ser fram emot förslaget som ni ska lägga först och främst. Vi får se vad det kommer att innebära och om ni kommer så långt fram utan att man från högre ort säger ifrån att detta är integritetskränkande.

Jag vet också mycket väl att det går att ta dessa prover på olika sätt. Jag tycker också att man ska ingripa. Men bara en misstanke om att ett barn missbrukar narkotika bör leda till åtgärder, oavsett om något drogtest föreligger eller ej. Håller inte Hillevi Engström med om det?

Finns det inte andra vägar att gå? Vi har Mobilisering mot narkotikas Björn Fries. Hans tjänst säger ni upp. Ni stod i talarstolen tidigare och sade: Vi ska ha andra insatser, vi ska organisera det på annat sätt och det pågår en del. Hur ska det organiseras? Vad är det som pågår? Jo, det som pågår är det som Björn Fries startade upp som narkotikasamordnare. Han åstadkom ett otroligt engagemang ute bland ungdomar inte minst. Ett hundratal grupper med ungdomar i åldrarna 12–24 år utbildade sig till drogförebyggare. De är också en enorm kraft i det drogförebyggande arbetet. Jag vill veta hur ni tänker i andra banor än att tvångstesta barn och ungdomar. Det gäller i synnerhet barnen. För det är barn vi talar om, barn under 15 år.

Anf. 52 HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik:

Fru talman! Det finns många saker som man behöver göra för att hjälpa barn och unga som riskerar att dras in i kriminalitet och drogmisbruk.

Personal inom skola och skolhälsovård behöver få mer utbildning för att se tydliga tecken på drogförekomst. Det är ingen tvekan om att det behövs mer kunskap.

Regeringen har gett en utredare i uppdrag att se över om det finns skäl och möjlighet att med de ungdomar där det inte finns fungerande föräldrar eller nätverk kunna konstatera om en debut har skett i form av att man nyttjar exempelvis cannabis eller andra droger. Man vill på ett sådant sätt kunna sätta in mycket tidiga och tydliga insatser inom socialtjänsten för att bryta ett pågående drogmisbruk. Det finns över huvud taget inget annat syfte. Bland de andra resurserna och åtgärderna – det finns ett helt batteri som säkert behöver sättas in – ska detta kunna vara en möjlig väg när det inte finns andra vägar.

Det kan vara viktigt att veta om det är droger eller något annat. Är det en psykisk störning eller något som finns i hemmet? Har barnet varit

utsatt för våld eller övergrepp? Det finns många orsaker till att barn får illa.

Jag kan inte se någon förklaring till att Kerstin Haglö så intensivt säger att just detta vill man inte göra som en yttersta utväg för att rädda ett barn eller en ung person som är på väg att dras in i drogmissbruk.

Vi måste våga pröva flera vägar. Nu sker en utredning. Vi får se vad den personen kommer fram till om ett år. Men att helt stänga dörren nu ställer jag mig mycket tveksam och negativ till.

Anf. 53 KERSTIN HAGLÖ (s) replik:

Fru talman! Jag håller med dig, Hillevi. Jag tycker också att man behöver pröva nya vägar.

Hillevi Engström sade tidigare i dag att poliserna ska utreda i större utsträckning. Ja, det är möjligt att de ska göra det. Men tar man del av Brottsförebyggande rådets senaste rapport om barn som begår brott och som enbart handlar om barn under 15 år finns det kanske en annan väg att gå för Hillevi Engström och hennes partikamrater. Där framgår det klart och tydligt att det görs utredningar i dessa § 31-fall. I sju av tio fall är föräldrarna närvarande, och i tre av tio fall är socialtjänsten närvarande. Om det nu är så kan det väl inte vara så svårt att föra en dialog med den unge och föräldern?

Minsta misstanke om att ett barn missbrukar narkotika ska leda till handling från en vuxen. Det ska inte behövas ett kvitto, Hillevi Engström. Får man det kvittot får man kanske inte tilliten från barnet och den unga personen och kan gå vidare. Man måste ha en dialog med ungdomar. Jag är helt övertygad om att det finns andra vägar.

Det som också sägs i Brottsförebyggande rådets rapport är att polisen i dag har en skyldighet att upprätta avtal med socialtjänsten för hur man utreder § 31-fallen. Det finns inga sådana avtal någonstans ute på polismyndigheterna skriver Brottsförebyggande rådet. Det kanske är dags för Rikspolisstyrelsen att skärpa riktlinjerna och utveckla dem så att vi kan se ett bättre samarbete mellan socialtjänst och polis.

Anf. 54 INGE GARSTEDT (m):

Fru talman! Mycket har redan sagts i denna debatt, men som sittande min första mandatperiod i riksdagen blev jag mycket förvånad när jag inledningsvis hörde en riksdagsledamot i princip plädera för ministerstyre. Det trodde jag inte att jag skulle få uppleva i Sveriges riksdag.

Jag blev också lite förvånad att Karl Gustav Abramsson tog upp frågan om centraliserad polis. Han fick inget svar på den frågan. Vad vi har sagt från alliansens sida är att det för närvarande inte finns några skäl att göra omorganisationer av polisen eftersom det man behöver just nu är arbetsro. Men Karl Gustav Abramssons yttrande är intressant med tanke på att Thomas Bodström för inte så himla länge sedan sade i en intervju att han förutom sitt FBI ville ha en decentraliserad polis där beslutsfattandet låg så långt ut som möjligt. Därför är det lite svårt att som stående från alliansens sida veta vilket ben Socialdemokraterna egentligen står på.

Låt mig gå över till vad jag hade som fundering i morse när jag gick till kammaren. Jag funderade på alla tiotusentals barn och ungdomar som tänkte på hur deras dag skulle bli. Jag tänkte på den speciella gruppen

barn som funderade på om pappa skulle slå mamma i dag. De undrar vad de kan göra för att pappa inte ska slå mamma. Det finns ett dåligt samvete för det utbredda kvinnovåld som vi vet finns i vårt land, och regeringen har lagt fram en handlingsplan.

I det här sammanhanget vill jag informera om att precis i dagarna har en kvinnofridslinje öppnats. Det är en nationell kvinnofridslinje dit kvinnor som är utsatta för våld kan ringa vilka tider som helst på dygnet. Det är kostnadsfritt att ringa, och man får vara anonym när man ringer dit. Det är ett enkelt telefonnummer: 020-50 50 50. Då kommer man till Kvinnofridslinjen, och där kan man få stöd, hjälp och information. Det är en av de åtgärder som regeringen har vidtagit för att stötta utsatta kvinnor. Det är en av punkterna i programmet, som är en systematisering av alla de insatser som hittills har gjorts och som också planeras.

Vi kan också konstatera att Åklagarmyndigheten har lagt mycket kraft och uppmärksamhet på sexualbrott och våld mot kvinnor. Det har skett med hjälp av massiva utbildningsinsatser, utvecklingsstöd, utbildning, handböcker med mera. Det är ett arbete som kommer att fortsätta.

Tidigare i debatten har nämnts att det snart kommer en förverkandelag. Det är den förverkandelag som Ekobrottsmyndigheten har efterlyst i många år. När den så småningom antas i riksdagen kommer den att göra det mindre lönsamt att ägna sig åt ekobrott och därmed mindre lönsamt att ägna sig åt stora delar av den organiserade brottsligheten som finns i dag. Det är bara sorgligt att förslaget har legat i byrålådan sedan 1999. Nu har departementspromemorian kommit, och nu kommer snart lagen.

Fru talman! Jag vill avsluta med att hoppas att vi så småningom kommer till den situationen att det inte längre kommer att finnas tiotusentals barn som är oroliga på morgnarna om hur dagen kommer att utveckla sig, om pappa kommer att slå mamma eller inte. Barn också i andra situationer i Sverige ska känna sig betydligt mer trygga än vad de gör i dag.

I detta anförande instämde Krister Hammarbergh och Anders Hansson (båda m).

Anf. 55 KERSTIN HAGLÖ (s) replik:

Fru talman! För ett år sedan gav den socialdemokratiska regeringen ett uppdrag till Rikspolisstyrelsen att se till att lokala poliser knöts till skolorna, så kallade kontaktpoliser. De skulle arbeta brottsförebyggande. Jag stannar fortfarande upp vid frågor om brottsförebyggande när det gäller barn och ungdomar. Exempelvis skulle de åka ut och informera på skolorna inför valborg, som görs i dag på många ställen, men de skulle också delta i andra aktiviteter på skolorna.

Det som var grunden i detta var att barn och ungdomar skulle känna förtroende och få en relation till dessa poliser. De skulle känna att de kunde anmäla brott till eller tala med polisen om de upptäckte något. Det skulle vara enkelt. På anslagstavlan skulle det finnas ett mobilnummer till den lokala polisen och på skolans hemsida.

Det handlade just om relationen mellan polisen, skolan, barnen och ungdomarna, att känna trygghet och att lita på polisen.

Men det ser fortfarande olika ut i fråga om kontaktpoliser. Den borgerliga regeringen har inte tagit några initiativ i frågan. Det händer inte

mycket. Tycker inte Inge Garstedt att det är en bra idé? Är du beredd att kämpa för att varje skola ska få kontaktpoliser?

Prot. 2007/08:37
5 december

Anf. 56 INGE GARSTEDT (m) replik:

Fru talman! Det är en viktig fråga som Kerstin Haglö tar upp. Jag kan konstatera att den borgerliga regeringen har sagt att vi fram till 2010 ska ha 20 000 poliser i landet. Det är betydligt fler poliser än i dag. Det kommer att innebära att poliser blir betydligt mer synliga överallt i samhället.

Hur sedan polisen i detalj ska organisera sitt arbete har jag svårt att förstå att man ska bestämma på riksdags- eller regeringsnivå. Det måste vara en fråga för de lokala polisorganisationerna. Jag delar Kerstin Haglö's uppfattning att på de ställen man har bestämt sig för en sådan organisation, och det finns skolpoliser eller lokala poliser som är kända på skolorna, är det naturligtvis bra. Jag tror att man kanske kommer dithän att flera polismyndigheter upptäcker att det är ett alldeles utomordentligt sätt att jobba på. Det finns mycket benchmarking att lära av varandra inom polisen. Jag tror att man kommer att fortsätta den vägen. Däremot är jag total motståndare till att regeringen ska bestämma exakt hur den lokala polisen ska organisera sig.

Anf. 57 KERSTIN HAGLÖ (s) replik:

Fru talman! Jag blir något förvånad över Inge Garstedts svar på min fråga. Att ta politiskt ansvar för brottsförebyggande frågor som gäller våra barn och ungdomar innebär att man måste våga prioritera. Då måste man också, som den socialdemokratiska regeringen gjorde, ge ett uppdrag till Rikspolisstyrelsen att se till att lokal polis knyts till varje skola.

Ni har inte ens följt upp frågan. Ni har inte sett hur det ser ut där det fungerar. Det är oerhört positivt för barnen och ungdomarna på de skolorna. Där finns ett bra samarbete mellan föräldrar, skola, polis och det sociala. Det kan inte finnas ett bättre brottsförebyggande arbete där man möter vuxna i samtal, i dialog. Jag beklagar att Inge Garstedt inte vill vara med som politiker och prioritera de brottsförebyggande frågorna.

Anf. 58 INGE GARSTEDT (m) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är något magstarkt att säga att vi inte prioriterar det brottsförebyggande arbetet. Hela debatten i kammaren i dag vittnar om att vi satsar på brottsförebyggande arbete och fler poliser. Det som inte har nämnts är också en fungerande skola.

Sedan var det frågan om att våga prioritera. Vem var det som lade ned polisutbildningen i Sverige? Vem var det som åstadkom att det blev så få poliser i Sverige att man fick omorganisera sig så att polisresurserna som tidigare fanns på skolorna drogs in? Inte var det alliansen.

Jag förstår inte det Socialdemokraterna alltid vill göra. De vill gå ned i minsta detalj och organisera i stället för att lämna till den myndighet som har ansvaret att uppnå de mål som riksdag och regering sätter. Om vi i detalj reglerar hur resurserna ska användas, hur personalen i detalj ska användas, kan vi inte heller utkräva ansvar av dem som har uppdraget, nämligen att utföra de mål och riktlinjer som riksdag och regering lägger fram.

Rättsväsendet

Anf. 59 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik:

Fru talman! Jag vill gärna ta upp frågan om ministerstyre. Jag tyckte att Thomas Bodström gav en rejäl förklaring. Ministerstyre är när man lägger sig i enskilda ärenden i fråga om myndighetsutövning. Annars styr ju faktiskt regeringen och ministrarna sina myndigheter genom bland annat regleringsbrev. De kan vara ganska tydliga och ganska utförliga, både när det gäller vad man ska göra och hur man ska åiterrapportera det man har gjort.

Inge Garstedt, sade jag verkligen att jag önskade en centraliserad polis, alltså enmyndighetsmodellen? Jag ställde frågan hur justitieministern ser på den frågan, och det är lika bra att ställa den frågan till alliansen också. Förordar man en modell med en myndighet? Jag vet att det är flera rikspolischefer som har försökt ta upp den diskussionen. Vi avvisade den tidigare, och frågan är alltså inte aktuell under den här perioden, men det kan ju vara roligt att höra om det finns någon idé om att man skulle kunna göra ett bättre polisarbete om man centraliserade polisen och gjorde en myndighet av den?

Centralt ska man inte fatta beslut om hur man lokalt ska agera i polisverksamheten. Jag tycker också att det är viktigt att polisen kan styras lokalt eller regionalt, därför att det är en väldigt speciell myndighet. Det är den enda myndigheten som har våldsmonopol, och där måste medborgarna ha rejäl insyn. På något sätt måste man alltså, oavsett hur man löser myndighetsfrågan, skaffa sig rejäl insyn.

Sedan vill jag lägga mig i den debatt som var tidigare mellan Inge Garstedt och Kerstin Haglö. Att lägga ned polisutbildningen var vi överens med borgarna om att göra. Det var ju, som ni vet, kris i ekonomin, och en åtgärd var att göra det. I dag kan vi säga att det var ett misstag att göra så, men vi var överens.

Anf. 60 INGE GARSTEDT (m) replik:

Fru talman! För att börja med frågan om central myndighet eller inte beklagar jag om jag misstolkade Karl Gustav Abramsson. Jag trodde att det i hans fråga till justitieministern låg också att han var positiv till en enmyndighet, men så var tydligen inte fallet. Från alliansens sida har vi sagt att det inte är aktuellt med några stora omorganisationer av polisen, utan det som är viktigt är att man har arbetsro.

För att sedan återgå till det här med ministerstyre, som jag tycker är en väsentlig fråga, är jag väldigt väl medveten om att man styr genom regleringsbrev, men det var ju inte så diskussionen utvecklade sig, utan det var ju andra åtgärder som man ville ha. Det talades inte om regleringsbrev eller uppföljning i den situationen.

Anf. 61 KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tror att vi har klarat ut frågorna om hur man ska styra polisen eller hur regeringen styr sina myndigheter. Det är ganska klart, även om jag ibland, när jag ser resultatet av det vi fattar beslut om i Sveriges riksdag skulle kunna önska att vi hade mer av ministerstyre. Det skulle förmodligen vara effektivt, mer effektivt ibland än att ha de enormt självständiga myndigheter som vi har i Sverige. Det är ju bara att titta på hur man har organiserat det i andra länder. Det finns både för-

och nackdelar med detta, men nu har vi den ordning vi har, och den ska vi naturligtvis respektera.

Jag tänkte inte säga mer, förutom att jag som siste talare och företrädare för oppositionen får önska talmannen god jul och gott nytt år liksom kansliets och kammarkansliets personal samt mina kolleger i justitieutskottet också. Hoppas ni får en trevlig, avkopplande och skön jul- och nyårshelg!

Anf. 62 INGE GARSTEDT (m) replik:

Fru talman! Vad gäller ministerstyre var det intressant att höra att Karl Gustav Abramsson som företrädare för Socialdemokraterna vill ha mer ministerstyre, alltså mindre betydelse för parlamentet, riksdagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 9 §.)

6 § Ändringar i plan- och bygglagen

Föredrogs
civilutskottets betänkande 2007/08:CU3
Ändringar i plan- och bygglagen (prop. 2006/07:122).

Anf. 63 EGON FRID (v):

Fru talman! Ja, här kommer civilutskottet, inklämt mellan två stycken utgiftsområdesbetänkanden från justitieutskottet och kulturutskottet. Det kanske är symboliskt, för vad är det för proposition vi diskuterar? Det finns en stor förväntan efter att debattera en utveckling av plan- och bygglagsområdet, men vad vi ser i och med den proposition som ligger bakom det här betänkandet, *Ändringar i plan- och bygglagen*, är att det är mycket prat och lite verkstad och att regeringen duttar i frågan om plan- och bygglagen.

Det finns ett arbete som är gjort sedan tidigare i det stora plan- och bygglagsbetänkandet och den parlamentariska utredning vars betänkande kom 2005 och har remissbehandlats. Det är märkligt att det inte kommer mer konkreta förslag från regeringen på det här området utom just de här små förändringarna.

Tyvärr är dessutom de förändringar som kommer negativa för arbetet kring plan- och bygglagsfrågorna, kring miljöbalken och även för den hållbara utvecklingen. Jag ska återkomma till den.

Det här betänkandet kommer ju att bli, och är, mest känt för att friggeboden får bli 15 kvadratmeter, vilket i sig är en liten fråga i sammanhanget. Det kanske finns skäl till att detta kommer upp. Eftersom det finns massor av Odellplattor i landet måste det också byggas Odellbodar på de här plattorna. Odell kanske vill få namnet på den stora boden på 15 kvadratmeter i stället för Friggebo.

Skämt åsido är detta inte så roligt som det låter utifrån den ekologiska dimensionen på plan- och bygglagsarbetet. Som jag nämnde bygger de förändringar som görs i plan- och bygglagsarbetet på att den ekonomiska dimensionen ska stärkas på den hållbara utvecklingens bekostnad, fast

regeringen försöker göra gällande i propositionen att den ekonomiska dimensionen leder till en hållbarare utveckling. Kortfattat innebär den stora förändring som görs i PBL att PBL ska utgå från en god ekonomisk tillväxt och att en effektiv konkurrens ska främjas.

Från den parlamentariska utredningen kring förändringen i PBL har hela klimatfrågan blivit aktuell på nytt. Många av oss har varit medvetna om vikten av ett miljöarbete sedan Agenda 21-arbetet, och många av oss har varit aktiva i miljöarbetet kommunalt och vet att det är ett oerhört angeläget arbete. Att i det läget göra försämringar med inriktning på att det är den ekonomiska tillväxten och den effektivare konkurrensen som ska främjas rimmar naturligtvis mycket illa med detta.

Ett konkret exempel på detta är den enorma, explosionsartade kan man säga, utvecklingen av externa köpcentrum, där det utifrån det kommunala planmonopolet och den kommunala planeringen, som PBL utgör grunden för, är oerhört viktigt att planera långsiktigt för en hållbar utveckling.

Ett externt köpcentrum är raka motsatsen till hur vi i dag planerar våra kommuner utifrån en hållbar utveckling. Det är jätte viktigt att vi också får en kommunal planering som är samordnad med en regional planering, där det behövs en mycket tydligare samordnad planering med inriktning på en hållbar utveckling. Det gäller till exempel på infrastrukturområdet. Det är viktigt att man får en tydlig utveckling för hur vi ska bygga ut kollektivtrafiken och hur den ska planeras in i samhället, för hur vi ska bygga i framtiden och hur vi ska utveckla våra städer. Det handlar om byggnation och handelscentrum.

Men i dag handlar det bara om att främja konkurrens och de externa köpcentrumen. Vi vet att detta är en utveckling som leder till en ökad bilism. Kunderna måste förflytta sig. Det här späder på koldioxidutsläppen när vi i stället ska ha en ekologisk dimension i riktning mot en hållbar utveckling och minska koldioxidutsläppen och därmed bilismens betydelse i kommuninvånarnas, alltså våra, liv i våra kommuner där vi bor.

De märkliga slutsatser som dras med de här förslagen är nästan obegripliga utifrån den klimatdebatt vi har i dag. Däremot finns det en förväntan på att det ska ske en förenkling och en samordning av överprövningsarbetet mellan plan- och bygglagen och miljöbalken. De förslagen lyser definitivt med sin frånvaro. Det är viktigt att slå vakt om att miljöbalkens miljömål måste vara de som fortsatt gäller gentemot plan- och bygglagsarbetet. Men man kan förstå att det är resursmässigt klokt och effektivare att samordna de överprövningsprocesserna. Det finns en stor förväntan på detta, men det kommer inga konkreta förslag om detta heller.

Man gör dessutom ett halvhjärtat försök med förslaget om att förstärka möjligheten för miljöorganisationer att överklaga detaljplaner. Men här överprövar man vilka detaljplaner de har rätt att överklaga. Det är märkligt att man inte stärker den möjligheten fullt ut.

Det är som sagt en märklig halvmesyr som regeringen lägger fram här, måste man säga. I en tid när vi måste slå vakt om den ekologiska dimensionen för en hållbar utveckling gör regeringen och därmed också utskottet genom betänkandet försämringar på det miljömässiga området. Det blir sämre möjligheter för kommunerna att planera för en hållbar utveckling.

Vi har själva inte skrivit någon motion i ärendet. Däremot har vi stött Miljöpartiets motion. Vi står naturligtvis bakom de reservationer som finns i betänkandet, och vi yrkar bifall till reservationerna 1 och 4.

Anf. 64 JAN LINDHOLM (mp):

Fru talman! Regeringens proposition om ett första steg för en enklare plan- och bygglag är verkligen en besvikelse för många, både för myndigheter, intresseorganisationer och fackfolk.

I dag hör vi ofta företrädare för regeringen prata klimatfrågor. Nu för tiden hävdar de att de har insett hur stora problemen är och hur viktigt det är att ta itu med åtgärder snabbt. Den insikten kan definitivt inte ha funnits i Regeringskansliet när den nu aktuella propositionen skrevs och lämnades till riksdagen den 24 maj.

Om man nu verkligen har kommit till insikt i klimatfrågan tycker jag att det är lite beklagligt att majoriteten i utskottet ändå väljer att till varje pris försvara en dålig produkt. I stället borde man använda sig av den möjlighet som faktiskt finns i riksdagens hantering av ett ärende att uppdatera och förbättra ett lagförslag.

Det är att beklaga om man har så olika uppfattningar bland regeringspartierna att de frågor som exempelvis vi lyfter fram i vår motion inte går att behandla på ett sakligt sätt inom ramen för utskottsarbetet utan måste träskas igenom via det slutna Regeringskansliet.

De miljöförändringar som hela tiden uppstår på grund av klimatets förändringar sker numera väldigt snabbt. Därför är det oroväckande när nödvändiga åtgärder ska behöva vänta på en förvirrad regering.

Fru talman! Självfallet står Miljöpartiet bakom samtliga våra reservationer i betänkandet. Men för tids vinnande yrkar jag bifall enbart till reservationerna 1 och 4.

Jag delar även uppfattningen som uttrycks i det särskilda yttrandet från Socialdemokraterna om att mycket saknas och att det behövs ett helhetsgrepp. Så skulle man i ett grepp kunna sammanfatta de reservationer som Miljöpartiet och Vänsterpartiet står bakom. Men från Miljöpartiets sida ansåg vi att det var viktigt att förtydliga i betänkandet så att detta lyfts fram och syns. Det gäller åtminstone några exempel som vi valde där vi menar att regeringen borde ha kommit längre än man nu har gjort när det gäller att dra slutsatser utifrån de kunskaper om klimatfrågan som är allmängods för oss nu. Därför valde vi, fru talman, att foga fem reservationer till betänkandet.

I en tid när de flesta har insett att det är svårt att minska den genomsnittliga svenskens koldioxidutsläpp från sex ton till ett ton per år borde de politiska besluten här i kammaren ha ett helt annat innehåll än det vi ser exempel på i dag. Enligt Vägverket kan exempelvis enbart en mindre del av de nödvändiga minskningarna av koldioxidutsläpp inom transportsektorn lösas genom byte till andra bränslen och bättre fordon. Merparten av lösningen inom transportsektorn måste komma genom minskade transporter. Det kanske man kan klara delvis genom en aktivare samhällsplanering. Vi måste helt enkelt bygga för ett mindre transportgenererande samhälle.

Sedan alliansregeringen tog över har lastbilstransporterna i landet ökat sina koldioxidutsläpp med 249 000 ton. Det går alltså åt fel håll. Det

behövs ett dubbelspår mellan Falun och Borlänge plus en mängd andra järnvägsinvesteringar för att ändra på det här.

Regeringen har inga förslag. Man väljer att bygga fler vägar i stället för åtgärder som flyttar gods från vägarna till järnvägen. I majoritetens förslag väljer man att mjuka upp kravet på att planläggning inte får ske på ett sådant sätt att det överträder miljökvalitetsnormerna i miljöbalken. Man lägger även till att planläggningen ska främja en god ekonomisk tillväxt. I betänkandet kan man se hur majoriteten försöker slingra sig ifrån det genom att skriva om den hållbara tillväxtens ekonomiska dimension. Det är en helt annan fråga.

Majoriteten har i sitt nya tillfrisknande på klimatområdet uppenbarligen ännu inte insett att det kan finnas en konflikt mellan att stimulera tillväxt och planera för en hållbar framtid. Från verkligheten, den där utanför Riksdagshuset, kan vi konstatera att ingen kommun har lyckats stoppa den som verkligen vill bygga på jordbruksmark. Stormarknaderna blir bara fler och fler i Sverige trots att de flesta länder i vår omgivning har insett att externa handelsetableringar inte är förenliga med en hållbar framtid. Strandnära bebyggelse är fortfarande ett framgångsrikt koncept för tillväxt trots de ökade riskerna. Är det rimligt?

Det skulle vara intressant om någon företrädare för majoriteten kunde förklara för åhörarna – det finns inte så många här på läktaren men jag hoppas att de finns på andra håll – hur den kortsiktigt mest tillväxtstimulerande planeringen bidrar till att bygga ett långsiktigt hållbart samhälle.

Det som nu sker är att miljömålen får en svagare ställning i plan- och bygglagen och inte tvärtom som vore det naturliga. Det rimliga vore att miljömålen borde göras bindande. Det skulle man exempelvis kunna göra genom att i plan- och bygglagen kräva några former av kompensatoriska åtgärder när genomförandet av en plan innebär att miljömålen på något sätt motverkas. Man kan undra hur Centerpartiet, som ofta vill framstå som ett miljöparti, kan välja bort ett sådant förslag.

Detta var bara ett exempel på hur man kan förbättra användningen av mark och vatten genom lagstiftningen. Det är bakgrunden till att vi från Miljöpartiet avslår utskottets förslag i betänkandet och regeringens förslag i propositionen. Vi skriver i en av våra reservationer att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till lagändringar som stärker plan- och bygglagen som ett verktyg för kommuner och länsstyrelser att hävda både de regionala och de nationella miljömålen.

Genom att underteckna internationella konventioner har Sverige åtagit sig att leva upp till olika sorters internationella standarder. När Sverige undertecknade Århuskonventionen gjordes det med en reservation. Den reservationen gällde vissa miljöorganisationers möjlighet att föra talan om tillstånd för exploatering som innebär betydande påverkan på miljön. Detta gjordes för att Sverige då insåg att man behövde göra lagändringar i den svenska lagstiftningen för vi skulle klara av att leva upp till de åtaganden som vi ville åta oss genom att underteckna konventionen.

I arbetet med propositionen kan man konstatera att både Uppsala universitet och Naturskyddsföreningen i sina remissyttranden har påpekat att de förändringar som man nu föreslår i propositionen inte ger den ganska vida talerätt som Århuskonventionen innebär att Sverige skulle åta sig att genomföra utan en kraftigt begränsad möjlighet till talerätt.

Vi beklagar naturligtvis från Miljöpartiet att regeringen lägger så stor tyngd vid de kortsiktiga ekonomiska intressena att man återigen offerar miljön. Att som man föreslår i propositionen återkalla reservationen i Århuskonventionen är som jag ser det ett försök att manipulera det svenska åtagandet. Det innebär att Sverige återigen kommer att hamna vid skampålen. Det är ett hån både mot miljön och mot miljörörelserna. Regeringen kommer säkert att få höra om detta många gånger framöver. Det är jag övertygad om.

Det kanske mest anmärkningsvärda i betänkandet är hur majoriteten krampaktigt försvarar regeringens förslag om försvagning av länsstyrelsernas informationsskyldighet vad gäller riskfaktorer vid användning av mark- och vattenområden. I betänkandet hänvisar man till och med till Klimat- och sårbarhetsutredningen och citerar ur den ett stycke där utredningen föreslår just det som vi i Miljöpartiet i vår motion lyfter fram.

Det handlar om en aktivare roll för länsstyrelsen när det gäller riskaspekter vid planeringen. Klimat- och sårbarhetsutredningen är till och med mer konkret än vad vi i Miljöpartiet är. Den kräver att länsstyrelserna inrättar en klimatanpassningsdelegation i varje länsstyrelse. Vi är mer generella i vårt förslag för att inte regeringen ska känna sig fastlåst utan nappa på idén och själv gå vidare med konkretare förslag. Det brukar vara lättast att få gehör på det sättet.

Trots att Klimat- och sårbarhetsutredningen argumenterar mycket kraftfullt för Miljöpartiets förslag i just den här delen använder majoriteten den delen i utredningen som en ursäkt för att avslå förslaget om att behålla en skrivning som gör att länsstyrelserna kan spela den här aktiva rollen i planeringsprocessen och stötta kommunerna.

Det är som vanligt med den här regeringen. Man säger en sak och gör tvärtom. Så här fortsätter det i betänkandet, herr talman. Majoriteten vågar inte ställa sig bakom ett moratorium mot externetableringar av handel eller ge kommunerna möjlighet att avsätta reservat för lågstrålande områden. Man vågar inte föreslå att detaljplanerna ska kräva att de transportgenererande verksamheter man lägger in i planerna ska redovisa transportplaner eller ge länsstyrelserna bättre verktyg för att stimulera utbyggnad av vindkraft.

Regeringen föreslår till och med att utställningstiderna för planförslag ska kortas med en vecka. Allmänheten ska inte hinna med att reagera när man tar bort skyldigheten att informera minst en vecka i förväg innan utställningen börjar. Inte ens den detaljen vågar majoriteten i utskottet korrigera. Jag tycker att det är beklagligt, herr talman.

Anf. 65 JOHAN LÖFSTRAND (s):

Herr talman! Dagens debatt handlar om förändringar i plan- och bygglagen. Det kanske inte låter så intressant när man smakar på orden, men frågorna är viktigare än vad man tror.

Den socialdemokratiska regeringen tillsatte därför år 2002 en parlamentarisk utredning som fick till uppgift att se över plan- och bygglagstiftningen. Kommitténs slutbetänkande, *Får jag lov?*, lades fram år 2005 och remissbehandlingen avslutades i februari 2006.

Utgångspunkten i kommitténs arbete var att man skulle skapa en sammanhållen plan- och bygglag. Planarbetet är i mångt och mycket

grunden för att bostadsmarknaden ska fungera. Det är en oerhört viktig grund för att hela bostadspolitiken ska fungera.

Nu när den borgerliga regeringen på ganska kort tid har slagit undan förutsättningarna för en ansvarsfull bostadspolitik blir det inte bättre när vi inte heller ser speciellt många förändringar i plan- och bygglagstiftningen.

Kommittén hade utarbetat ett antal förslag som skulle skapa en helhet och på så sätt tydliggöra och förenkla plan- och byggarbetet. Nu lägger regeringen fram en liten pusselbit i den helhet som egentligen skulle behövas.

Bostadsbyggandet i Sverige kommer under de kommande åren att drastiskt minska. Det finns flera prognoser som pekar på det. Det senaste exemplet är ett av de tydligaste. Det är Boverkets indikationer från september som visar en oerhört dystert framtid vad gäller både byggande av hyresrätten men också byggande av bostäder överlag.

Jag tror att detta i mångt och mycket beror på regeringens nedmontering av ett ansvarsfullt bostadspolitiskt system som har funnits tidigare. Jag är rädd att när man nu inte gör några åtgärder i plan- och byggfrågorna kommer den negativa trend som vi ser i dag att förstärkas ytterligare, och vi kommer att få se ännu mindre byggande i framtiden.

Regeringen har under våren 2007 lämnat två propositioner till riksdagen. Det är proposition 2006/07:98 och 2006/07:122. Den sistnämnda är den som är föremål för debatt här i dag.

Ingen av dessa två produkter ger en klar bild av hur regeringen vill utveckla plan- och byggarbetet. Ingen av dessa två produkter visar tydligt hur regeringen vill att plan- och byggfrågorna ska utformas inför framtiden.

Förvirringen både för oss här i kammaren och för kommuninvånare och andra intressenter är stor. Det blir snarare ännu otydligare och skapar en ännu större förvirring gällande plan- och byggfrågor.

Den känsla man får är att allianspartierna inte är överens om de åtgärder som behöver genomföras. Det finns inte någon enhet, och man behöver därför lägga fram propositioner i väldigt sakta och maklig takt i stället för att ta ett helhetsgrepp. Det var vad kommittén föreslog och som jag tror är nödvändigt för att vi ska få en bra plan- och bygglagstiftning.

Herr talman! Vi socialdemokrater anser att den proposition som ligger på bordet i dag i mångt och mycket är bra. Den tar fasta på ett antal punkter. Men det är en halvdan produkt.

Från socialdemokratiskt håll hade vi förväntat oss mer av helhet i det förslag som skulle lyftas fram, att man skulle dra nytta av de förslag som fanns i kommitténs betänkande för att på så sätt åstadkomma en helhet.

Ett helhetsförslag hade skapat tydlighet. Därmed hade de kommunala företrädarna och de myndighetsföreträdare som finns runt om i landet mycket lättare kunnat ta till sig de förändringar som sker. Nu riskerar vi, med de små förändringar som hela tiden sker, att det i stället blir otydligt och spretigt.

I en förlängning kommer det, tror jag, också att innebära ökade kostnader för kommunerna både därför att regelverket är diffust och därför att man måste genomföra olika typer av utbildningar vid olika tillfällen

för att på så sätt kunna tillgodose kraven när det gäller de förändringar som sker.

Vi socialdemokrater vill att plan- och bygglagen ska förändras. Vi anser att PBL-kommittén har ett antal väldigt bra punkter och ett antal väldigt bra förslag som vi skulle vilja se genomförda. Vi skulle alltså vilja att man i Regeringskansliet kanske lade större resurser på att försöka sammanställa kommitténs arbete och utveckla ett regelverk kring det i stället för att ägna sig åt att utvärdera huruvida en ny upplåtelseform ska införas eller huruvida olika stödformer ska tas bort eller förändras. I stället borde man alltså ägna sig åt väsentligheterna, det vill säga åt att strukturera en tydlig och enkel ny plan- och bygglag.

Några förslag som vi socialdemokrater skulle vilja se gäller en enklare och mer strategisk översiktsplanering. Vi vill att detaljplaneringen underlättas. Vi vill att man tydliggör rätten att överklaga samt att man förtydligar överprövningens omfattning.

Det här är några av de punkter som vi hade velat se i den proposition som lades fram i våras – alltså inte bara små små pusselbitar i stället för den helhet som egentligen skulle behövas.

Vi socialdemokrater har ingen egen reservation i betänkandet, och vi ställer oss inte bakom någon av de reservationer som finns i betänkandet. Men med detta anförande vill vi tydligt markera vårt missnöje med att regeringen inte tar de här frågorna på allvar och med att man inte jobbat med de här frågorna för att tydligt kunna lägga fram förslag till en enhetlig plan- och bygglag.

Anf. 66 EWA THALÉN FINNÉ (m):

Herr talman! I dagens ärende, ett första steg mot en enklare plan- och bygglag, finns det några punkter som jag framför allt vill lyfta fram.

Först och främst är det bra att man i propositionen förtydligar den ekonomiska dimensionen i detta med hållbar utveckling. Ska vi ha ett bra samhälle är det viktigt att komma ihåg att ekonomisk tillväxt och ett starkt näringsliv är grunden för hållbar utveckling. Det är därför viktigt att vi även i plan- och bygglagen tydliggör att målet om en hållbar utveckling även har nämnda ekonomiska dimension. Det kommer att innebära att texten i plan- och bygglagen förtydligas och innehåller krav på såväl de sociala och ekologiska som de ekonomiska dimensionerna vid beslut.

När beslut fattas om detaljplan, områdesbestämmelser eller bygglov handlar det alltid om att göra avvägningar gentemot motstående intressen – större eller mindre. Därför är det bra att lagen nu förtydligas.

Till detta kan vi sedan koppla de förslag som nu ska antas när det gäller beaktande av miljö- och riskfaktorer vid planering, ett förtydligande och ett mer övergripande förslag jämfört med dagens formulering. Det är viktigt att beakta alla intressen som finns vid planering. Därför är det bra att man utöver hälsoaspekter även ska överväga miljö- och riskfaktorer. Det är viktigt för framtida bebyggelse och för framtida generationer.

En kommun som antar en detaljplan eller som ger ett bygglov ska vara medveten om till exempel risken för översvämningar eller erosion. Det är även viktigt att risker för olyckor övervägs.

Herr talman! Jag tycker också att det är mycket bra att man i lagen minskar på bygglovens omfattning. Det blir nya gränsvärden för när man

får sätta upp plank eller skärmtak i husets omedelbara närhet. En friggebod tillåts bli 5 kvadratmeter större. Den får vara 15 kvadratmeter utan att bygglovs behövs. Friggeboden får alltså ett Carlgrenskomplement.

Vad jag i och med detta kan konstatera är att det alltid är borgerliga ministrar som föreslår sådana här frihetsbitar i propositioner.

Herr talman! Denna proposition, ett första steg mot en enklare plan- och bygglag, innehåller förenklingar och förtydliganden. Utöver vad jag redan nämnt gäller det regler för ändringar i översiktsplan, regler för tidsbegränsade och periodiska bygglov, sanktionsavgifternas storlek och en möjlighet för vissa miljöorganisationer att överklaga vissa beslut om detaljplaner. I en del hänseenden kan vissa regelverk tyckas öka. Dock är det min bestämda uppfattning att det här kommer att förenkla för de berörda när det gäller tillämpningen.

Jag skulle också lite grann vilja kommentera den kritik som framförts om att vi duttar och inte tar ett helhetsgrepp när vi nu kommer med propositionen. Jag tycker att det är utmärkt att förslag antligen börjar komma – något som saknats under en lång tid. Självklart kommer ytterligare propositioner som i mångt och mycket kommer att bygga på den parlamentariska utredningen *Får jag lov?* Då krävs det ytterligare utredningar. Därför kommer under nästa år slutbetänkanden att avlämnas som man sedan bygger vidare på och utifrån vilka man gör ytterligare propositioner.

Jag tycker, som sagt, att det är utmärkt att vi börjar med det här för- enklingsarbetet.

Med detta, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 67 LENNART PETTERSSON (c):

Herr talman! Som alla vet är plan- och bygglagen i behov av en ansiktslyftning. Det stora lyftet kommer 2009. Det finns dock en del åtgärder som det är relativt enkelt att vidta men som har stor praktisk betydelse både för privatpersoner och företagare. Det är det som i dag finns på dagordningen.

Som centerpartist är det lätt att bejaka de förändringar som föreslås. Vi vill helt enkelt göra livet lättare för människor i deras vardag.

För privatpersoner blir det enklare att sätta upp mindre byggnader på tomten. Dels får de så kallade friggebodarna uppgå till 15 kvadratmeter istället för 10 kvadratmeter, dels är det ingen begränsning i antalet jämfört med i dag när man får ha högst två sidobyggnader utan bygglov. Skärmtak får utökas till 15 kvadratmeter.

En förändring som vid en första anblick inte verkar vara så viktig gäller förutsättningarna för tidsbegränsade bygglov. Från den 1 januari kommer de som har säsongsbundna verksamheter att slippa söka nytt bygglov varje år, förutsatt att verksamheten kommer i gång igen inom tolv månader.

Det innebär till exempel att alla sommarrestauranger kan få driva sin verksamhet år efter år utan en årlig prövning. Därmed slipper man de kostnaderna. Detta ska ses som en del i alliansens arbete för ett enklare regelverk för företagen.

Det finns tre dimensioner i plan- och bygglagen: den sociala, den ekologiska och den ekonomiska. Regeringen och utskottsmajoriteten be-

dömer att det har varit en obalans såtillvida att den ekonomiska dimensionen har varit alltför för vagt beskriven. Det rättas till med dagens ändringsförslag.

I lagstiftningen kommer det även att ställas krav på en bedömning av riskerna för översvämning och erosion. Det är en ny och angelägen förändring. Vi måste lära oss att både planera och bygga på områden som klarar extremväder och eventuella kommande höjningar av vattennivån.

Det blir också enklare att ändra delar av en översiktsplan. Det tackar nog alla kommunpolitiker för och även tjänstemän både i kommunerna och på länsstyrelserna.

Herr talman! Oppositionen har lämnat in några motioner, men jag konstaterar att förslagen inte avviker från propositionen i en sådan omfattning att det krävs särskilda kommentarer.

När jag läste dem fick jag känslan av att de har kommit till för att man känner sig tvungen att skriva några följdmotioner. Samma bild kan man få när det gäller kritiken i det särskilda yttrande om att regeringen inte har tagit ett helhetsgrepp på plan- och bygglagen. Oppositionen vet mycket väl att det pågår en stor översyn och att lagen är både omfattande och komplicerad. De vet också att en proposition är aviserad till 2009. Men i övrigt är det faktiskt ett positivt särskilt yttrande där Socialdemokraterna ställer sig bakom regeringens förslag till beslut.

Som centerpartist tycker jag om att se helheter, men jag tycker också om att se resultat. Det finns ingen anledning att vänta ytterligare två år med de förändringar som vi behandlar i dag. Ju fortare vi kan göra det enklare för både allmänheten och företagarna, desto bättre, men det är möjligt att det är just det som skiljer alliansens och oppositionens politik åt.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 68 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Betänkandet har titeln *Ändringar i plan- och bygglagen*. Det bygger på propositionen som heter *Ett första steg för en enklare plan- och bygglag*. Den titeln på propositionen är inte riktigt heltäckande. Det handlar lika mycket om tydlighet och kanske inte minst om en ökad frihet för den enskilde fastighetsägaren under ett eget ansvar. Det är något som borgerliga ministrar tydligen tycker att folk kan få ta, som Ewa Thalén Finné tog upp.

Om man tar del av det särskilda yttrande som lämnats av Socialdemokraterna kan man väl inte säga annat än att det av allt att döma finns en ganska stor enighet i sak om de förändringar som föreslås i den här propositionen. Där tas även upp brister i tillämpningen av det befintliga regelverket. Det är någonting som jag kan instämma i. Det har regeringen dessutom uppmärksammat genom att förse Boverket med 10 miljoner för att i samverkan med länsstyrelsen öka kunskaperna med en förbättrad och effektivare tillämpning av plan- och bygglagen som mål. Det är någonting som är en pågående process.

Den här aktuella propositionen handlar alltså om ett första steg. Som representant för Folkpartiet känns det väldigt bra att det handlar just om friggebodar, som för många har blivit en symbol för förenkling och ökad frihet inom byggnationen. Att man nu utökar och ger det här friggebodstänkandet en ny dimension genom att öka det till 15 kvadratmeter känns

bara som en utveckling av ett tidigare koncept. Jag utgår ifrån att alla minns eller åtminstone har hört talas om detta. Det var redan 1979, och en del kanske inte upplevde den frihetsrevolution som var, men man har ändå hört talas om den. Jag tänker på Johan Löfstrand. Han var inte så gammal då. Det här upplevdes i alla fall som en väldigt stor frihet för enskilda fastighetsägare. Jag tror nästan att man kände att det inte kan riktigt vara sant att staten låter människor tänka själva och handla på det här viset.

Herr talman! Jag vill också ge en övergripande kommentar till vad som kan utläsas i övrigt i Socialdemokraternas särskilda yttrande. Det framförs att även om de framlagda förslagen är bra efterlyser man en mer heltäckande och genomarbetad proposition. Det har för övrigt även framförts från talarstolen av Johan Löfstrand tidigare.

Jag kan inte riktigt förstå det resonemanget. Alternativet är faktiskt att alla förändringar ska vänta tills man har hittat något slags total sanning i detta. Så ser inte verkligheten ut. Jag tror att sannolikheten för att man ska hitta den sanningen vid ett enda tillfälle är ganska liten. Jag kan inte se annat än att alternativet är att varenda förändring hamnar i en långbänk och att vi får invänta att man har sett över varje sak. Att man tar det stegvis har ingenting med en bristande helhetssyn att göra.

Om nu man ska gå tillbaka i tiden kan man anmärka att det fanns ett delbetänkande om instansordning redan i mars 2004. Det tog faktiskt ett halvår av alliansregering innan det lades fram en proposition om hur man skulle gå vidare i den frågan. Saker och ting har hamnat i långbänk även tidigare. Men det kanske finns en förklaring till det. Man vill ha alla kort på bordet innan man fattar några som helst beslut.

Det kan till och med finnas en fördel med att successivt införa förändringar. Johan Löfstrand pratade om utbildningstillfällen och så vidare. Man kan faktiskt tänka tvärtom. Tar man ett steg i taget kan man tillgodogöra sig de förändringar som kommer också. Som jag sade förut finns det absolut ingen motsatsställning till en helhetssyn på frågan. Det viktiga är att man har målet för ögonen och att man vet att man jobbar mot en enklare och tydligare plan- och bygglag med större frihet för enskilda personer.

Herr talman! Regeringen bereder för övrigt ytterligare förändringar när det gäller mycket av det som efterfrågas i det särskilda yttrandet. I det kommittédirektiv som beslutades om i slutet av september finns med att frågor om detaljplaneläggning, handläggningstider, kontroll och tillsyn samt processen för kommunernas prövning av bygglov och bygganmälan ska utredas vidare. Den utredningen ska lägga fram sina synpunkter den 31 maj 2008. Jag är helt övertygad om att det är en väldigt bra strategi att man nu vågar ta ett första steg för att sedan kunna gå vidare.

Förutom nämnda förändringar om minskad bygglovsplikt för friggebodar och andra mindre anordningar för bostadshus innehåller propositionen och betänkandet en rad viktiga förtydliganden. Ett av dem gäller det som har diskuterats av de flesta talare tidigare, nämligen att man inför den ekonomiska dimensionen i plan- och bygglagen. En hållbar utveckling bygger på social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Detta är speciellt viktigt i en avvägningslag som plan- och bygglagen. Plan- och bygglagen är inte en lag som ska lösa alla världens problem, utan det är

en avvägningslag där olika intressen ska vägas mot varandra. Och miljöfaktorerna är inte det som väger lättast i det sammanhanget. Det finns alltså ingen som helst anledning att tro att de förändringar som nu sker på något vis skulle försämra. Det är egentligen tvärtom.

I propositionen står också att vid beaktande av dessa tre dimensioner ska hänsyn tas till förhållandena i angränsande kommuner. Det är också en del av helhetssynen. Här lyfter regeringen fram att det krävs en utveckling av metoder och det inte alltid är det exakta regelverket som är den bästa metoden. Man ska anpassa detta till det man vill uppnå.

Jag skulle vilja passa på att göra kammaren uppmärksam på det projekt som pågår i Västra Götaland, närmare bestämt längs Bohuskusten. Där har man en så kallad integrerad kustzonsplanering där fem kommuner tillsammans med Boverket, Nutek och länsstyrelsen har ett pilotprojekt för att skapa en helhetssyn när det gäller översiktsplanläggning. Det handlar om miljöfaktorer, hur man behandlar sina stränder och så vidare. Det är väldigt viktiga faktorer.

När vi debatterar ett betänkande blir det ofta en diskussion där vi tar upp saker och ting som vi har motsatta åsikter om. Jag tycker att det även är värt att lyfta fram de saker som finns i propositionen om förenklingar. Det togs upp tidigare här att man kan ge periodiska bygglov, det vill säga bygglov av säsongskaraktär. Det är väldigt viktigt för turistorter och andra orter där det finns åtgärder som återkommer varje år. Det är en oerhörd förenkling för de näringsidkarna.

Sedan efterlystes även förenklingar och större tydlighet när det gäller översiktsplanläggningen. Det finns en viktig punkt i den här propositionen som tar upp översiktsplanläggning. Det införs en rättighet att ändra delar av översiktsplanen. Man ska till och med kunna ändra detaljeringsgraden utan att man behöver ändra allting. Man ska bara se konsekvenserna för den övriga översiktsplanen. Man ska även kunna gå in och göra tematiska förändringar, det vill säga att man kan tillgodose särskilda intressen. Det ska man kunna diskutera i en detaljplaneprocess utan att ta tag i hela frågan.

En viktig sak som också tas upp i propositionen är att man även utifrån markföreningar kan villkora en detaljplan. Man gör en detaljplan och ger rätt att exploatera, men villkoret är att den förenade marken åtgärdas först. Naturligtvis är det ett sätt att skapa en säkerhet. Den som tar på sig att finansiera och avhjälpa den förenade marken tillskapar sig en rättighet att kunna exploatera. Det är en bra väg att gå. Vi vet alla hur svårt det annars är att först begära att någon ska åtgärda marken och sedan eventuellt få bygga. Då händer ju ingenting i den frågan.

Herr talman! Jag tror att jag nöjer mig med detta och yrkar bifall till utskottets förslag och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 69 JOHAN LÖFSTRAND (s) replik:

Herr talman! Ewa Thalén Finné lyfte i sitt anförande fram att det skulle komma ytterligare propositioner om plan- och byggfrågorna utifrån PBL-kommittén. Även Lars Tysklind gjorde det i sitt anförande. Det gläder mig som socialdemokrat att man på Regeringskansliet har slutat att vara oenig och i stället tittar framåt och försöker lösa de problem som har funnits tidigare.

Den fråga som jag har till Lars Tysklind är: Kan Lars Tysklind lova att vi under 2008 kommer att få se ytterligare behandlingar av propositioner utifrån Plan- och bygglagskommittén och att man då tar upp några av de oerhört viktiga och angelägna frågor som vi har diskuterat här i dag?

Anf. 70 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Vad vi kan se i dag är att det finns en utredning som undersöker de frågeställningar som jag tog upp i mitt anförande och att den utredningen ska vara klar den 31 maj 2008. Den vidare beredningen av den frågan får regeringen naturligtvis ta tag i när man har resultatet och ser vilka frågeställningar som kommit fram. Om det hinner komma en proposition under 2008 är ingenting som jag kan utlova här och nu.

Anf. 71 JOHAN LÖFSTRAND (s) replik:

Herr talman! Det var skönt att höra att det åtminstone arbetas med frågan. Det var lite synd att Lars Tysklind inte kunde lova att det skulle komma en proposition. Vi får väl hoppas att Lars Tysklind försöker engagera sig i frågan och besöker Regeringskansliet för att få dem att lyfta frågan.

Jag hoppas att Lars Tysklind håller med om att det finns ett antal frågor som är oerhört prioriterade och som man kanske borde ha lagt större krut på än på de diskussioner som har förts i Regeringskansliet. Jag förutsätter att alliansföreträdarna i civilutskottet är med när regeringen ska prioritera och bestämma vilka frågor som ska läggas först på dagordningen.

Jag tycker i alla fall att allianspartierna har gjort en felbedömning när de har ställt olika utredningsuppdrag mot varandra. Jag anser att frågorna kring plan- och bygglagen är av den karaktären att de borde ha gått före ett antal andra utredningar, som till exempel införandet av ägarlägenheter och ett antal andra förslag. Anser inte Lars Tysklind att just de här frågorna är av sådan vikt att de borde ha gått före ett antal andra utredningsuppdrag? Det kanske skulle ha varit så att vi redan år 2007 hade kunnat se en mer heltäckande proposition som hade berört många av de förslag som finns i kommittén och som är väldigt viktiga för att få bygandet att komma i gång i Sverige i framtiden.

Anf. 72 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Jag förstår naturligtvis att Johan Löfstrand drar in ägarlägenheter, men egentligen är det en process för sig. Det är en mycket viktig process för att vi ska få fram det som en upplåtelseform i Sverige. Det är inte det som man ska sätta i något slags motsatsställning mot utvecklingen av plan- och bygglagen.

När man går vidare med en sådan sak som plan- och bygglagen märker man naturligtvis att den har väldigt stor komplexitet. Det åtminstone jag försökte uttrycka var att det inte finns någon anledning att vänta med de förändringar som man ser att man kan genomföra nu bara för att man måste titta vidare på mer komplicerade förändringar.

Jag håller helt med Johan Löfstrand om att det finns mycket som ska förändras. Jag tror att det är viktigt för enskilda människor att ansvarsförhållandena när det gäller bland annat bygglov och bygganmälan får en

annan utformning. Jag är helt övertygad om att det kommer att komma bra förslag i den frågan.

När det gäller att lova när propositionen kommer och om vi deltar i processen kan jag säga att vi helt klart ser det som angeläget att prioritera rätt saker. Men precis som jag sade betyder ju inte prioritera att man inte kan göra två saker samtidigt. Det som tas i dag känns som väldigt självklara förändringar och förtydliganden som går att genomföra, medan andra saker är av mer komplex art och måste utredas vidare. Som jag sade förut, så länge man har helheten för ögonen finns det ingen motsatsställning i detta.

Anf. 73 JAN LINDHOLM (mp) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till Lars Tysklind som jag tänkte försöka utveckla. Flera av de förslag som finns i den här propositionen tycker vi är riktigt bra. Men det finns också de som vi tycker är mycket problematiska.

Vår utgångspunkt är ju att vi har en situation i dag som innebär att vi ser en förändring av klimatet som leder till miljöproblem som blir alltmer problematiska att ta hand om allteftersom tiden går. Vi menar att vi inte har tid att vänta. Det är till exempel så att under de senaste 13 åren har externhandeln ökat från 8 till 30 procent. Då har ju totalvolymen vuxit, men andelarna har också vuxit mycket kraftigt.

Vi kan väl förstå att ni som arbetat med betänkandet inte är beredda att gå så långt som vi föreslår, men jag skulle vilja fråga Lars Tysklind om ni från Folkpartiets sida är beredda att inom ramen för regeringsarbetet väcka frågan om ett moratorium för externhandelsetableringar i väntan på att det, som ni säger, kommer fler förslag inom ramen för PBL. Det har flera stycken talat om.

Eftersom varje år som går innebär att vi får felaktiga investeringar och eftersom ni är så måna om en hållbar ekonomisk utveckling är det katastrof om det görs investeringar ytterligare några år som alltså inte är långsiktigt hållbara. Därför vore det intressant att höra om ni på ett sådant område, där det ändå finns en ganska stor stöttning i omvärlden, utanför Sverige, kunde tänka er ett moratorium för att så att säga bespara investeringarna att göra fel.

Anf. 74 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Jag vill först kommentera det som Jan Lindholm säger om att Folkpartiet speciellt skulle vara för en hållbar ekonomisk utveckling. Ja, det är vi. Men vi är faktiskt också väldigt angelägna om en hållbar ekologisk och social utveckling. Man måste se det som en helhet. Det är precis det som plan- och bygglagen handlar om, att man ska kunna göra avvägningar runt detta.

Sedan finns det naturligtvis annan lagstiftning, typ miljöbalken, som har sin roll och som påverkar plan- och bygglagen i många stycken.

När det gäller extern handel kan jag svara ett klart nej. Jag är inte beredd att verka för ett moratorium. Externhandeln ska avgöras med den planprocess som finns. I den planprocessen finns faktiskt just köpcentrum utpekade som en av de enskilda specificerade faktorerna där man kan kräva en miljökonsekvensbeskrivning om man ser att de innebär stor

miljöpåverkan. De avvägningar som Jan Lindholm efterfrågar finns faktiskt med som en del i processen.

Med tanke på klimatkussionen kan man säga att det ju finns andra saker som förtydligas här som har med klimatförändringen att göra. De bygger mycket på Sårbarhetsutredningens tankegångar kring att man ändå måste anpassa samhället och föra in risken för erosion, översvämningar och sådant i planeringstänket.

Att påstå att dessa förändringar inte ligger i linje med klimatförändringarna och klimathotet är direkt felaktigt.

Anf. 75 JAN LINDHOLM (mp) replik:

Herr talman! Den del som handlar om att man ska tydliggöra riskerna för erosion och vattenskador tycker vi är bra. Det är en av de positiva delarna som ni har lagt in.

Men om regeringen har insett att klimatfrågan är ett problem tycker vi att det är märkligt att man då inte är beredd att göra någonting för att se till att det inte blir så dramatiskt. Det är alltid mycket billigare att förebygga att ras inträffar eller att översvämningar sker än att vänta på att det ska hända och bygga murar mot problemen.

Problemen uppstår på grund av att vi fortsätter att öka våra utsläpp av klimatgaser. Om vi ser till att vi använder planinstrumentet för att bygga ett samhälle där man inte har samma drivkraft när det gäller hur samhället är konstruerat för att öka dessa utsläpp kan problemen bli mindre. Det är alltid billigare att förebygga att problemen uppstår.

Det är riktigt att plan- och bygglagen innebär att man ska göra avvägningar mellan miljöaspekter, sociala aspekter och ekonomiska aspekter. Nu har ni från majoritetssidan både i betänkandet och här i debatten valt att tala om hållbar ekonomi.

Man kan titta vad Boverket har sagt i sin utvärdering om hur plan- och bygglagen fungerar. Boverket säger tydligt, vilket står i propositionen: Vid exploatering och möjlighet till ökad sysselsättning väger miljöaspekterna ofta lätt i den kommunala planeringen. Även i kommuner med starkt miljöengagemang kommer ekonomisk tillväxt i första hand.

Eftersom ni har valt att i plan- och bygglagen som första punkt dessutom lägga till att man i avvägningen ska stimulera den ekonomiska tillväxten är det oerhört svårt att förstå hur ni då kan tala om hållbar ekonomi.

Anf. 76 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Vi diskuterar här en avvägningslag. Jan Lindholm framför då kritiken att vi bara diskuterar hållbar ekonomi. Att det har kommit upp till diskussion beror på att det i propositionen föreslås att man ska göra det tydligare i plan- och bygglagen vilka faktorer och dimensioner som ska finnas med i den avvägningen. Men man skriver inte att det skulle förändra verkligheten på något sätt.

Sedan är det kommunerna med sitt planmonopol som, med tillsyn av länsstyrelser och andra, jobbar med dessa avvägningar. Naturligtvis kommer de att förändras. De har ju förändrats över tid. Diskussionen om klimathotet är ändå relativt ny i samhällsdebatten. Klimathotet kommer naturligtvis att få en större och större roll i fråga om planläggningen.

I Sårbarhetsutredningen talade man när det gällde översvämningsrisken kring de stora sjöarna till och med om att man i planläggningen ska föra in begrepp som handlar om minimum i fråga om vattenhöjder.

Vi är säkert helt överens om att klimatförändringen, klimathotet och anpassningen till klimatet kommer att komma in i planläggningen i allt högre grad. Men jag tror inte att man löser dessa problem genom att införa otydliga paragrafer i plan- och bygglagen.

Anf. 77 YVONNE ANDERSSON (kd):

Herr talman! Tiden skapar nya behov, och samhället måste vara medvetet om dem för att kunna ta till sig dem. En långsiktig och framåtsträvande bostadspolitik måste bestå av olika valmöjligheter. Det finns helt enkelt behov av alternativ, valfrihet och inflytande.

Alliansen tar nu ett första steg att öppna för det genom ett förenklat förfarande i byggandet. Målet med den nya plan- och bygglagen har varit att ytterligare förenkla och förtydliga lagen. I propositionen *Ett första steg för en enklare plan- och bygglag* har regeringen föreslagit vissa förenklingar och förtydliganden av bestämmelserna i plan- och bygglagen helt enkelt i syfte att underlätta arbetet för berörda parter i plan- och byggprocessen.

Vi kristdemokrater har länge sett att det har funnits ett behov av en förenklad lag som snarare stimulerar än hämmar byggnation. Nu tar alliansregeringen ett första steg för att tillgodose detta behov.

Varje år handläggs 5 000–10 000 planärenden och ca 100 000 bygglovsärenden. Alla vi som har tomt och är husägare har någon gång varit med om dessa ärendeprocesser och vet hur krånglig, byråkratisk och tålmodsprövande denna ärendehandläggning har varit. Det gäller även alla de onödiga regler och begränsningar som påverkar tomt- och husägarnas frihet att utforma sitt eget boende i den närmaste omgivningen.

Herr talman! Utgångspunkten för den nya plan- och bygglagen har varit att bestämmelserna ska få en enkel, enhetlig och tydlig utformning. Detta har vi i alliansen lyckats med, och det känns bra att presentera denna reformering av PBL. Det är angeläget att det blir enklare både för företag och för enskilda. Det ska bli lättare att söka bygglov, och handläggningstiderna ska förkortas.

Människans närmiljö som den kommer till uttryck i vårt boende och i samhället runt omkring oss är av stor vikt för vårt fysiska och psykiska välbefinnande. Alltför många mår dåligt. Därför är det viktigt att vi stimulerar till en trygg och estetiskt tilltalande närmiljö för att allt ska utvecklas i positiv riktning.

Ett kristdemokratiskt samhällsbyggande innebär att man planerar för trygga och vackra miljöer där medborgarna själva tar en aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av närmiljöer.

Den nya plan- och bygglagen innebär att man fortfarande tar stor hänsyn till att påverkan på omgivningen inte blir alltför stor. Ändå är det av stor vikt att fastighetsägaren känner en frihet att kunna skapa den närmiljö och den fastighet som han eller hon vill ha med färre regleringar från politiskt håll.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

7 § Kultur, medier, trossamfund och fritid

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU1
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (prop.
2007/08:1 delvis).

Anf. 78 MATS JOHANSSON (m):

Herr talman! Äntligen blir det lite kultur i kammaren, eller närmare bestämt kulturutskottets betänkande KrU1. Kammaren ska en stund framåt behandla utgiftsområde 17 i budgeten som omfattar kultur, medier, trossamfund och fritid. Det är, herr talman, vågar jag nog säga utan att föregripa debatten, utgifter som ligger många av oss varmt om hjärtat och plånboken.

Utskottet tillstyrker samtliga förslag som regeringen har lagt fram, inklusive en höjning av tv-avgiften nästa år med 36 kronor till 2 032 kronor per år, vilket kanske kan vara av intresse för de tv-tittare som följer dagens utsändning.

Därutöver har riksdagen fastställt ramen för kulturbudgeten till 10 110 000 000 kronor för nästa budgetår. Här finns många förslag att lyfta fram, men tiden medger bara några huvudpunkter.

Bland alliansens större satsningar under 2008 kan nämnas programmet Skapande skola. Det är en kulturpolitisk satsning på 55 miljoner kronor som i ett första steg riktas till elever i årskurserna 7–9.

Vidare sker en utbyggnad med 30 miljoner kronor av systemet med dans- och musikallianser.

Det sedan länge eftersatta behovet av underhåll i museisektorn motiverar ett tillskott på 11 miljoner kronor till bland annat Prins Eugens Waldemarsudde. Statens försvarshistoriska museer får också 30 extra miljoner från försvaret.

På en punkt vill utskottet fästa regeringens särskilda uppmärksamhet i form av ett så kallat tillkännagivande, nämligen behovet att försöka åstadkomma en jämnare utveckling av anslagen till bland annat fria grupper som inte omfattas av någon pris- och löneomräkning, detta som kompensation för höjda kostnader.

Utskottet tar i betänkandet upp närmare 30 motionsyrkanden med anknytning till kulturbudgeten. Samtliga dessa avstyrks. Därutöver innehåller betänkandet 14 reservationer och sju särskilda yttranden från oppositionspartierna.

Herr talman! Med denna inledning ber jag att få överlämna betänkandet för debatt och beslut i kammaren.

Anf. 79 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Vänsterpartiet menar att Sverige behöver ett spårbyte för ökad rättvisa, förstärkt välfärd och kloka investeringar för framtiden. I vårt budgetalternativ avvisar vi regeringens politik som systematiskt ger

mer till dem som har mest och som i grunden eroderar vår välfärdsmodell. Vänsterpartiet avvisar även regeringens kraftiga skattesänkningar, attackerna på de gemensamma trygghetssystemen och urgröpningen av det gemensamma ägandet.

Höjd a-kasseavgift, lägre ersättningar och hårdare villkor för de arbetslösa slår särskilt hårt mot konstnärlig verksamhet. Kulturarbetsmarknaden är särpräglad och utgörs till största delen av tidsbegränsade anställningar, korta uppdrag och deltidsanställningar. Dessa arbetsvillkor innebär återkommande perioder av arbetslöshet, deltidsarbetslöshet eller perioder utan några inkomster alls.

I vårt budgetförslag anslår vi 776 miljoner mer än vad regeringen orkar med. Dessutom vill vi satsa 300 miljoner kronor av Svenska Spels överskott på kultur för barn och unga. Sammanlagt vill vi satsa drygt 1 miljard mer på kulturen än vad regeringen mäktar med.

Herr talman! Kulturpolitikerna i allianspartierna ser naturligtvis med avund på våra satsningar. Lite syrligt anklagar de oss för att ha en sedelpress i garderoben. Vi behöver dock inte pressa mer pengar än de som redan finns i statsbudgeten. Vänsterpartiet använder de befintliga medlen annorlunda än regeringen. I stället för att kraftigt sänka skatterna med 65 miljarder kan vi prioritera 1 miljard till kulturen.

Statsbudgeten har i dag ett överskott på 135 miljarder, eller 135 000 miljoner kronor. De kulturverksamma som tar del av dagens debatt undrar nog: När är det kulturens tur att få rimliga ekonomiska villkor? I dag kan ingen med trovärdighet påstå att staten är fattig och att det saknas pengar i statens skattekuja.

Frågan handlar om vad man vill göra med slantarna. Vill man göra som regeringen och satsa på dem som har mest? När det gäller kulturbudgeten minskar de ramen med nästan 20 miljoner 2008 jämfört med innevarande år. Det är en minskning som regeringen väljer att beskriva som en satsning på 200 miljoner kronor. I en budget som omfattar över 10 miljarder kompenseras pris- och löneutvecklingen med en historiskt låg summa, 61 miljoner.

Om dagens opinionsläge håller i sig kommer vi att få både en ny politik och en ny regering vid nästa val. Även om spannet är stort mellan s, mp och v i våra alternativa kulturbudgetar är jag övertygad om att en ny regering kommer att utforma en bättre kulturpolitik än alliansregeringen, en kulturpolitik som är bättre både till innehåll och sett till resurser.

Herr talman! Torbjörn Björklund kommer i sitt anförande att utveckla Vänsterpartiets synpunkter på ungdoms- och idrottspolitiken. Han kommer också att redogöra för vårt förslag till att förbättra omställningsförsäkringen, a-kassan, vilket även påverkar kulturarbetarnas särpräglade arbetsmarknad.

Jag ska nu redogöra för åtta punkter som går ut på att öka den kulturella tillgängligheten och delaktigheten.

1. Vi vill satsa 380 miljoner mer än regeringen på kultur för barn och unga. Det finns överskott från Svenska Spel av vilket vi skulle kunna använda 300 miljoner till ett handslag för barnkultur. Med de pengarna vill vi utrota de kulturella orättvisorna. Alla barn måste få möjlighet att bygga vidare på sin första upptäcker- och skaparglädje. Enligt FN:s barnkonvention har alla barn rätt till att fritt delta i det kulturella

- och konstnärliga livet. Det är samhällets ansvar att se till att alla barn har lika goda möjligheter till kulturell och skapande verksamhet.
2. Vi vill satsa 228 miljoner mer än regeringen på att förbättra kulturarbetarnas ekonomiska villkor. När verksamheter får ökade resurser ges möjligheter till nödvändiga jobb för kulturarbetare. Vi vill ge mer pengar till den tredje anställningsformen, Teateralliansen, och öka antalet skådespelare som kan få anställning i alliansen. Den tidigare planerade utbyggnaden har aldrig kommit till stånd. Vi satsar även pengar på att lösa pensionsfrågan inom scenkonstområdet. Vi satsar 60 miljoner på den fria scenkonsten för att värdesäkra deras bidrag och ge dem utrymme att utvecklas konstnärligt. Av samma skäl vill vi satsa 60 miljoner på de regionala scenkonst- och musikinstitutionerna. Bild- och formkonstnärernas individuella visningsersättningar vill vi också satsa mer pengar på. Vänsterpartiet avvisar regeringens neddragningar på Kulturrådet och Riksteatern med 11,9 respektive 11 miljoner kronor.
 3. Vi vill satsa 225 miljoner mer än regeringen på folkbildning och amatörkultur. Vi vill satsa 100 miljoner på att alla ska kunna lära sig att använda dator. Vidare vill vi satsa pengar på de centrala amatörorganisationernas utvecklingsarbete.
 4. Vi vill satsa 72 miljoner mer än regeringen på museer och utställningar. Vi vill återinföra de fria entréerna. Enligt Kulturrådets rapport ökade publiktillströmningen mellan 2005 och 2006 med 2,9 miljoner besök. De tre första kvartalen i år visar på en kraftig nedgång i antalet besök. Museipedagogiken är under stark utveckling, och på många håll samarbetar läns museer med skolor och förskolor. Det tycker vi är bra, och vi vill därför satsa 10 miljoner mer än regeringen på de regionala museerna.
 5. Vi vill, till skillnad från regeringen, fullt ut kompensera lokaliseringen av Riksantikvarieämbetet och Riksutställningar till Gotland. Vi satsar därför 36 miljoner mer än regeringen.
 6. Vi vill satsa 40 miljoner mer än regeringen på de nationella minoriteternas kultur. Vi anser inte att de nuvarande anslagsnivåerna når upp till vad man förväntar sig av de åtaganden som Sverige gjort i och med ratificeringen av Europarådets minoritetskonventioner. Vi vill satsa på att återställa finska tv-sändningar i Norrbotten. Vi vill satsa på Film i Sameland och Tornedalen för att producera film, anordna filmläger för ungdomar samt texta och dubba film till samiska och meänkieli.
 7. Vi vill satsa 35 miljoner mer än regeringen på böcker och tidskrifter. Vi vill behålla En bok för alla. Den har stor betydelse för barn i förskola och skola och för familjer med låga inkomster. Vi vill göra en regional satsning på 10 miljoner till länsbiblioteken för deras utvecklingsarbete och fortbildning av folkbibliotekens personal. Vi vill även öka stödet till kulturtidskrifterna.
 8. Vi satsar 28 miljoner mer än regeringen på film. Vi vill öka tillgängligheten till film i hela landet och därför satsar vi på en ny stödform

för digitalisering av biografier i de mindre städerna. Vi vill också stärka Filmarkivet i Grängesberg.

Prot. 2007/08:37
5 december

*Kultur, medier,
trossamfund
och fritid*

Herr talman! Jag står bakom samtliga reservationer från Vänsterpartiet men för att vinna tid yrkar jag bifall till reservation 1 om pris- och löneomräkningen, reservation 2 om hyreskompensation för statliga kulturlokaler och reservation 13 om tv-sändningar mellan Sverige och Finland.

I 2008 års kulturbudget räknar regeringen upp löner och priser med 0,78 procent. Det är 61 miljoner på en budget som omsluter lite mer än 10 miljarder. 1 ½ miljard av den summan får ingen uppräkningsall. Som alla förstår är pris- och löneomräkningen ojämn inom kultursektorn. Riksdagen har tidigare begärt att regeringen ska utvärdera uppräknings-systemets negativa effekter. Nu sätter man i stället ned foten och säger att man tycker att systemet är okej. När allianspartierna var i opposition anklagade de oss för att svika i denna fråga.

Kulturministern sade i en interpellationsdebatt i mars i år att det som man sade före valet också gäller efter valet. I denna fråga har allianspartierna förlorat all sin trovärdighet. Deras tillkännagivande är vagt och till intet förpliktande. De skriver att regeringen ska eftersträva en jämn medelstilleddelning till fria grupper med flera.

Herr talman! Regeringen anser att det är rätt att ta ut marknadshyror av statliga kulturinstitutioner som inte har någon marknad att tillgå. Vi anser att problemen med hyreskompensationen kvarstår. Fastighetsverket beräknar en hyreskostnad och Ekonomistyrningsverket beräknar en annan för hyreskompensationen. Osymmetrin i dessa båda beräkningar kvarstår. Statens museer för världskultur är ett exempel på en missgynnad institution. När man inte får full kompensation för sina hyreskostnader måste man skära ned på kärnverksamheten för att få råd att betala hyran. Det behövs ett rättvist hyressystem.

Herr talman! Många norrbottningar har kontaktat mig under hösten efter det att finsk tv släckte ned sina analoga sändningar i samband med digitaliseringen. Stora delar av det finskspråkiga förvaltningsområdet i Norrbotten kan inte se finsk tv, vilket upplevs som en stor kulturell förlust. Man har berättat för mig att man har varit i kontakt med det finska kommunikationsdepartementet och det svenska Kulturdepartementet. Beskedet som man har fått är att det saknas politisk överenskommelse på regeringsnivå mellan länderna för att få en ändring till stånd.

Jag läste i utskottets ställningstagande i ett annat ämne. Där skrev man: Kultursamarbete över gränserna spelar en viktig roll för ömsesidigt kunskapsutbyte och demokratisk samhällsutveckling. Under senare år har kulturen fått en allt större roll i relationskapandet mellan länderna.

Vilken bra motivering för regeringen att träffa avtal om utbyte för tv-sändningar mellan Sverige och Finland.

Anf. 80 MARGARETA ISRAELSSON (s):

Herr talman! Finns det anledning att i vår tid ha en nationell kulturpolitik? Finns det behov av en nordisk identitet i ett globalt perspektiv? Vi socialdemokrater anser att staten har ett ansvar för att samla nationen kring demokratiska värden som makt, folkligt inflytande och identitet.

Vi vill att det i vår tid ska finnas en ambition att skapa förutsättningar för människans möjligheter att förverkliga sina innersta drömmar. Marknaden ska inte vara en vägledande kraft som delar nationen i dem som har och dem som inte har.

Var finns egentligen den kulturpolitiska visionen? Vad vill den moderata regeringen med sin kulturpolitik?

Det är frågor som man ställer sig efter att ha tagit del av regeringens budgetproposition. Den här gången skulle det ju bli på riktigt, har det signalerats. Efter att ha fått nöja sig med smärre justeringar i en så gott som fastställd socialdemokratisk budget för 2007 skulle regeringen och kulturministern få sätta ett eget signum på denna budget. Vart tog det egentligen vägen?

Vi som har kunnat följa ministrernas vällovliga turnerande i landet och som har läst diverse pressmeddelanden och anföranden trodde att vi skulle få veta vad hon ville, men därav blev intet. Det är mindre justeringar av något som liknar socialdemokratisk politik.

Av den anledningen har vi inte heller någon stor och omfattande motion på kulturområdet. Vi har inte så många förslag utan kan i huvudsak instämma i ministrernas och regeringens förslag till anslag.

Herr talman! Detta betyder däremot inte att förändringar inte är på väg. Direktiven till Kulturutredningen ger klara besked. Kulturministern har sagt hur hon vill se på kulturpolitiken.

Vi har inte gått till val på att upprätthålla socialdemokratiska stödordningar, har ju blivit en klassiker. Det gäller också uttalandet här i kammaren att skattesänkningar är det centrala och klassiska målet för den moderatledda regeringen. Det senare har vi sett klara bevis på när budgetramen för kulturen minskar för första gången sedan den infördes.

Kulturministern har också uttalat att hon hoppas att medborgarna ska använda sina skattesänkningar till kultur. Vi förstår den fördelningspolitiska ambitionen när vi ser skillnaderna i hur mycket man får.

Herr talman! Kulturministern har, tillsammans med kulturutskottets moderatledda majoritet, visat i praktisk handling att det är majoritetens ord som gäller. Parlamentariska överläggningar eller samtal över blockgränserna är inte att tänka på. Det märks både i synen på utredandet och avskaffandet av det demokratiska styret av de statliga institutionerna och styrelserna.

Jag har tillsammans med Siv Holma och Esabelle Reshdouni blivit informerad av utredningen om public service, och jag vet att Kulturutredningen har haft en träff med referensgruppen. Två samtal på ett halvår – det är ju inte dåligt. Jag förstår inte oron för det demokratiska samtalet. Vad är ni så rädda för? Är det att någon ska ha en annan åsikt? Härefter ligger ett demokratiskt underskott.

För insynen och legitimiteten i de beslut som fattas är det bra att ha en styrelse, säger Kennet Johansson, tillträdande generaldirektören för Kulturrådet, i söndagens DN. Det finns en demokratisk aspekt, säger Lars Nittve på Moderna museet om regeringens avskaffande av styrelserna för de statliga kulturinstitutionerna.

Vad säger kulturministern?

Det är en händelse som ser ut som en tanke att samma avoghet återfinns i ungdomspolitik. Regeringen föreslår att målen för ungdomspolitik ska skrivas ned. Makt ska bli inflytande, och som skäl för detta

anges att i åldern 13 till 18 år är man omyndig och kan inte ställas ansvarig.

Jag hade tyckt att det hade varit trevligt att få diskutera detta med ungdomsministern. Låt mig ändå säga att jag har kunnat konstatera att fyra ledamöter av Sveriges riksdag valdes in utan att ha fyllt 25 år. Vän av ordning ställer sig försynt frågan om det är regeringens mål att dessa folkvalda inte skulle ha någon makt utan bara inflytande. Man kan fråga: Har man då rätt att trycka på voteringsknappen?

Herr talman! Vi hade höga förväntningar på barnkultursatsningen när vi i Aftonbladet läste kulturministerns visioner inför det nya året.

Barn och ungdomars tillgång till kultur och eget skapande ska inte behöva vara så starkt beroende av var man växer upp, föräldrarnas ekonomiska situation eller olika åldersgrupper, skrev Lena Adelson Lilje-roth.

Vi trodde att regeringen och kulturministern hade stora planer på gång. Jag måste säga att vi blev förvånade. Allt tal om den norska *skolesekken* tillsammans med den nyligen presenterade Barnkulturutredningen gav oss stora förväntningar. Men vad hände egentligen under resan hem från Oslo vid kulturministerns och dåvarande skolministerns besök där? Var det regnväder eller fuktskador? Vad var det som gjorde att säcken hann krympa så väsentligt innan den kom fram till Kulturdepartementet?

Jag kommer att tänka på sagan om mästern skraddare. I det här fallet är han påfallande lik finansministern. Jag ser hur kulturministern vid upprepade tillfällen har stegat in på Finansdepartementet.

- God dag, herr finansminister, är *skolesekken* färdig?
- Det bidde ingen *skolesekk*.
- Bidde det ingen *skolesekk*?
- Nej, det bidde en skolepåse.
- Bidde det en skolepåse? När blir den färdig då?
- På lördag.

Slutet på sagan är väl känt. Det bidde inte någon påse heller, utan närmast något som kan beskrivas som en fingertutt. Detta faktum ska inte tas till intäkt för att kulturministern är en dålig förhandlare som kommit till korta inför finansministern. Tvärtom. De är bägge djupt överens om att det är viktigare att sänka skatterna än att satsa på barnkulturen.

Utformningen av projektet är inte heller så mycket att hurra för. Jag måste säga, efter att ha studerat den knapphändiga information som finns, att det snarast ser ut som att det är rektorerna som blir de som får mest kreativ stimulans när de ska sitta på sitt kontor och knåpa ihop sina ansökningar till Kulturrådet.

Och varför denna avoghet mot Barnkulturutredningen? Jag anser att utredningen i sitt betänkande lyfter fram flera väsentliga resonemang. Där talas om behovet av samordning av befintliga resurser och där poängteras också behovet av att prioritera, för att nämna två exempel. Det är obegripligt varför kulturministern aldrig med ett ord nämner utredningens arbete.

Arbetet för mer kultur i skolan är vi dock i grund och botten överens om, men då måste man också ta konsekvenserna av den ambitionen. Det hänger inte ihop när utbildningsministern samtidigt uttalar sig i Dagens

Nyheter om att det måste sättas stopp för hobbykurser på gymnasier som inte motsvarar arbetsmarknadens behov.

Uttalandet handlar om Cirkus Cirkör och har fått cirkusdirektör Tilde Björnfors att uttala sig i senaste numret av Kultursmockan: Konst är viktig för konstens egen skull, och den är som mest verksam när den är helt fri. Det är klokt sagt, tycker jag, och väl värt att beakta. Jag höjer ett varningens finger för en kultursatsning i skolan som bara har som mening att ställa krav på motprestation.

Den här satsningen blir också märklig när man ser vad som händer runt omkring. Vi kan ta Kulturskolan i Stockholm som ett exempel. Där drivs majoriteten av samma skattesänkarambition som kulturministern, och då försvinner ett 30-tal tjänster. Upprop, demonstrationer och namninsamlingar har nu tvingat fram lite eftertanke.

Herr talman! Någon eftertanke när det gäller En bok för alla har vi däremot inte sett. Det är för mig en gåta. Ambitionen att ge ut kvalitativt bra litteratur för barn och unga till ett lågt pris är en bra sak. Att en sådan subventionerad utgivning har möjliggjort större inköp på både folk- och skolbibliotek har underlättat de ungas läsande. Det har också en mycket stor betydelse att En bok för alla är ett bokförlag med stor folkrörelseförankring.

Det fanns en tid då även Centerpartiet och Folkpartiet kände engagemang för folkrörelserna, men var finns det engagemanget i dag? Jag har några engagerade centervänner som kämpar på. Men det finns en övertro på marknaden och marknadens möjligheter på kulturområdet. Tillåt mig att peka på utvecklingen på biografmarknaden. Där kan marknaden knappast sägas ha firat triumfer.

Jag ska be att få återkomma till våra synpunkter på några andra punkter. Men nu hänvisar jag till vårt särskilda yttrande nr 1 samt yrkar bifall till reservationerna 4, 6 och 8 och i övrigt till utskottets förslag till beslut. (Applåder)

Anf. 81 ESABELLE RESHDOUNI (mp):

Herr talman! Kulturen är inte en liten avgränsad sektor i vårt liv. Kulturen är vad vi är. Denna debatt är exempelvis en del av vår politiska kultur som är demokratisk. Det här huset är byggt som en del av vår kultur. Den lilla parken framför huset är en del av vår kultur. Kulturpolitiken är viktig just för att kulturen inte är en sektor utan för att kulturen omfattar hela vårt liv.

För mig är kulturen ett uttryck för och en mätare på hur det demokratiska och öppna samhället egentligen mår. Finns det glädje, kreativitet och livskraft i ett samhälle syns det i kulturen. Finns det sorg och saknad syns också det. Kulturen är vår spegel, och i kulturen ser vi inget annat än oss själva och vårt samhälle. Det finns ingen skillnad mellan idén om demokrati och idén om att alla ska få uttrycka sig fritt.

Kulturen är inte bara ett utställningsföremål på en hylla på ett museum som vi ska anslå statliga medel till för att någon ska damma av eller en gammal byggnad som behöver restaureras. Kulturen omfattar så mycket mer. Den är en oundviklig del av demokratin. För att människan ska kunna göra sin röst hörd måste hon lära känna den.

Friheten att skapa handlar om att utvecklas som människa, att lära känna sig själv och att se sig själv som individ. Inom litteraturen, musi-

ken, bildkonsten och teatern formas våra tankar och det är därför ur ett demokratiskt perspektiv nödvändigt att alla deltar.

Kulturen måste ses som en del i välfärdssamhället. Miljöpartiet anser därför att den offentliga sektorn måste ta ett stort ansvar för att alla ska ha tillgång till kultur oavsett ålder, ekonomi, utbildningsnivå eller bostadsort.

Herr talman! Det är ur detta perspektiv som de frågor vi diskuterar i dag ska ses. För mig är det exempelvis självklart att det ska vara gratis att gå på de statliga museerna, eftersom det har visat sig vara ett enkelt och förhållandevis billigt sätt att göra kulturen tillgänglig för väldigt många människor.

Tillgänglighet och tillgång till kulturella upplevelser måste ur ett demokratiskt perspektiv ständigt diskuteras. Vad kan vi politiker göra för att fler människor ska få uppleva och utöva kulturella yttringar?

Att kulturen dessutom får människor att må bra och främjar hälsan är ännu ett starkt argument för att vi politiker måste ta vårt ansvar och se till att alla har tillgång till kulturella upplevelser. Det är därför Miljöpartiet anslår extra medel i sin budget till specifikt hälsofrämjande kultur, till skillnad från alliansen som bara pratar om den.

Kulturen är till för individerna, för oss alla. Den institution som jag själv brinner för är de kommunala biblioteken. Det finns nästan inte någon institution som på samma sätt utgör ett kraftcentrum för demokrati och kultur. De kommunala biblioteken är demokratins verkliga arsenal. De är fulla av idéer, tankar och infall, fulla av information, nyheter och kunskap. Ofta är biblioteket en lokal mitt i byn. Det är den lokala kulturen när den är som bäst.

Det förslag till regionala kulturfonder som vi i Miljöpartiet har lagt fram utgår till stor del från samma idé. De ska skapa en lokal dynamik och ha ett underifrånperspektiv. Syftet med fonderna är att finansiera nya kulturprojekt för ett jämnare utbud av kulturen i landet och för att förbättra arbetsvillkoren för kulturarbetarna. Projekten ska vara regionalt förankrade och skapa ett mervärde till den befintliga kulturen. Tanken är att befintliga organisationer, privata kulturarbetare och offentliga kulturinstitutioner ska ansöka om medel därifrån.

Herr talman! Att främja läsandet är en av de viktigaste saker vi kan göra, och det är av många goda skäl. Det är mot den bakgrunden otroligt märkligt att regeringen väljer att lägga ned en av de bäst fungerande läsfrämjande verksamheter vi har, nämligen En bok för alla. Det finns inga egentliga skäl till att göra detta. Alla är överens om att En bok för alla fungerar bra. Det rör sig inte heller om några stora pengar. I själva verket skulle regeringen, som säger att de vill satsa på läsfrämjande åtgärder, mycket väl ha kunnat utveckla En bok för alla i stället för att lägga ned den.

Den fråga man måste ställa sig är: Vad är syftet med nedläggningen? För mig är det självklart att En bok för alla ska vara kvar. Det handlar om fuffiga 10 miljoner. Det är inte ens felräkningspengar i budgeten för en verksamhet som är väl fungerande. Vi talar om läsfrämjande åtgärder. Att lägga ned En bok för alla är inte läsfrämjande. Det är det motsatta.

Många ledamöter i kammaren instämmer säkert till stor del i det som jag har sagt om kulturens betydelse för människan. Men tyvärr gör man

det mestadels i retoriken, för visst finns det skillnad mellan en grön kulturpolitik och en konservativ kulturpolitik som alliansen står för?

I själva verket har vi inte sett så mycket av alliansens kulturpolitik än, men det lär vi nog få göra när Kulturutredningen är klar – en politik som troligtvis innebär att det bara är den kultur som bär sig själv som kan överleva och som bara den som har råd kan uppleva.

Självklart står jag bakom alla Miljöpartiets reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall bara till reservation 8.

Anf. 82 CECILIA MAGNUSSON (m):

Herr talman! Jag får väl först harangera Esabelle Reshdounis exemplariska yttrande att bara yrka på en reservation för tids vinnande.

Den vänsterledda kartellen har nu haft möjlighet att visa sin enighet genom att presentera budgeten. Vad blev det? Det blev 2 gemensamma reservationer av totalt 12 och 34 beslutspunkter. Det är mycket väsen för lite ull.

Man kan jämföra det med Marita Ulvskogs framträdande tidigare här i höstas när hon sade: Socialdemokraterna ska satsa 5 miljarder extra i budgeten. Vad blev det?

Det är lite svårt att reda ut vad oppositionen menar. Gör vi för mycket, eller gör vi för lite?

Tittar vi på Socialdemokraternas alternativ gör vi ungefär lagom; Margareta Israelsson var inne på det. Men det låter inte så i retoriken. Ungefär 1 procent skiljer mellan alliansens och Socialdemokraternas förslag. Vi har bara haft ett år på oss. Mycket arbete pågår.

Vilket är alternativet till alliansregeringens och de fyra partiernas förslag? Är det 127 miljoner kronor, som Socialdemokraterna säger? Är det 250 miljoner kronor som Miljöpartiet säger? Eller är det rent av 776 miljoner kronor som det står i budgetförslaget? Siv Holma sade i sitt anförande att det är 1 miljard kronor. Det kan klarläggas under debattens gång. Det är inte lätt att se vad alternativet är.

Mot alliansens klara och koncisa förslag står tre luddiga och mycket svårtydda förslag.

När alliansregeringen tillträdde för ett år sedan, hur såg det ut på det kulturpolitiska området då? Var det ett välskött pastorat? skulle en präst ha sagt. Knappast. Man lämnade efter sig ett lapptäcke med tillfälliga projekt och populistiska slag i luften.

Herr talman! Kulturen var som ett gammalt föremål i sin glasmonter, utan sammanhang och långt från samhället i övrigt. Det fanns ingen önskan från den dåvarande regeringen att putsa upp kulturen. Krampaktigt tätade man glasburen så att inget eller ingen kunde komma vare sig in eller ut. Man motarbetade paniskt varje hemsk tanke på att ta ut kulturen ur dess monter och ge den en plats där alla kunde se den, använda den, utveckla den och låta den bli en del av samhället.

Med den metaforen vill jag på ett övergripande sätt ge en bild av hur alliansregeringens och den vänsterledda kartellens alternativ skiljer sig. Vi vill ta ut kulturen, vårda och utveckla den åt de människor som är verksamma här och låta den bli en naturlig del i samhället.

Hur såg det ut när vi tog över?

Vårt centrala kulturarv misshandlades å det grövsta med bland annat ett nationalmuseum där fasaden håller på att rämna och bysterna trillar

ned i huvudet på folk. Fönstren tar in vatten när det regnar och trappor är avstängda för att de är livsfarliga att gå i. Detta påverkar naturligtvis de konstverk som Nationalmuseet rymmer.

Det lämnades utan åtgärd. Vi har ibland kallat det för en springnota. I stället gjorde den dåvarande regeringen stora utfästelser om nya museer som skulle bli monument över den förda politiken. Man kan undra hur de skulle ha sett ut.

Dessutom tvingade man de statliga museerna att införa fri entré utan att skicka med tillräckligt mycket pengar.

Snacka om Stockholmsfixering! Det var det eftersom 16 av 19 statliga museer ligger just i huvudstaden. Man snedvred dessutom konkurrensen gentemot de icke-statliga museerna. Detta vill den vänsterledda kartellen återinföra som en av de två punkter som man är överens om. Konstigt, tycker vi.

Lapptäcket bestod också av tillfälliga projekt. Ett år var mångkulturåret, sedan tog det slut, och så höll man på. Innan maktskiftet förberedde man för det kommande barnkulturåret, en tillfällig satsning med 50 miljoner kronor. Till vilken nytta?

Ett av de första beslut som den nya regeringen fattade var att barnperspektivet ska genomsyra all verksamhet inom myndigheter och institutioner, och detta alltid, inte enbart under en tillfällig projekttid.

Kulturarbetarnas situation, som flera har talat sig varma för, hur var den då? Ja, det var inte lätt i Socialdemokraternas, Vänsterns och Miljöpartiets Sverige.

Efter tolv års handlingsfrihet, som kunde ha gett möjligheter för alla dem som vill vara med och utveckla det svenska kulturlivet, blev alternativet att gå på a-kassa, och det länge. Enligt det liggande förslaget är det fortsatt det enda alternativet, enligt den vänsterledda kartellen.

Nu ska jag inte glömma Dans- och teateralliansernas tillkomst. Den ska tillskrivas er och den ska vi inte glömma. Det är en fantastisk satsning som alliansregeringen bygger vidare på. Men under de tolv år som man hade möjlighet lyckades kartellen endast åstadkomma 24 miljoner kronor till allianserna. Den nya regeringen har på den korta tid som den har kunnat verka kunnat skjuta till 30 miljoner kronor till det här viktiga arbetet.

Jag ska kommentera ytterligare några reservationer från oppositionen.

Margareta Israelsson nämnde ungdomspolitiken. Hon verkar ha glömt, herr talman, att man blir myndig och kan bli statsminister när man är 18 år och har makt att bestämma över sitt eget liv. Vi tycker att människor ska kunna göra det, inte när de är 25 utan när de är 18. Anledningen till att vi förändrar målen, inte skriver ned dem, är att vi vill tala om vad det är som ska åstadkommas, inte ge falska förhoppningar. Det är inte alliansregeringens mening.

Läsfrämjande insatser har flera varit inne på. Den vänsterledda kartellen vägrar förändring, trots att verkligheten ser helt annorlunda ut och har sprungit ifrån politiken flera gånger om. Man vill behålla bokutgivningsstödet till En bok för alla.

Vi lägger inte ned En bok för alla, Esabelle Reshdouni. Jag är övertygad om att företaget kommer att växa och klara sig jättebra. Vi lägger ned stödet för bokutgivning. Det gör vi av flera anledningar, men den absolut viktigaste är att i dag ges det på kommersiella grunder ut tio

böcker per svensk invånare och år. Då behöver vi inte ett statligt stöd för att ge ut fler böcker. Det är för mig den viktigaste anledningen till att vi använder de pengar som tidigare har gått till bokutgivning för att just satsa på läsfrämjande åtgärder. Pengarna används ju inte till bokutgivning utan till läsfrämjande.

Kulturministern kommer alldeles strax att prata om vår satsning Skapande skola som är på 175 kronor per elev och år i årskurserna 7–9.

Det var väl Margareta Israelsson som sade ”oj, vad lite detta blev” och berättade en saga som man inte ens kan lura barn med? Hon glömer väldigt lägligt att den norska skolsäcken började med 17 miljoner norska kronor. Den svenska Skapande-skola-satsningen börjar med 55 miljoner svenska kronor, så vi börjar på en betydligt högre nivå än norrmännen gjorde. Det ska man inte glömma.

Vad är då alternativet till Skapande skola? Miljöpartiet tycker att det är en bra satsning och vill utöka den. Det är vår ambition också. Vänsterpartiet tycker att den nog är bra men att den inte ska ligga på kulturen. Det mest luddiga alternativet är nog Socialdemokraternas. Det är nästan helt omöjligt att läsa ut vad det är ni menar.

Det skulle vara jättebra om Margareta Israelsson kunde förklara för oss vad man vill i den här frågan. Är det 60 kronor per elev och år? Eller är det mindre? Det är ju flera adressater, enligt era förslag, när det gäller de 105 miljoner kronor som ni vill avsätta. Jag har alltså en rak fråga: Är det 60 kronor per elev och år som ni vill satsa?

Herr talman! Vi har här ett alternativ som fyra partier står bakom och som är huvudförslag. Och vi har tre alternativ som spretar ordentligt. Jag är stolt över alliansregeringens alternativ, och jag tycker att oppositionen har långt kvar till ett fullgott alternativ. Därför yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet KrU1 och avslag på alla motioner.

Anf. 83 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Herr talman! Jag ska försöka skruva ned tonläget lite grann, så att vi kan ha en någorlunda lämplig samtalston i kammaren.

Låt mig först göra klart något när det gäller det som Cecilia Magnusson yttrade om Marita Ulvskog. Eftersom hon inte är här vill jag gärna göra klart att uttalandet om 5 miljarder gjordes på Bok- och biblioteksmässan i ett samtal med bland annat kulturministern. Deltagarna fick frågan: Om du fick önska någonting för framtiden, vad skulle du då vilja ge kulturen? Då sade Marita Ulvskog, som då var partisekreterare, precis som hon är i dag: Då skulle jag önska 5 friska miljarder. Så var det.

Den här täta glasburen som vi socialdemokrater sitter i får vi väl då försöka spränga oss fria från. Men jag vill gärna upprepa, med tanke på allt det som Cecilia Magnusson nu har hävt ur sig, att vi är ganska överens när det gäller satsningarna i budgeten. Det är ingen stor skillnad. Vi har lite mer pengar för Teateralliansen – Cecilia Magnusson sade ju att det var viktigt. Vi vill ha kvar fri entré för vuxna.

Jag har läst i den kampanj som Moderaterna har på sin hemsida att ni tycker att det är fel att hela landet ska betala för fri entré på de statliga museerna, eftersom de ligger i Stockholm. Är det då också fel att ge stöd till Operan och Dramaten?

Det är inte precis så att Moderata samlingspartiet, eller Nya moderaterna, har utmärkt sig som ett parti som vill främja utlokaliseringar. Det

var väldigt mycket liv när det skulle öppnas ett världskulturmuseum i just Göteborg där Cecilia Magnusson bor. Så låt oss gärna få höra mer om det.

Sedan gäller det En bok för alla. Det är ett bokförlag – ja. Men stödet handlar inte bara om att ge ut böcker. Det stöd som En bok för alla får handlar också om läsfrämjande insatser. Det jag tycker är så märkligt är att ni kallar det för en satsning när ni nu tar de läsfrämjande insatserna från En bok för alla och lägger dem på Kulturrådet.

Anf. 84 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Jaha, det var ju roligt att höra att Margareta Israelsson inte står bakom en satsning på 5 miljarder kronor, som Marita Ulvskog gjorde som utfästelse. Det är intressant.

Sedan gällde det fri-entré-reformen. Ja, det är 16 av 19 museer som ligger i Stockholm. Det är en oerhörd Stockholmskoncentration. Vi har ett Världskulturmuseum i Göteborg – helt rätt. Men vi tycker att det är fel att styra vuxna människors kulturkonsumtion genom subventionering. Vi väljer att satsa på barnen. Vi väljer att utveckla pedagogiken och vårda kulturarvet. Det är våra främsta prioriteringar, att vårda kulturarvet, att se till att återställa tillståndet på våra museer som ni inte har brytt er om på så många år. Vi väljer att satsa på barnen och på barnkulturen med Skapande skola.

Jag ställde en fråga till Margareta Israelsson. Är det 60 kronor per elev i er satsning, eller är det mindre, eller hur har ni tänkt er? Det är svårt att diskutera när ni inte kan ge klara besked.

Anf. 85 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Herr talman! Nej, vi har inte, till skillnad från hur det är i regeringens förslag, angivit satsningen till skolan i en särskild summa per elev eller en särskild årskurs.

Som jag sade förut är vi helt överens om att det bör ske en satsning i skolan. Vi vill se den i flera årskurser. Vi tycker att man ska ta till vara samordningsmöjligheter. Jag talade om samordning och prioriteringar, vilket är det som Barnkulturutredningen har talat om. Samordna resurserna! Använd det som finns i dag! Fokusera inte på att rektor ska sitta på sitt kansli och skriva handlingsplaner! Skolan har centrala uppgifter att göra när det gäller kunskapsmålen, tycker vi. Naturligtvis ska rektorn vara med även kring det kulturskapande arbetet men inte på det sättet.

Låt mig komma tillbaka till En bok för alla. En bok för alla får stöd för bokutgivning – ja. Man får stöd för vuxenboksutgivning och för barnboksutgivning men också för läsfrämjande insatser. Jag tänker på Läs för mig, pappa! Man har fina nätverk uppbyggda och så vidare.

Det här varnade Kulturrådet för när de skrev sitt remissvar till den här snabbundersökningen, som genomfördes under sommaren. Vad kommer att hända med de nätverk som En bok för alla har byggt upp?

Varför detta ointresse för vad som finns? Ni kanske vill göra en annan politisk fokusering, men ta vara på det som finns! Ta vara på den förankring och det engagemang som finns i de folkrörelser som i dag driver En bok för alla! Om ni nu vill dra in stödet för bokutgivningen undrar jag varför inte stödet för läsfrämjandet kunde ha funnits kvar. Nu tar man i stället de pengarna och lägger in dem i Kulturrådet, och så går

man ut och säger: Nu gör vi en stor satsning. Skulle det inte ha varit ärligare att ha stödet kvar?

Sedan är det så att när En bok för alla får stöd för bokutgivning kan de ge ut kvalitetsböcker, och då menar jag också inbundna böcker, vilket har en stor betydelse.

Anf. 86 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Det är synd att vi inte har en extra replik så att vi kunde få höra om det är 60 kronor eller mindre som Socialdemokraterna vill satsa på en skapande skola.

När det gäller läsfrämjande insatser vet vi – det vet också Margareta Israelsson – att läsningen i de här åldersgrupperna går ned. Vi måste se till att vi får fram verktyg så att barnen vill och kan läsa mer.

Jag är inte alls orolig för En bok för allas fina arbete. Bakom det företaget står åtminstone två studieförbund, och den här alliansregeringen har satsat ½ miljard kronor extra på folkbildningen.

Man kan använda mycket av de pengarna till att fortsätta ett arbete som de här intresserade och kunniga människorna vill fortsätta med, så jag är inte alls orolig för det. Men regeringen kommer att satsa på att utveckla metoder så att läsfrämjandet kan göra riktig nytta.

Anf. 87 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Vi har avsatt 776 miljoner kronor på statsbudgeten. Jag beklagar att Cecilia Magnusson inte har sett att vi vill använda oss av Svenska Spels överskott, 300 miljoner, för Handslag till barnkulturen. Om man räknar ihop det blir det den summa som jag redogjorde för.

Jag är övertygad om att s, v och mp kommer att kunna klara av att komma överens om budgeten. Det har vi visat under åtta år med 16 överenskommelser. Vänsterpartiets och Miljöpartiets roll har ofta varit att driva Socialdemokraterna fram när det gäller kulturpolitiska frågor. Jag kan tänka mig att det finns sådana partier även i ert sammanhang. Jag har förstått att det är Folkpartiet.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Cecilia Magnusson. I dag får staten av Svenska Spels överskott knappt 3,2 miljarder som ett grundbelopp. Återstoden av överskottet, 1,6 miljarder, fördelas till idrotten med sammanlagt 1,3 miljarder. Konst, teater och andra kulturella ändamål får futtiga 430 000 kronor. Om min matematik stämmer har staten nästan 300 miljoner som inte fördelas för något ändamål.

Vad är hindret att kunna göra som Aktionsgruppen för barnkultur föreslog i sin utredning? Vad är hindret, Cecilia Magnusson? Är det Moderaterna som hindrar detta?

Anf. 88 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Jag hade inte tänkt ta över finansutskottets budgetdebatt, men som Siv Holma mycket väl vet satsar regeringen på att få människor i arbete, för människor mår bättre av att leva på egen lön än på bidrag. De överskott som vi får i budgeten ska gå till att betala av skulderna. Socialdemokraterna är väl bekanta med att den som är satt i skuld icke är fri. En mycket känd statsminister yttrade detta. Där håller alliansregeringen helt med Göran Persson. Vi ska se till att vi blir ett skuldfritt land. Det är dit överskotten ska gå.

Vi är många som undrar var den sedelpress som Vänsterpartiet verkar ruva på finns, eftersom man sprutar ut pengar utan inriktning eller mål. Jag tycker att vi ska hantera skattebetalarnas pengar mycket mer varsamt än på det sätt som Vänsterpartiet och Siv Holma ser ut att göra det.

Siv Holma sade i sin replik att man hade åstadkommit 16 överenskommelser under sin tid tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Så som kulturarvet har misshandlats! Så som kulturen har blivit projektifierad! Så svårt som kulturarbetarna har fått det! Den politik som ni redovisar i den här budgeten visar inte på någon förändrad inställning. Jag tycker att det är konstigt att Siv Holma uttrycker denna stolthet över det arv som hon har lämnat efter sig.

Anf. 89 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag måste börja med att rätta Cecilia Magnusson. När jag pratar om Svenska Spels överskott är det inte statsbudgetens överskott. Kulturutskottet yttrar sig över att idrotten i Handslaget ges 500 miljoner. Jag begriper inte varför inte alliansregeringen vill tillskjuta de 300 miljonerna eftersom de redan finns.

Jag skulle vilja ställa ytterligare en fråga till Cecilia Magnusson. I Stockholm har den borgerliga majoriteten infört ett nytt bonussystem för bidragen till det fria kulturlivet. Är det allianspartiernas vision att förändra kulturpolitiken på det sättet? Jag trodde någonstans att ambitionen var att kulturpolitiken skulle stödja kulturverksamheter som är värdefulla och har hög kvalitet men som inte klarar sig på kommersiella villkor. Är det här det som vi får förvänta oss när Kulturutredningen har blivit färdig, att man ska löna den kommersiellt gångbara kulturen, inte den som har hög kvalitet och är värdefull? Är det så allianspartiernas framtida kulturpolitik kommer att se ut?

Anf. 90 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Siv Holma är duktig på att rätta, men det heter faktiskt Idrottslyftet numera, inte Handslaget när det gäller satsningen på idrotten. Det är lite tråkigt att Siv Holma inte kan hålla sig till den budget vi diskuterar. Men det kanske är ett utbrott av Siv Holmas Stockholmsfixering att hon inte kan hålla sig till det ämne som vi diskuterar utan ska diskutera kommunal Stockholmspolitik. Jag tycker att det är lite synd att vi inte kan hålla oss till det ämne vi diskuterar.

Jag kan tala om för Siv Holma och den övriga oppositionen att vår ambition är att stärka kulturen, inte att se till att den bara får mer bidrag utan att kulturen kan få en spridd finansiering och inte bara vara hänvisad till en finansiär. Kulturen kan få flera finansieringsben att stå på. Människor, inte bara politiker utan människor själva, kan få en större delaktighet i utvecklandet av kulturen.

Som jag sade: Ta ut kulturen ur glasmontern! Putsa på den! Sätt ut den bland människor! Låt den bli en del av kreativiteten i arbetslivet och i skollivet! Förändra för en positiv utveckling! Det är en utveckling som Siv Holma och den vänsterledda kartellen uppenbart inte vill medverka i.

Anf. 91 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Herr talman! En betydande kritik från Miljöpartiet gäller avsaknaden av regional kulturpolitik från alliansen. Vi försöker rätta till det genom kulturfonderna.

Den senaste tiden har jag märkt att alliansen pratar om vikten av att kulturen finns i hela landet och att tillgängligheten ska vara hög. Men det som oroar mig lite är en del uttalanden som har gjorts från kammaren här. Jag har tittat lite i protokoll. Någon moderat företrädare säger att hög lön och mindre skatt gör att människor får större möjlighet att köpa kultur.

Men för mig blir det lite konstigt. Tillgången till kulturen ökar inte i och med det. Det begränsar det till att jag bara kan köpa en bok och cd-skivor som nämns i protokollet. Även kulturministern har sagt i en debatt att i strävan att göra kulturen tillgänglig för hela Sverige har också lands- ting, regioner och kommuner ett ansvar. Jag tycker ändå att det är relevant att ta upp kommunbudgeten.

Jag tycker att det är viktigt att kommuner, landsting och regioner tar sitt ansvar. Så vad är problemet? Det är när man pratar med era företrädare i kommuner och landsting. De säger klart och tydligt att kultur inte är någon kärnverksamhet och att den inte prioriteras. Det blir alltså väldigt konstigt när kulturministern säger att regioner och kommuner ska ta sitt ansvar. När man pratar med era företrädare vill de ju inte ta något ansvar.

Jag vet inte riktigt hur ni får ihop detta.

Anf. 92 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Esabelle Reshdouni tar upp en viktig fråga: hur kulturen ska nå ut i hela landet och hur vi ska samordna detta. Ett tydligt fokus i den kulturutredning som regeringen har tillsatt är att titta på dessa faktorer och hur vi ska förbättra möjligheterna för kultur i hela landet.

Men jag tycker att Esabelle Reshdouni glömmer bort en sak, och det är att två tredjedelar av kulturen *inte* finansieras via skattebetalarna utan på kommersiella grunder. Det handlar alltså om en tredjedel, men det gäller förstås att vi gör rätt saker med de pengar vi har att förvalta för skattebetalarna. Det finns flera finansiärer, både landsting och kommuner. Jag är övertygad om att allt inte görs på ett optimalt sätt i dag, och det är därför Kulturutredningen ska titta på hur vi ska kunna göra detta bättre och hur vi ska kunna tillgängliggöra kulturutbudet.

Vi tycker självklart att det är viktigt att människor har ett större eget bestämmande över sina pengar, att man har lägre skatt så att man själv kan välja till exempel vilken kulturyttring man vill ägna sig åt eller in-handla.

Jag vet inte vilken moderat företrädare Esabelle Reshdouni har pratat med som säger att kulturen inte är någon kärnverksamhet. Jag står inte bakom det, och det skulle förvåna mig om någon jag känner skulle uttrycka sig på det sättet.

Anf. 93 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Herr talman! Då kan jag tipsa Cecilia Magnusson att gå ut och prata med sina företrädare i kommunerna. Det har jag nämligen ägnat väldigt mycket tid åt den sista tiden, ja, hela våren. Det är väldigt enkelt egentli-

gen. Det är bara att gå in och titta på budgetarna. Det första jag gör när jag träffar förvaltningar är att fråga hur stor budgeten är för kulturen, och så mäter jag det i förhållande till kommunens övriga budget och ser naturligtvis att den är mycket mindre i de alliansledda kommunerna än vad den är i övriga kommuner.

Prot. 2007/08:37
5 december

För ett tag sedan var jag i en moderat prototypkommun – Täby. Jag blev nästan mörkrädd när jag kom in på biblioteken, för där fanns ett skynke över alla cd-skivor och filmer. Sådana fick man nämligen inte hyra ut längre, för det konkurrerade med marknaden där ute. Då undrar man vart detta ska ta vägen. Tänk om varje kommun skulle se ut som Täby! Gå in och titta på vilket utbud det finns för barn och ungdomar. Titta på Stockholms stad – det är inte svårt att se att man börjar dra ned där.

Det är sådant som gör att det blir väldigt svårt för oss att finna en trovärdighet i det ni säger. Man ger på den ena sidan och tar från andra sidan.

Anf. 94 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Jag är ute och pratar med väldigt många företrädare, Esabelle Reshdouni. Jag är glad att du pratar med moderata företrädare också. Det är alltid trevligt att samtala och diskutera saker med andra partiföreträdare.

Men jag varken vill eller kan försvara Täby – de gör väldigt mycket bra, och deras skattebetalare är väldigt nöjda, eftersom de har väldigt låg skatt och kanske bättre förutsättningar än andra invånare att själva välja sitt kulturutbud.

Jag skulle vilja föreslå Esabelle Reshdouni att åka till Nacka. Vilka fantastiska satsningar man gör på de bibliotek som har tagits över av dem som själva jobbar där! Man har ökat utlåningen av både böcker och andra medier mångdubbelt, för man möter kommuninvånarna och ger dem en service som de har efterfrågat men tidigare inte fått. Där kan man verkligen titta på läsförbättringen och vilka grupper man nått. Där är det unga pojkar som står för den största ökningen.

Där kan man alltså hitta väldigt mycket inspiration, men det finns självklart väldigt mycket att göra. Jag ser fram emot den undersökning som väl Esabelle Reshdouni pratar om i och med att hon visste att det görs mindre satsningar i moderatledda kommuner än andra. Det finns självklart jättemycket att göra.

Men vårt fokus är arbetslinjen – att få människor att gå från bidrag till arbete så att de kan få en egen ekonomi, självständighet, makt och inflytande över sitt eget liv så att de kan välja vad de vill satsa sina pengar på.

Anf. 95 ANDERS ÅKESSON (c):

Herr talman! Jag vill som Centerpartiets företrädare i denna debatt uppmärksamma några saker med anledning av kulturutskottets betänkande. Det är några saker som bekymrar och förvånar mig och några saker som gläder mig väldigt mycket.

Jag börjar med det som förvånar mig. Det är att den av Vänsterpartiet anförda kartellen saknar en sammanhållen kulturpolitik. Det diffar på runt 600 miljoner kronor i de ambitionsnivåer som sedan en timme tillbaka har illustrerats från talarstolen i de förslag som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet presenterat.

Värst ut är Siv Holma och Vänsterpartiet som agerar som om utskottet och departementet hade ett eget myntverk. De satsar 776 miljoner kronor utöver de 10 miljarder som regeringen har anslagit. Det är trots allt en rätt stor differens, och det är klart att det alltid står en opposition fritt att spreta, men vad är egentligen alternativet till alliansens kulturpolitik? För 700 miljoner kronor kan man fara runt och lova rätt mycket i vårt land, men det är rimligt, herr talman, att vi här i dag kan få ett besked om vad det är som gäller i den vänsterledda kulturkartellen.

Det finns några väldigt bra saker i alliansens kulturpolitik. En sak som utgiftsmässigt är liten men av stor betydelse är det ökade stödet till Svenska hemslöjdsföreningars riksförbund. Jag vet att det även finns socialdemokrater som gläds över detta. Det är inga jättesummor, drygt 22 miljoner kronor, men vi vet att detta är en insats som möjliggörs över hela landet tack vare en mycket skicklig förvaltning och en mycket stor andel ideellt arbete. Just insatser för hela landet och stor samverkan med ideell sektor är ett starkt kännetecken i allianspartiernas kulturpolitik.

En annan sak som jag och andra har engagerat oss väldigt mycket i och känner stor tillfredsställelse över är de tydliga beskeden kring den kyrkoantikvariska ersättningen.

Det är många som har engagerat sig och motionerat och självklart ställt frågan: Vad händer efter 2009 när avtalet mellan Svenska kyrkan och staten går ut i fråga om kyrkoantikvarisk ersättning? Svenska kyrkan är en förvaltare av ett mycket stort kulturhistoriskt arv i vårt land.

Det är då glädjande, fru talman, att konstatera att vi nästa år har nästan 400 miljoner kronor med i den budgeten, att det aviseras en kraftig höjning för 2009 och, egentligen det viktigaste, att staten nu inlett samtal med Svenska kyrkan om hur fortsättningen ser ut efter 2009, i ambitionen att finna en lösning.

En annan sak som jag som centerpartist känner mycket stor tillfredsställelse över är satsningen på Skapande skola. Det är glädjande att den satsningen kommer med i årets budget. Det är en långsiktig satsning – det är inget fnattande årsvis, som vi har sett väldigt mycket av i den tidigare regeringens politik. Syftet är att barn och ungdomar ska få en ökad möjlighet till kulturell delaktighet och eget skapande, där syftet i sin tur är att bättre och lättare nå kunskapsmålen i skolan. Fokus ligger, som tidigare sagts, på årskurs 7–9. Det rör sig om 55 miljoner kronor per år.

Fru talman! Jag tycker, för att apostrofera Margareta Israelsson, att det är en rätt hygglig tummetott som vi har fått till som en satsning i den här kulturbudgeten.

Avslutningsvis, fru talman, vill jag uppmärksamma det redan i fjol fattade beslutet att tillföra folkbildningen en halv miljard extra, så att vi nu har en satsning på drygt 3 miljarder kronor per år. Jag vet, fru talman, att det var väldigt störande för den vänsterpartileda kulturkartellen – i deras ambition att hela tiden demonisera alliansregeringen – att denna satsning kom till. Det hade man självklart inte förväntat sig. Nu finns den. Den kom till, och den fortsätter.

Fru talman! Folkbildningen är inte bara bra för bildning och demokratisk delaktighet, utan den spelar också en väldigt stor roll i kulturen och kulturens spridning. Det vet alla som håller på med folkbildning, som arbetar ute och är ute och rör på sig. Den är en kulturspridare över hela landet.

Stora delar av den budget vi ska fatta beslut om i dag eller i morgon kopplat till kulturen är relativt sett verkningslösa och utan effekt om inte den ideella sektorn, till exempel i kombination med folkbildningsorganisationerna, var den kulturens infrastruktur som finns där ute och som gör verkstad av våra beslut.

Avslutningsvis vill jag, fru talman, yrka bifall till utskottsmajoritetens förslag i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 96 SIV HOLMA (v) replik:

Fru talman! Jag ska börja med att bemöta Anders Åkessons lite humoristiska tillrop att vi har en vänsterpartiled opposition. Jag förstår att det måste vara lite surt och att Anders Åkesson och Centerpartiet måste vara lite avundsjuka för att vi har de här kultursatsningarna. Därför måste man dra till med sedelpressar.

Jag har på ett mycket bra sätt redogjort för att vi inte behöver pressa ytterligare pengar. Vi använder de pengar som finns på ett helt annat sätt än alliansregeringen. Vi gör inga skattesänkningar på 65 miljarder.

Vi har i s-, v- och mp-konstellationen klarat av att komma överens om 16 budgetöverenskommelser. Jag har säkert varit med om 10 av dem. Jag vet vad jag talar om. Det här kommer att gå hur bra som helst. Opinionen talar också för oss.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Anders Åkesson. I tabell 4, Bidrag till vissa museer, på s. 53 i betänkandet framgår att regeringen reducerar anslaget till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna, Grängesberg och Strömsund med 2 358 000 kronor. Samtidigt har regeringen 3 miljoner kronor till sitt förfogande. Här finns pengar för att man inte ska behöva avskeda 18 personer, varav 14 är lönebidragsanställda. Arbetslinjen måste väl även gälla de arbetshandikappade, Anders Åkesson? Är du beredd att tala för att Stiftelsen Föremålsvård får de här pengarna?

Anf. 97 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Jag vill inleda med att säga till fru Holma att jag inte alls är sur – tvärtom. Jag uppmärksammar att vi har en av Vänsterpartiet anförd kartell på kulturområdet, och det tycker jag är roligt.

Däremot är jag bekymrad, Siv Holma, över att ni inte lyckas hålla samman bättre i er oppositionspolitik. Det är möjligt att den skulle vara mer framgångsrik om ni var lite mer samlade. Men det är inte mitt bekymmer, och det är inte heller någonting jag är sur över.

Som centerpartist är jag väldigt nöjd, fru Holma. Vi har gjort stora satsningar inom idrotten. Vi har inte nämnt idrotten här tidigare, men den kommer att nämnas. Ja, vi har berört den, men vi har inte nämnt de väldigt stora satsningar som alliansregeringen gör. Det är jag mycket nöjd över, därför att idrott är också kultur. Den har spridning över hela landet och fostrar kommande generationer.

Folkbildningssatsningen är jag som centerpartist utomordentligt nöjd över.

Den kyrkoantikvariska ersättningen, fru Holma, gläds jag över varje dag.

Satsningen på kultur i skolan har vi efterlyst under många år, och den förverkligar vi nu tillsammans i alliansregeringen.

Hemslöjden är också en sådan sak som jag är mycket nöjd med.

Avslutningsvis ställde fru Holma en fråga om Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna. Som jag har fått det beskrivet för mig – nu är vi inne på detaljer, och jag tror att Holma känner till detta bättre med sin lokala känedom – har man skurit ned eller har för avsikt att se över föremålsvård avseende metallföremål, om jag är rätt informerad. Frågan om vilka konsekvenserna blir avseende de lönebidragsanställda måste de som ansvarar för driften av anläggningarna svara på. Men såvitt jag har förstått har staten signalerat när det gäller metallvården att man inte riktigt har uppfyllt det som var den ursprungliga överenskommelsen, och därmed bör det ses över. Frågan varför man drar så drastiska slutsatser som Holma beskriver måste nog ställas till dem som driver och ansvarar för verksamheten.

Anf. 98 SIV HOLMA (v) replik:

Fru talman! Jag kan börja där Anders Åkesson slutade. Jag tror att ni i ert parti har två personer som är väldigt insatta i den här frågan. Den ena är fru talmannen, och den andre är Kenneth Johansson. Jag tycker att Anders Åkesson borde föra en dialog med sina partikamrater i den här frågan. Jag hoppas naturligtvis att det resulterar i att vi kommer att kunna klara av arbetslinjen för arbetshandikappade även i denna verksamhet.

Anders Åkesson talar om att vi borde ha gemensamma budgetförslag och att det skulle vara en mer framgångsrik linje än den vi har nu. Jag tycker att 20 procents skillnad i opinionsmätningarna mellan oppositionspartierna och alliansregeringen talar sitt tydliga språk, att vi är ganska framgångsrika ändå.

För Vänsterpartiets del, och säkert också för de andras del, kan jag säga att vi är tre partier, och vi redovisar tre partiers kulturpolitik. Jag är inte alls, som sagt var, bekymrad för att vi inte ska komma överens när vi sätter oss ned. Vi kommer att komma överens precis på samma sätt som vi har gjort tidigare, och på ett väldigt framgångsrikt sätt, skulle jag vilja påstå. Det blev en rödgrön reda, inte en rödgrön röra, som Carl Bildt förutspådde.

Sedan folkbildning: Jag och Vänsterpartiet har inte varit putta över att ni har klarat av att göra de förstärkningar som vi var överens om i den gamla majoriteten. Jag har väl till och med gratulerat det moderata partiet för att de gick med på just den här folkrörelsetanken och folkbildningsanslaget. Jag är inte den som tycker att det partipolitiska alla gånger är det viktigaste, utan jag ser också på sakförhållandena. När det gäller folkbildningen vill vi satsa ytterligare.

Anf. 99 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Liksom Siv Holma gläds jag åt de sakpolitiska framgångar vi uppnår. Det är alltid resultaten som räknas. Där är vi säkert väldigt lika. Jag räknade upp ett antal områden där alliansregeringen står enig och där jag som centerpartist har särskild anledning att känna stor glädje. Det är kul.

Jag kan dela Siv Holmas synpunkter att det finns många insatta centerpartister. En av dem är talman. Men som jag har uppfattat det hela är det metallvården i Kiruna som staten har haft särskilda synpunkter på. Enligt den upplysning jag har är det inte tillfyllest levererat gentemot det

som var tänkt. Om då verksamhetsledningen vidtar de åtgärder som Siv Holma beskriver måste frågan rimligen ställas till verksamhetsledningen. Man bedriver ju många fler saker än metallföremålsvård.

Avslutningsvis, fru talman, är opinionsläge en sak och valresultat någonting helt annat.

Anf. 100 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Fru talman! Tack för inlägget, Anders Åkesson! Jag har lite svårt att följa med i den debatteknik som går ut på att säga att vi skulle vara deprimerade över att ni har ändrat åsikt. Det är vi i de fall där ni har svikit tidigare uttalanden. Vi är ledsna över att Centerpartiet svek avtalet om public service. Vi är ledsna över att ni inte ställer upp för En bok för alla.

Men vi applåderar det faktum att ni har fått med er regeringen på folkbildningen eller när det gäller stödet till idrotten. Det är bra jobbat! Synd att ni inte visade samma muskler när det gällde En bok för alla eller public service. Eller så handlar det om ändrade åsikter; jag vet inte. Men försök inte göra en sak av att vi skulle tycka att det är tråkigt att ni har nått framgång!

Precis som Siv Holma har sagt tidigare här i dag – och det har även sagts i repliker – har vi lyckats sätta samman både budgetpropositioner och vårpropositioner och resonera oss samman precis som man gör när man tar ansvar. Det är inget konstigt.

Titta på den budget som ligger framme! Från socialdemokratiskt håll har vi sagt att det mesta i den är bra. Vi tycker att vi ska kunna vara med och diskutera också framtidsfrågorna och vart kulturpolitiken ska ta vägen. Där vill ni inte ha oss med annat än när det handlar om en referensgrupp och något samtal nu och då. Gör inte en sak av detta!

Kulturrådet säger i sitt svar om En bok för alla att ökad utgivning av böcker inte alltid har lett till ökad bredd i utgivningen. Är inte det en viktig sak att ta fasta på – att det är viktigt med en bredd i bokutgivning – en också när det gäller litteratur för barn?

Anf. 101 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Jag får be Israelsson utveckla frågan om depression. Jag förstod inte riktigt den, om jag ska vara ärlig. Det var säkert bara jag som inte förstod den, men jag förstod inte vem som var deprimerad eller varför. Men jag kan utifrån det som jag möjligen förstod den som försvara detta något.

Margareta Israelsson! Jag och Centerpartiet gläds över de framgångar som jag ser i allianspartiernas kulturpolitik. Jag exemplifierar med några områden där jag känner en särskild glädje. Jag tror inte att någon har uttryckt någon depression på grund av det.

Det jag uttryckte en viss förvåning över var differensen på 600 miljoner kronor – mer än en halv miljard – i de tre oppositionspartiernas oppositionspolitik. Det är möjligtvis deprimerande för Margareta Israelsson, men jag kanske har missförstått det här. Jag är glad över den politik vi för, och jag är dessutom stolt över den.

Jag förstår inte heller det här om svek i avtal om public service. Vi har i full enighet på allianssidan tillsatt en utredning om public service för att säkerställa public services finansiering i all synnerhet. Det är mycket transparenta och bra utredningsdirektiv som är möjliga att följa

för alla. De kommer att redovisas för oss här under våren i en färdig utredning och läggas fram för kammaren. Jag ser inget svek bakom det. Fru talman! Jag ser ett större svek i om vi inte hade givit public service en rimlig chans att bli riktigt finansierad.

Avslutningsvis gäller det En bok för alla. Det är möjligt att Kulturrådet har rätt i sin analys. Men det är inte säkert att En bok för alla för den sakens skull är rätt metod.

Anf. 102 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Fru talman! När jag lyssnar på inläggen här vet jag egentligen inte på vilken nivå vi ska föra diskussionen. Vi lyssnar ju inte på varandra när vi samtalar, och då blir det väldigt konstigt och svårt att debattera.

Jag och Socialdemokraterna har konstaterat att vi är helt överens om majoriteten i den budget som har lagts fram. Det betyder att vi ger stöd vare sig det är en kristdemokrat, en centerpartist eller en moderat som har nått framgång i den ena eller den andra förhandlingen.

Vi har ett antal punkter där vi tycker att ni har fel. Vi tycker att det kulturarv ni värnar så starkt ska vara tillgängligt för alla, och vi tycker att det ska vara fri entré på de statliga museerna. Vi har konstaterat att flera partiers medlemmar tycker som vi, och vi hoppas att fler kommer att ändra inställning i frågan.

Vi tycker att det är tråkigt att ni flyttar pengarna från En bok för alla. Jag tror säkert att man hade kunnat föra den diskussionen på ett bättre sätt än att göra en snabbutredning under en sommar. Men när man gör det ska man inte samtidigt säga att det sker en satsning på läsfrämjande insatser. Det är en förflyttning av pengar.

När det gäller public service förstår jag att det var ett sätt att flytta fokus i debatten, så jag avstår från ytterligare kommentarer i den frågan. Det blir nästan larvigt annars.

Anf. 103 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Fru talman! Det var jag som fick en fråga om att någon skulle vara deprimerad. Jag förstod inte frågan, och jag bad då Margareta Israelsson upprepa och möjligen förtydliga den. Men låt oss inte fördjupa oss i detta.

Så bra att Socialdemokraterna tycker att huvuddelen av våra budgetförslag är bra! Då är vi ännu fler som tycker likadant. Men fortfarande konstaterar jag, Margareta Israelsson, att det är mycket stor differens i oppositionens syn på den förda kulturpolitiken. Det gör mig möjligen bekymrad. Vad är det som gäller? Är det Margareta Israelssons syn på det primärkommunala självstyret, eller är det Esabelles syn på att man ska föra en statlig regional kulturpolitik?

Den fria entrén har vi diskuterat tidigare. Jag är stolt över det beslut som denna kammare har fattat. Förslaget innebar ju utan tvekan en innevarande koncentration av insatser till ett fåtal punkter, företrädesvis i storstadsområden.

Satsningen på läsfrämjande insatser fortsätter, men möjligen i en annan form än En bok för alla. En form som Margareta Israelssons parti har varit med och infört är sänkningen av bokmoms i syfte – förmodar jag – att uppnå ungefär samma sak, det vill säga större tillgänglighet för många till litteratur. Det är en satsning som vi fortsätter med. Den kostar upp-

skattningsvis 1 ½–2 miljarder kronor om jag räknar lite grovt – jag kan ha fel. Det är en stor satsning; den är långt mycket större än den satsning som förmedlas via En bok för alla. Jag förstår inte upprördheten.

Anf. 104 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp):

Fru talman! På måndag är det Nobeldagen. Världens ögon kommer då att vara riktade mot Stockholm när vi firar landvinningar inom både vetenskap och litteratur. I samband med detta menar jag att vi måste ägna en tanke åt alla de människor runt om i världen som inte har möjlighet att fritt uttrycka sin mening. Folkpartiet liberalerna har föreslagit att vi ska sprida vår frihet till de människor runt om i världen som inte åtnjuter samma rättigheter som vi. Vi menar att vi inom biståndet ska öronmärka pengar för yttrandefrihet, och vi menar att vi också måste öka vår generositet och ta emot de människor som inte fritt kan skriva eller vara verk-samma i ordets tjänst i sina hemländer och ta emot dem här hemma. Det gäller förföljda författare, journalister, bloggare och andra frihetskämpar.

Regeringen, fru talman, har i årets budget presenterat flera framåtsyf-tande satsningar. Med hjälp av Skapande skola-satsningen stärker vi kulturens betydelse i skolan. I en tid där undersökning efter undersökning visar på fallande resultat för elevers läsförmåga måste regeringens enorma satsning på läsning i lågstadiet, den i historisk mening största enskilda åtgärden, 900 miljoner för lågstadiet, läsa-skriva-räkna-garantin, tillsammans med vår kulturpolitik utgöra en mycket betydelsefull insats.

Litteraturen och det fria ordet har alltid varit kärnan i liberal bildningspolitik. Den innefattar friheten att både uttrycka sin mening och ta del av information. Det kräver en aktiv skola med höga förväntningar också på de elever som inte har några förväntningar med sig hemifrån.

Folkpartiet har därför länge arbetat för att öka bildningsnivån i samhället, i synnerhet i skolan, och stärka litteraturens ställning i samhället.

Fru talman! Utvecklingen i dag är fantastisk. Det upplever jag varenda dag när jag ser mina små barn – ja, nu ganska stora; vi blir alla äldre – använda mobiltelefoner, datorer, Ipod – tror jag att det heter; titta, jag vet inte ens vad det heter! – och andra tekniska under när de kommunicerar med sina vänner, gör sina läxor eller lyssnar på musik. Min tioå-ring är tekniskt mer kunnig än vad jag någonsin kommer att bli. Samtidigt blir jag orolig för vad som händer när vi blir alltför beroende av tekniken. Vad händer när vi bara lever på ytan? Vi surfar och zappar, och olika verklighetsuppfattningar glimrar förbi. Vad händer med fördjupningen och förankringen? Får vi verkligen all kunskap vi behöver via Google? Är det inte så att kulturen genom litteratur, poesi, teater och musik har ännu mer att erbjuda i dag när vi lever i Googleåldern?

Fru talman! Det kommer alltid att finnas bokslukare och teaterälskare. Det som oroar mig nu är att vi riskerar att skapa ett stort kulturellt utanförskap. Hur ska vi nå alla de barn och ungdomar som inte växer upp i hem med välfyllda bokhyllor eller föräldrar som uppmuntrar till eget skapande och teaterbesök? Därför menar vi att kulturen har ett rättvis-uppdrag.

Det fanns en rättvisetanke bakom den traditionella bildningsskolan som innebar att man prioriterade språk, litteratur och bildning. Den som inte får möjlighet till detta i skolan kommer alltid att vara marginaliserad. Här kommer Skapande skola in som en mycket betydelsefull insats till-

sammans med vår läsa-skriva-räkna-garanti. Det är ett mycket stort reformarbete vars betydelse inte nog kan lyftas fram.

Fru talman! Ett rikt, mångfasetterat och kreativt kulturliv kan inte skapas uppifrån med dekret och påbud, även om allt som man tidigare har gjort pekar i den riktningen. Det var ryckiga insatser som ibland hette mångkultur, ungdkultur och andra saker. Vi säger att det ska vara barnkulturår vartenda år. Vi säger att det ska vara mångkulturår varje år eftersom vi lever i ett mångkulturellt land.

Vi överlåter däremot till respektive kulturinstitution att själv fatta beslut om hur detta ska gestaltas. Vi tillmäter dem ansvar och kunskap att forma sina strategier när det gäller jämställdhet, mångkultur och barnkultur. Vi tycker att det är viktigt att stärka kulturinstitutionernas frihet, och den friheten måste också säkerställas när det gäller mediernas oberoende. Vi vill möjliggöra bättre ekonomiska villkor för kulturarbetare, deras arbete och företagande. Kultursektorn, fru talman, måste igen ses som en närande och inte tärande sektor – såsom den har uppfattats under en alltför lång tid.

Fru talman! Den vision som regeringen nu arbetar mot har redan satt tydliga spår ute i verkligheten. Det kom alldeles nyss en ny prognos från Ams för 2008. Den visar på en fortsatt god tillväxt på jobb inom kulturbranscherna. Detta är också ett paradigmskifte i svensk politisk kontext. Kulturarbetsmarknaden har hittills utvecklats i en allt snabbare takt, mycket snabbare än Ams tidigare hade räknat med. Under 2008 väntas sysselsättningen stiga med 2 500 personer inom denna sektor. Utöver denna ökning väntas också nytillskottet av egenföretagare inom kultursektorn öka ganska dramatiskt. Det är tydligen så att vi måste slå fast att regeringens satsning på arbete fungerar. Tusentals människor lämnar nu utanförskap för att gå till ett arbete om morgnarna. Mängder av människor får varje år nya möjligheter att leva på sitt arbete. Särskilt glädjande för mig är det att konstatera att det gäller också de människor som lever på sitt konstnärliga skapande. Allt detta är enligt Ams.

I dagens debatt gläder jag mig åt att åtminstone ett av oppositionspartierna presenterar en mycket tydlig ideologi för kulturen. Det är Vänsterpartiet. Kontrasten mellan Vänsterpartiets statskontrollerade kultursyn och vår liberala vision är stor, men den öppnar för debatt. Vänsterpartiets ansats är mycket tydlig. I stället för att skapa förutsättningar för att fria individer och kulturskapare tillsammans ska kunna skapa, utveckla och ta del av kulturlivet satsar man på politisk kontroll och insatser från det offentliga. Det blir hela tiden ett uppifrånperspektiv. Kom ihåg, fru talman, att det gröna gräset växer underifrån. Det är ingen som kan ge en order uppifrån. Så är det också med kulturell växt. Den gror och växer bäst lokalt och underifrån.

Självklart får man en del utrymme i budgeten att strö som gåvor över olika politikområden om man nu gör som Vänsterpartiet och beskattar vanliga inkomsttagare mycket hårt, till exempel när en vanlig undersköterska, byggnadsarbetare eller bibliotekarie får sin skatt höjd med över 10 000 kronor om året med Vänsterpartiets finanspolitik.

Fru talman! Men Vänsterpartiet har en ideologisk budget, och det ska de ha heder och ära för. Det är alltid bra med tydlighet. Genom att ta bort de små ekonomiska marginalerna för den lilla vanliga människan ser man till att hon måste förlita sig till det offentliga. När den genomsnitt-

liga LO-familjen med två arbetande föräldrar får sin skatt höjd med över 20 000 kronor om året i reda pengar blir det inte mycket pengar över för köp av böcker, biobiljetter, teaterbesök, hyra av instrument i kulturskolan eller något annat.

Seriös politik handlar om att prioritera och ibland göra svåra och smärtsamma avvägningar. Alla kan presentera långa önskelistor på bra förslag. Alla kan hitta fantastiska ändamål som är värda stöd. Men politik handlar om att i varje ny tid prioritera varje skattekrona. Budgeten är det redskap vi använder för att visa vilka avvägningar vi gör. Tyvärr har det största oppositionspartiet nu igen visat att man inte kan leverera ett trovärdigt alternativ för de prioriteringar man vill göra. I stället ser vi en önskelista som saknar finansiering eftersom den finansieras med neddragningar som man aldrig skulle drömma om att genomföra i verkligheten. Det finns några korta exempel.

Socialdemokraterna föreslår att en fjärdedel av försvarsanslaget, motsvarande 11 miljarder kronor, ska dras in till 2010. Då är det lätt att ösa på i kulturbudgeten. Dessutom sparar de 1,6 miljarder på Regeringskansliet under det att vi står inför ett stort ordförandeskap. Tillsammans motsvarar detta nästan lika mycket pengar som hela den samlade kulturbudgeten.

Aldrig tror jag att Socialdemokraterna hade kommit på tanken att genomföra dessa världsfrånvända förslag om de suttit vid makten. Hur ska vi då kunna föra en seriös debatt om vilka prioriteringar vi vill göra på kulturens område? Vilka av satsningarna skulle uppgå i tomta intet om de var tvungna att faktiskt finansiera sina förslag och presentera neddragningar de är beredda att försvara, inte bara i opposition utan också när man har regeringsansvar?

Det är inte bara regeringssidan som måste ta ansvar för förslagen. Även oppositionen har ett ansvar att presentera förslag på ett seriöst sätt. Hur ska vi annars kunna diskutera? Nu blir det en nästan irrelevant övning att diskutera kulturbudgeten. Nästa år är vi tacksamma om önskelistorna skickas raka vägen till jultomten och budgetarna till riksdagen i stället för tvärtom.

Avslutningsvis skulle jag kort vilja säga som en amerikansk historiker som heter Arthur Schlesinger, jr: En regering som uträttar och skapar något måste alltid bära en prägel av kaos. Den misshagar alltid dem vilkas rutin den sätter på spel. Ordentliga regeringar är mycket sällan skapande och skapande regeringar mycket sällan ordentliga. Politiker måste vara mer roade av det oroliga än oroade för det roliga.

Kanske, fru talman, gäller detta i synnerhet oss som är verksamma inom kulturpolitikens område.

Glad advent till er alla!

(Applåder)

Anf. 105 SIV HOLMA (v) replik:

Fru talman! Jag förstår inte varifrån Cecilia Wikström får att Vänsterpartiets kulturpolitik skulle ha någon form av uppifrånperspektiv och att den skulle vara någonting som handlar om att skapa tvång. Vi står – det vet Cecilia Wikström – för den konstnärliga friheten som princip. Vi menar att kulturpolitikens uppgift är att skapa en infrastruktur där den

fria, konstnärliga utövningen ryms och där det finns olika former av konstnärliga uttryck.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Cecilia Wikström med anledning av det utskottsvar som majoriteten har gett om filmstöd. När det gäller Film i Sameland och Tornedalen har utskottet fel, fel och åter fel.

Jag skulle vilja lämna den utredning som jag håller här som ett bevis. Här framgår det som utskottsmajoriteten inte känner till, nämligen att det finns ett regionalt och lokalt intresse för det här projektet. Både landsting och kommuner har uttalat sig och är villiga att skjuta till medel och även Svenska Filminstitutet, Filmpool Nord, Filmpool Jämtland och så vidare. Alla de villkor som utskottet säger är en grund för att säga nej till det här är faktiskt uppfyllda. Jag frågar varför man inte vill satsa på ett så här fint projekt. Det är ju i linje med Sveriges undertecknande av Europarådets konvention om skydd av de nationella minoriteternas språk och kultur.

Jag överlämnar betänkandet här, så får vi se vad som händer!

Anf. 106 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Fru talman! Det var många saker på en gång. När Siv Holma frågar mig varifrån jag tar detta med att det kommer uppifrån är det mycket enkelt att svara. Jag ser den lilla människan, den lilla familjen, samhällets minsta gemenskap, som ska beskattas mycket hårt för att finansiera alla de reformer, såväl inom kulturpolitikens område som inom andra politikområden, som Vänsterpartiet vill satsa på. Det blir helt enkelt inte trovärdigt.

Siv Holma har tidigare sagt att man har varit med och förhandlat fram 16 budgetar. Heja er! säger jag, men ni fick inte igenom någon halv miljard där, och ingen hel miljard heller. Det blev, om något, en Kejsarens nya kläder-historia.

Sedan handlar det om friheten. När Siv Holma talar om frihet vill jag bara säga detta: Sanningen är det som kan göra oss fria. Frihet är det bästa ting – det vet vi att en klok människa, biskop Tomas, har sagt. Detta frihetsbegrepp har inte bäst gestaltats genom historien av den ideologi som Siv Holma företräder.

När det handlar om de nationella minoriteterna, Film i Sameland och Tornedalen och den utredning som jag fått ska jag med stort intresse läsa den och återkomma i ärendet. Det blir en trevlig julläsning för mig. Tack för den!

Anf. 107 SIV HOLMA (v) replik:

Fru talman! När jag talade om budgetöverenskommelserna nämnde jag aldrig att jag har varit med om 16 stycken, men 10 kanske.

Fru talman! Vi har satsat åtskilligt på kulturområdet. Glöm inte bort när vi införde 6 procents moms på litteratur. Det var en satsning som jag tror var 1,2 miljarder. Fri entré-reformen, som Folkpartiet tycker så bra om, handlade också om åtskilliga hundratals miljoner kronor. Det har varit en räcka av saker och ting.

Det vi gör nu i Vänsterpartiet är att vi ser framåt. Vi vill skapa den infrastruktur som jag talade om, därför att staten är inte fattig i dag. Vi har 135 miljarder i överskott i statsbudgeten, och om man jämför med hur mycket Cecilia Wikström och alliansregeringen sänker skatten – 65 miljarder – är 1 miljard oerhört lite i det sammanhanget, det som vi vill

prioritera till kulturen. Jag tror faktiskt i grund och botten att Cecilia Wikström tycker att det finns väldigt många bra förslag som Vänsterpartiet har presenterat i sin budget, men det gäller ju för Cecilia Wikström att om man är med i ett sammanhang får man stå för helheten. Men har man inte råd att satsa på kulturen nu kan man fråga sig när det är kulturens tur att få rimliga ekonomiska villkor.

Tala inte om Vänsterpartiets ideologiska bakgrund eller vad du vill! Vi står för den konstnärliga friheten, och det vet Cecilia Wikström. Angrip och bemöt det faktiska i vårt förslag!

Anf. 108 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Fru talman! Ja, nu ska vi ta det mycket lugnt. Det är ändå så att det är våra gärningar och handlingar som är våra bästa domare, och jag sade mycket stillsamt, utan att peka ut någon, att den ideologi som Siv Holma företräder inte bäst kan sägas ha ökat människors frihet eller oberoende genom historien, varken i detta land eller i andra länder. Detta tror jag är en mycket objektiv sanning.

Nu ger vi Forum för levande historia ett utökad uppdrag att verkligen gå till botten också med de brott mot mänskligheten och mot enskilda individer som har ägt rum i historien av totalitära rörelser som nazismen och kommunismen. Det är viktigt, för sanningen är det som kan göra oss fria.

Annars blir vi fångar här och nu. Människor utan förankring och kunskap om historien är oförmögna att skapa framtid inom alla politikområden. På kulturpolitikens område blir detta mycket tydligt.

Vi är inte fångna här och nu. Vi vill veta vad historien kan lära oss och utifrån det här och nu skapa en politik, en kunskapsnivå och en bildningsnivå som gör oss rustade att möta framtiden, fria och oberoende, precis som hela kulturlivet ska vara fritt och oberoende. Där har vi liberaler mycket att vara stolta över.

Jag vill ge Siv Holma en poäng också – all heder för detta med bokmomsen. När man sänkte bokmomsen till 6 procent gjorde vi en bred överenskommelse runt omkring det. Folkpartiet hade verkat för det under många år innan det genomfördes. När detta hände blev böcker, också historieböcker, mer tillgängliga för människor, och där kan vi läsa om hur den historiska utvecklingen har sett ut och vilket nu vi har att rätta oss efter här och nu för att bättre kunna möta framtiden och rusta de barn och unga som växer upp nu.

Anf. 109 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tänkte först inte begära ordet, men sedan konstaterade jag igen att vi hamnar i resonerandet om de stora skillnaderna.

Från socialdemokratiskt håll har vi på tre punkter haft invändningar mot budgeten, och precis som Cecilia Wikström tog upp har vi några tillägg. Vi tycker att det är fel att flytta pengarna från En bok för alla. Vi tycker att de gör ett viktigt läsfrämjande arbete. Vi tycker att de genom sin bokutgivning, sina kanaler och sin folkrörelseförankring har en möjlighet att nå ut långt. Det stöd som ges är för att få ned priserna på böckerna.

Man kan alltid diskutera hur man utformar stöd, men vi kan väl inte direkt säga att frågan har varit föremål för någon diskussion. Cecilia

Wikström deltog i samband med den manifestation som var på Mynttorget den 14 november. Hon talade lite grann med representanterna från En bok för alla vänner. Jag uppfattade då att Cecilia Wikström själv hade varit prenumerant på En bok för alla böcker och tyckte att det var bra och viktigt men att man nu hade gjort en annan prioritering.

Det är riktigt, och det är de där prioriteringarna som vi ofta resonerar om när vi träffas så här. Vi diskuterar ett budgetförslag och våra olika alternativ.

När Folkpartiet ställer upp på en sådan här budget – Cecilia Wikström talar om att det är väsentligt med de möjligheter som ges till arbete för kulturarbetarna, vilket vi kan vara alldeles överens om – ser då inte Cecilia Wikström ett problem i att om inriktningen för hur vi ska nå kulturen bara ska hänga på hur stor skattesänkning vi får kommer det att bli skillnader i vilka möjligheter man har att nå kulturen?

Anf. 110 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Fru talman! Det är spännande när vi får tillfälle att diskutera litteratur. Det finns mycket som vi ser likadant på – det vet jag också.

När En bok för alla tillkom för mer än 30 år sedan var det nödvändigt för att öka läsandet i landet. Böcker var då mycket dyra, och bokmomsen låg på 25 procent. Böcker var inte tillgängliga på samma sätt. Detta var innan pocketboomen fullständigt exploderade. I dag är situationen anorlunda. Bokmomsen är 6 procent som vi precis hörde Vänsterpartiets företrädare tala om. Det finns böcker att köpa i Pocket shop för samma pris som En bok för alla för var och en på järnvägsstationer och i kiosker. Själv köpte jag förra årets nobelpristagare Orhan Pamuk i kassan på Ica i Luthagen i Uppsala för 50 kronor. För mig är detta en bok för alla.

En bok för alla har gjort fantastiska saker, och de ska ha all heder för det. Men vårt uppdrag är dessa svåra prioriteringar. Hur använder vi bäst skattebetalarnas pengar för läsfrämjande? Är det genom att ge ut En bok för alla som bara finns där de som redan läser går, alltså på studieförbund, bibliotek och på en del arbetsplatser, men långt ifrån alla? Pocketböcker kan man nu hitta på Ica, Konsum, närlivsbutiker och bensinstationer. Det är en bok för alla.

Låt oss fokusera på vad läsande egentligen är. Att en mamma eller en pappa köper en bok på Ica – det finns barnböcker där också – och går hem och läser för barnen är att förvalta väl den tradition som folkbildningsrörelsen En bok för alla har byggt upp.

För övrigt finns möjligheten kvar för En bok för alla, som ägs av ABF, Studieförbundet Vuxenskolan och Ordfront, att fortsätta med sin utgivning – det finns inget som hindrar det – men då på kommersiell grund.

(Applåder)

Anf. 111 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Fru talman! Prioriteringar är precis det som det handlar om. Vi har inte mer pengar i denna fråga någon av oss, men vi väljer att prioritera på lite olika sätt.

När regeringen och allianspartierna väljer hur man ska använda dessa miljoner handlar det om att översättarstödet inte fanns med i den förra budgeten. Då var det lägligt att ta 7 miljoner från En bok för alla för att

klara den frågan. Den blev snabbtredd och gick ut på remiss i somras. Man kunde ta 3 miljoner som gick till läsfrämjande insatser via En bok för alla och lägga det på läsfrämjande.

Vi tyckte inte att regeringens modell med det fristående institutet var den bästa. Men när man fick backa på den punkten och i stället i budgeten lade fram förslaget att det skulle plockas in i Kulturrådet stödde vi det. Vi fick därför lägga till 7 miljoner för att klara stödet till En bok för alla för att vara alldeles korrekt.

Vad jag inte riktigt förstår är diskussionen om att En bok för alla är bra och kommer att leva kvar. Det tror jag också att den kommer att göra. Vi diskuterar inte om den ska läggas ned eller inte, för det är naturligtvis ägarna som fattar det beslutet. Här har det handlat om ett riktat stöd för läsfrämjande insatser som ni väljer att ta bort och lägga in i Kulturrådet. De har pekat på att man är orolig för att man kan tappa bort de kanaler som finns. Det tycker jag är synd.

När man nu tar bort pengarna från En bok för alla kan de dessutom inte utge inbundna böcker. Pocketböckerna är en liten del av ungdomslitteraturen, och barnen behöver inbundna böcker.

Anf. 112 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik:

Fru talman! Ja, barn behöver inbundna böcker. Jag vill rekommendera oss alla att till de barn och ungdomar vi känner köpa Expressens alldeles lysande klassikerutgivning. Det är en bok i veckan för 59 kronor. Det blir en hyllmeter i en bokhylla och är en mycket fin present att ge till alla våra ungdomar den dag de flyttar hemifrån. Den som läser en bok går, som sagt, aldrig ensam till sängs. Det är en mycket bra present att ge till ungdomar som flyttar hemifrån.

Expressen är i detta ett lysande föredöme. Att kunna ge ut en vackert inbunden bok för 59 kronor är alldeles fantastiskt. Det tror jag att En bok för alla också kommer att klara av om man har det som målsättning. Det går på kommersiella grunder – 59 kronor boken varje tisdag i Expressen.

7 miljoner går till översättningsstöd. Vi är mycket stolta över våra svenska författare, poeter och dramatiker. Vi tycker att det är tråkigt att sådana lysande författare bara ska vara förbehållet en svensk målgrupp. Våra författares alster måste nå ut till en vidare läsekrets runt om i världen. Därför går 7 miljoner kronor till översättning av svensk litteratur till andra språk och tvärtom. Vi behöver också möta världens litteratur här hemma.

Jag vill i sammanhanget erinra, fru talman, om att det går närmare 160 miljoner kronor till läsätgärder och litteratur genom olika stöd i budgeten. Det är mycket pengar. För min del skulle det kunna få vara mer pengar, men vi är på god väg. Jag vill lugna Margareta Israelsson med detta: Vi är inte färdiga. Vi har haft ett år på oss. Vi kommer att fortsätta.

Anf. 113 DAN KIHLLSTRÖM (kd):

Fru talman! För ett tag sedan fick jag ett mejl med följande frågeställning. Vad är kultur? Följdfrågan var: Vilken definition använder ni er av i kulturutskottet? Det var en student som studerar religion och filosofi som ställde frågan till mig.

Trots att jag har hängt med ett tag i kulturdebatten var jag tvungen att stanna upp och tänka en gång till. Jag ska i dag inte försöka svara helt på

frågan, men själva frågan kan vara en lämplig inledning för mitt anfö-
rande.

Jag började med att ge mejlskrivaren ett kort svar. Jag skrev: Kultur är att odla. Jag tycker att det med några få ord säger väldigt mycket om vad det handlar om. Vi behöver kulturen. Den ger oss rötter i vår historia, mening i nuet, visioner för framtiden och möjlighet att ingå i ett sammanhang. Kulturen är filtret genom vilket vi ser på oss själva och vår omvärld.

Det är kulturen som beskriver oss människor. Kulturen är i dess vidaste mening ogripbar och svårfångad. Samtidigt kan kulturen vara och är oerhört konkret och nära. Det kan handla om en vas som bevarats genom århundraden, en rockkonsert eller en målning.

Kultur är långt mycket mer än den statliga kulturpolitiken. Kristdemokraterna har tillsammans med övriga regeringspartier varit med och startat en kulturpolitisk utredning. Det är en utredning som ska se över kulturens roll i samhället.

Hur kan vi med politikens hjälp stärka utan att i alltför hög grad styra kulturen i Sverige? Vilka vägar ska användas för att kulturen ska bli mer vital, mer nyskapande och mer livskraftig? Kulturen är i ständig förändring. Det måste också gälla kulturpolitiken. Om kulturpolitiken fastnar i alltför låsta mönster kommer det att hindra kulturpolitiken från att utvecklas fritt.

De byggstenar som kulturpolitiken vilar på i dag lades redan år 1974. Det är inte svårt att inse att det hänt en hel del sedan dess. Samhället har ändrats och kulturen har ändrats, men har kulturpolitiken gjort det?

Jag tycker att oppositionen försöker utmåla den kulturpolitiska utredningen med mörka, svarta färger. Den ser utredningen som ett hot mot kulturen. Jag kan inte riktigt förstå det. Det är inget hot utan en möjlighet.

Utredningen syftar till att skapa något nytt, hitta nya vägar och skapa nya möjligheter. Staten har ett stort ansvar för kulturen. Men i det ansvaret ligger också att våga tänka nytt så att kulturen kan fortsätta att vara en fri kraft i samhället.

Det utgiftsområde som vi i dag diskuterar hör till en av statsbudgetens minsta budgetar. Samtidigt vet vi att det är ett av de områden som berör flest människor. Här finns statliga stöd och bidrag till hundratals, kanske tusentals, olika verksamheter, institutioner och myndigheter. Det finns små, väldigt små och väldigt stora. Jag ska bara ta några av dem.

Först och främst vill jag liksom flera före mig tala om satsningen Skapande skola. Att låta barn och ungdomar ta del av vårt kulturarv och vara delaktiga i konstnärligt skapande är kulturpolitikens kanske viktigaste uppgift. Jag är därför glad över att vi i denna budget har kunnat påbörja en långsiktig och storskalig satsning som når ut till elever i hela landet.

Det är inget tillfälligt projekt utan ett långsiktigt bidrag för att skapa en självklar plats för kulturen i skolan. Jag har därför lite svårt att förstå Socialdemokraternas kritik. På vilket sätt skulle detta riskera att bli en tillfällig satsning som inte får någon bestående inverkan?

Prot. 2007/08:37
5 december

*Kultur, medier,
trossamfund
och fritid*

Vad är skillnaden mellan Skapande skola och Socialdemokraternas egen barn- och ungdomssatsning som vi har fått presenterat här? På vilket sätt är den mer långsiktig? Det kan jag inte riktigt förstå.

I årets budget har vi lagt grunden till en satsning på Skapande skola. Det är en satsning som kommer att leva och utvecklas i många år. Självklart är min förhoppning när systemet är i gång och fungerar att vi så småningom kan bygga ut satsningen ytterligare och låta den omfatta även elever i lägre årskurser.

I förra veckan presenterades resultatet av världens största studie av läsförmåga bland skolelever över hela världen. Resultatet var oroväckande. Svenska elever låg på sjätte plats bland de länder som deltog. Det var ett mycket bra resultat. Varför är då detta oroande? Studien visar en kraftig försämring i Sverige. När samma studie presenterades för fem år sedan låg Sverige i topp. Vi har sjunkit sex placeringar, och trenden är nedåtgående.

Varför tar jag nu upp det i kulturdebatten? Det är snarare en fråga för utbildningsutskottet och Utbildningsdepartementet, men inte bara. Under vårt område finns stora satsningar på läsfrämjande insatser som pågått år efter år utan att kanske någon har ställt frågan: Används pengarna på rätt sätt? Bidrar dessa miljoner verkligen till läsfrämjande? Det är anmärkningsvärt.

Precis som vi har hört förut går 150 miljoner till läsfrämjande insatser varje år. Det är viktiga pengar som måste investeras på bästa sätt. Oppositionen anser att det bästa sättet för staten att satsa på läsfrämjande är att driva ett förlag och ge ut böcker. Det tror inte jag. Det finns så många andra som gör det bra.

Tillgången på böcker och även böcker till lågt pris är i dag större än någonsin. Här kan jag eftersom det varit diskussion om momssatserna flika in att det inte bara var Vänsterpartiet och Socialdemokraterna utan också en mycket stor enighet i Sveriges riksdag bakom en låg moms på böcker. Det är en fråga som även Kristdemokraterna har drivit under många år.

Kristdemokraterna anser att det är viktigt att göra en översyn av alla statens läsfrämjande insatser och kanske till och med göra några förändringar. Målet måste vara att satsa på det som fått bästa effekt på lång sikt. En översyn ska syfta till en höjd ambitionsnivå och nya målsättningar för statens läsfrämjande insatser.

Jag vill avsluta med att i det här sammanhanget lyfta fram skolbiblioteken. I utredningar har det konstaterats att en stor andel svenska skolbibliotek saknar bibliotekarie. Inte ens en tredjedel av grundskoleeleverna går i skola där det finns en bibliotekarie. Det är mycket olyckligt.

Bibliotekarien är den som kan locka eleverna till läsning genom att ta fram bra och lämplig litteratur. De känner till vilket utbud som finns och kan hitta nya ingångar till läsningen. Deras betydelse för läsfrämjandet är därför stor. Frågan om bibliotek i allmänhet och särskilt skolbiblioteken har en tendens att falla mellan två stolar. Ansvaret delas mellan kultur- och utbildningspolitiker vilket i värsta fall kan innebära att ingen tar det fulla ansvaret.

Jag menar att det är dags att ta ett större grepp också kring bibliotekspolitiken. I anslutning till statens läsfrämjande insatser bör även bibliotekspolitiken ses över. Det handlar om att utvärdera den nuvarande bibliotekslagen men också om att se över det nationella ansvaret för bibliotekspolitiken och också skapa en nationell biblioteksvision.

(Applåder)
(forts. 10 §)

Prot. 2007/08:37
5 december

*Kultur, medier,
trossamfund
och fritid*

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.57 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 3 december

FöU1 Försvar samt beredskap mot sårbarhet – budgetåret 2008

Punkt 1 (Budget för utgiftsområde 6)

1. utskottet
2. res. 1 (v)
3. res. 2 (mp)

Förberedande votering:

19 för res. 1

16 för res. 2

264 avstod

50 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

259 för utskottet

19 för res. 1

22 avstod

49 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 s, 87 m, 24 c, 23 fp, 20 kd

För res. 1: 19 v

Avstod: 6 s, 16 mp

Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 4 kd, 3 v, 3 mp

Peter Jeppsson (s) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Punkt 7 (Materielprojekt)

1. utskottet

2. res. 6 (s)

Votering:

153 för utskottet

111 för res. 6

34 avstod

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 24 c, 22 fp, 20 kd

För res. 6: 111 s

Avstod: 19 v, 15 mp

Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 6 fp, 4 kd, 3 v, 4 mp

Punkt 8 (Försvarsindustristrategi)

1. utskottet

2. res. 8 (s)

Votering:

169 för utskottet

112 för res. 8

19 avstod

49 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 86 m, 24 c, 23 fp, 20 kd, 16 mp

För res. 8: 111 s, 1 v

Avstod: 1 m, 18 v

Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 4 kd, 3 v, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU5 Utveckling av den sociala barn- och ungdomsvården m.m.

Punkt 2 (Regionala och lokala barnombudsmän)

1. utskottet

2. res. 1 (mp)

Votering:

282 för utskottet

16 för res. 1

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 87 m, 24 c, 23 fp, 18 kd, 19 v

För res. 1: 16 mp

Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 6 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 14 (Nationellt riskbarncentrum)

1. utskottet
2. res. 10 (v, mp)

Votering:

262 för utskottet

35 för res. 10

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 85 m, 24 c, 23 fp, 19 kd

För res. 10: 19 v, 16 mp

Frånvarande: 19 s, 12 m, 5 c, 5 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 16 (En samordnad utveckling av den sociala tillsynen)

1. utskottet
2. res. 12 (v)

Votering:

262 för utskottet

19 för res. 12

16 avstod

52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 86 m, 24 c, 22 fp, 19 kd

För res. 12: 19 v

Avstod: 16 mp

Frånvarande: 19 s, 11 m, 5 c, 6 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Punkt 2 (Prioritering av arbetet mot barnsexturism)

1. utskottet
2. res. 1 (s, v, mp)

Votering:

153 för utskottet

146 för res. 1

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 24 c, 23 fp, 19 kd

För res. 1: 111 s, 19 v, 16 mp

Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 3 (Prioritering av arbetet mot sexualbrott mot barn och barnpornografi)

1. utskottet

2. res. 2 (s, v, mp)

Votering:

153 för utskottet

146 för res. 2

50 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 87 m, 24 c, 23 fp, 19 kd

För res. 2: 111 s, 19 v, 16 mp

Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 6 (Prioritering av arbetet mot människohandel)

1. utskottet

2. res. 5 (s, mp)

Votering:

153 för utskottet

145 för res. 5

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 86 m, 24 c, 23 fp, 19 kd, 1 v

För res. 5: 111 s, 18 v, 16 mp

Frånvarande: 19 s, 11 m, 5 c, 5 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 7 (Prioritering av arbetet mot mäns våld mot kvinnor m.m.)

1. utskottet

2. res. 6 (mp)

Votering:

261 för utskottet

17 för res. 6

20 avstod

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 108 s, 87 m, 24 c, 22 fp, 19 kd, 1 v

För res. 6: 1 s, 16 mp

Avstod: 1 s, 1 fp, 18 v

Frånvarande: 20 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 8 (Prioritering av arbetet mot hedersrelaterat våld)

1. utskottet

2. res. 7 (s)

Votering:

168 för utskottet

111 för res. 7

19 avstod

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 87 m, 24 c, 22 fp, 19 kd, 16 mp
För res. 7: 111 s
Avstod: 19 v
Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 6 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Prot. 2007/08:37
5 december

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

CU3 Ändringar i plan- och bygglagen

Punkt 1 (Den ekonomiska dimensionen i hållbar utveckling m.m.)

1. utskottet
2. res. 1 (v, mp)

Votering:

262 för utskottet
35 för res. 1
52 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 109 s, 87 m, 24 c, 23 fp, 19 kd
För res. 1: 19 v, 16 mp
Frånvarande: 21 s, 10 m, 5 c, 5 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Punkt 5 (Talerätt för miljöorganisationer)

1. utskottet
2. res. 4 (v, mp)

Votering:

262 för utskottet
35 för res. 4
1 avstod

51 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 111 s, 87 m, 24 c, 22 fp, 18 kd
För res. 4: 19 v, 16 mp
Avstod: 1 kd
Frånvarande: 19 s, 10 m, 5 c, 6 fp, 5 kd, 3 v, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Meddelande om inställd votering

Andre vice talmannen meddelade att voteringen torsdagen den 6 december kl. 12.00 skulle utgå.

Voteringen kl. 17.00 skulle äga rum enligt tidigare planering.

Anf. 114 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m):

Fru talman! Ett år har gått – och det har gått fort – sedan vi senast debatterade kulturbudgeten. Det har varit ett roligt, spännande och intensivt år, fyllt av livliga och ibland också tuffa debatter. Så ska det ju också vara. Som tidigare ledamot i utskottet vet jag också med vilket nit och engagemang som arbetet och granskningen sker.

Tack vare ert engagemang har jag bara sedan i augusti fått 21 tillfällen att debattera frågor i kammaren, allt från idrottsfrågor och kultur i skolan till kulturskaparnas villkor och hur vi bäst värnar vårt kulturarv. Oavsett fråga har det varit 21 tillfällen att debattera det som kanske är allra viktigast, behovet av nytänkande och förändring och hur kulturen kan utvecklas.

Eftersom skiljelinjerna stundom blir väldigt tydliga finns det anledning att påminna om att vi också har mycket gemensamt. Vi är alla medvetna om kraften i kulturen. Gemensamt kan vi också göra mycket för att markera kulturpolitikens roll i samhället.

Det som förenar kanske inte märks så mycket i debattens hetta. Samsynen, att kulturen är livsviktig, blir desto tydligare när vi möts, kanske på Norrlandsoperan, på läsmuseernas eller Riksantikvarieämbetets höstmöte eller på något annat smultronställe.

Som kulturminister är jag stolt över att kunna presentera en gemensam budget och en gemensam kulturpolitik som de fyra allianspartierna står bakom, en budget med tydliga prioriteringar.

Det handlar om barns och ungas rätt till kultur, att värna kulturlivet och att förbättra kulturskaparnas villkor. Vart och ett av dessa mål är viktigt i sig. Tillsammans bildar de en helhet med ambitionen att stärka kulturlivet för framtiden. Det understryks också av regeringens satsningar på kulturlivets internationalisering.

Vårt samhälle har förändrats i grunden sedan 1974 års kulturpolitik formades. Vi lever i en internationell miljö, inte bara när vi reser utan också här hemma. Det måste också avspeglas i en framtidsinriktad kulturpolitik.

Att jag tycker att barns och ungas rätt till kultur är en huvudfråga för kulturpolitiken är väl känt. Barn som känner sig hemma i sin historia, och i sin kultur, utvecklar också en förmåga att förstå och leva sig in i andras villkor. I grunden är detta snudd på en ödesfråga.

På Dalateatern, som jag besökte för en dryg vecka sedan, fick publiken till Shakespeares *Romeo and Juliet* – för dagen skolklasser från Mora – inleda teaterbesöket på en historisk marknadsplats, backstage. Professionella skådespelare och elever från teaterlinjen hade bytt ut gycklar-konsterna mot frågor kring demokrati och makt.

En av skådespelarna gick runt med en stor korg med ja- och nej-knappar; ja om man kände att man hade kontroll över sitt liv, nej om man inte hade det. Ungdomarna gjorde sina val, och glädjande nog blev det ont om ja-knappar men fanns gott om nej-knappar.

Vad vill jag säga med detta? Jo, jag vill helt enkelt lyfta fram ännu ett exempel på att kulturupplevelser kan starta viktiga samtal.

I år, fru talman, tar regeringen också tydligt ställning för barns och ungas rätt till kultur. Skapande skola är en långsiktig satsning på kultur och eget skapande för elever i årskurserna 7, 8 och 9. Skapande skola är ett led i att faktiskt göra någonting konkret åt de stora skillnader som redovisats om hur det står till med barns och ungas rätt till kultur. Och, som chefen för Värmlandsoperan uttryckte det, har man inte besökt en kulturinstitution som barn eller ung är chansen oerhört liten att man ska göra det som vuxen.

Jag har sett och upplevt att det på många håll finns ambitiösa och kvalificerade kulturskapare som har mycket att erbjuda skolorna, men som kan ha svårt att komma in. Skapande skola är därför en rejäl stimulans och en tydlig signal till landets skolor att kultur är en integrerad del av undervisningen.

Jag välkomnar att oppositionen – efter tolv år i regeringsställning – nu också inser vikten av satsningar på barn- och ungdomskulturen, så att det inte bara är regeringens budget som prioriterar barns och ungas rätt till kultur.

Visst kan man med rätta fråga sig varför så lite hände under alla dessa år. Men bättre sent än aldrig. När insikten nu har spritt sig noterar jag – med visst nöje faktiskt – att oppositionspartierna både vill bjuda över regeringen och varandra.

Det må vara oppositionens privilegium. För egen del är jag stolt över att vi, med ett helhetsansvar för ekonomin och jobben som grund, kan göra en långsiktig satsning på den åldersgrupp där behoven och intresset är som störst. Och jag är glad att vi kan ta ett nationellt ansvar för ungas rätt till kultur – i hela landet.

För att förstå vår omvärld måste också kulturarvet bevaras och förmedlas till framtiden. Att trygga våra kollektiva minnen är en nyckelfråga för vår tid, inte bara i Sverige, det är också en stor fråga i övriga Europa.

För allianspartierna har kulturarvet länge hört till våra prioriteringar. Därför förlänger vi nu också den tvååriga Access-satsningen, som skulle ha upphört vid årsskiftet. Under 2008 och 2009 kommer de institutioner som nu arbetar med att bevara kulturskatter att få rimlig tid att avsluta angelägna projekt.

I budgeten finns också medel för att stärka de statliga institutionernas kärnverksamhet. Institutioner som Operan, Statens museer för världskultur och Prins Eugens Waldemarsudde har alla, på olika sätt, en uppgift att förvalta vårt gemensamma kulturarv för att vi bättre ska kunna möta vår samtid. I budgeten ges också möjligheter för Riksantikvarieämbetet och Riksutställningar att hantera sin besvärliga omställning.

En nyhet i kulturbudgeten är satsningen på ett flygvapenmuseum i Linköping och nätverket Försvar i förvar. Det kalla kriget och de människor som gjorde ovärderliga insatser för vårt lands frihet och oberoende i en besvärlig tid är en viktig del av historien som förtjänar att uppmärksammas och hedras.

Fru talman! För en dryg vecka sedan svarade jag på en interpellation här i kammaren om vikten av kultur i hela landet. Det var en märklig bild som målades upp av ett raserat lokalt och regionalt kulturliv – och allt detta skulle, om jag förstod det rätt, ha åstadkommit på den rekordkorta tiden av ett år.

Man kan undra vad det är för mirakelpengar som Socialdemokraterna förfogar över och som skulle förändra allt detta. Trots deras överbud och oklara finansiering är det, som bland andra Cecilia Magnusson sade tidigare i debatten, faktiskt bara 1 procent som skiljer mellan våra respektive budgetar. Man kan naturligtvis se det som ett problem, en möjlighet eller en övertro på politikens förmåga.

Trots denna oro över tillståndet i vårt land, som jag inte alls känner igen, vill uppenbarligen samtliga oppositionspartier återinföra fri entré på de 19 statliga museerna, varav 16, som sagt, ligger här i Stockholm. För mig är valet mellan att värna kulturarvet eller att skattefinansiera entréavgiften för vuxna enkelt. Jag och vi väljer kulturarvet för att våra barn och barnbarn så småningom ska ha tillgång till nya spännande utställningar.

Ytterligare en viktig politisk fråga för regeringen är arbetsmarknadspolitiken. Regeringen har gått till val på att fler ska inkluderas i arbetslivet, att det ska bli mer lönsamt att arbeta, att det ska bli lättare att komma tillbaka till arbetet för dem som i dag har hamnat utanför och att det ska finnas mer pengar kvar i plånboken för de egna prioriteringarna, inte andras prioriteringar.

Att fler får jobb är den bästa fördelningspolitiken. Med mer pengar i plånboken – det finns ingen anledning att ironisera över detta – efter skatt ökar också utrymmet för människor att göra sina egna trygga val, till exempel kulturupplevelser.

Därför är jobbskatteavdrag och sänkt skatt på arbete också viktigt på kulturområdet. Det är ett fåtal kulturskapare förunnat att kunna dra in stora inkomster på sitt skapande. Men med små eller medelstora inkomster blir sänkt skatt desto viktigare. Det gäller i synnerhet också om det finns andra människor som har jobb, inkomster och möjligheter att ta del av ett stort och spännande kulturliv som vi har i Sverige. Detta är grunden.

I budgeten gör regeringen därutöver viktiga insatser för att stärka kulturskaparnas villkor. Vi vet alla att kultursektorns arbetsmarknad skiljer sig från andra, inte minst gäller det scenkonsten.

De problem som hänger samman med kultursektorns särskilda villkor kan vi aldrig lösa med bara a-kassa eller bidrag.

Regeringen har därför valt att bygga ut den så kallade alliansmodellen – ett uttryck som jag tycker mycket om. Nästa år förstärks den med 30 miljoner kronor. Utbyggnaden betyder också att denna tredje anställningsform i framtiden kommer att inkludera musiker.

Även Skapande skola kommer att ha positiva effekter för kultursektorn. Från och med årsskiftet kommer det att arrangeras professionell kultur för 55 miljoner kronor i landets skolor.

Kulturskaparnas villkor står också i fokus i arbetet för regelförenklningar som drivs av Näringsdepartementet.

En välkommen strategi för entreprenörskap inom hela utbildningsområdet, även de konstnärliga högskolorna, kommer att presenteras inom kort.

Jag tycker också att fördjupat samarbete mellan kultursektorn och näringslivet är viktigt. Jag vill bidra till att gjuta mod i en sektor som har så mycket att bidra med. Det handlar inte bara om, som det ibland framställs, att se näringslivet som en finansiär utan kanske lika mycket eller mer om att en kreativ kultursektor har mycket att erbjuda näringslivet.

Det är bland annat därför som regeringen i budgetpropositionen för 2008 har aviserat en fördjupad samverkan mellan kulturpolitik, näringspolitik och regional tillväxtpolitik.

Fru talman! Sist men inte minst vill alliansen att det tydligare ska återspeglas även i kulturlivet att vi numera tänker och lever internationellt i ett globalt samhälle.

Ett exempel är den nu aktuella Kamuyotföreställningen som arrangeras av Riksteatern och som ska turnera bland skolor i hela Sverige. Det är märkligt hur ett israeliskt gästspel efter bara något år har gett upphov till en ny föreställning, denna gång med en israelisk koreograf, en svensk producent och en internationell ensemble.

Jag vill lägga ribban högt för att få en större bredd och mångfald i alla bemärkelser. Med de extra 10 miljoner kronor som nu finns för etnisk och kulturell mångfald tror jag att vi kan komma en bra bit på väg för att lyfta fram allt det som sker i möten mellan olika kulturella uttryck.

Utöver denna satsning investerar vi också i årets budget ytterligare 14 miljoner på kulturlivets internationalisering, bland annat med ett översät-
tarstöd värt namnet. Därtill ökar vi möjligheterna till konstnärsutbyte.

Med den kulturbudget som nu presenteras anger regeringen och allianspartierna en tydlig inriktning för de kommande åren.
(Applåder)

Anf. 115 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Fru talman! Jag tackar kulturministern. Nu står vi här igen och sam-
språkar lite om framtidsfrågorna. Jag tycker att det är bra. Jag tycker att det är en bra ton och att det är bra när vi kan resonera om vad vi vill. Vi tycker att det är lite tråkigt att vi inte gör det i fler former. Vi tror att det är bra att mötas också i utredningar och i andra forum. Vi socialdemokra-
ter tror också att det är bra att ibland ha styrelser som för resonemang och diskuterar utvecklingen av kulturen, även om det nu är så, precis som kulturministern också underströk, att vi på de allra flesta punkter är över-
ens när det gäller hur budgeten är utformad. Jag tror att vi på flera områ-
den också har samma mål även om vi väljer lite olika vägar.

Vi är överens om att detta med alliansarbete är viktigt och att det är bra att finna olika vägar för kulturarbetarna att få arbete. Vi tycker att det var synd att man inte lade på någonting på Teateralliansen. Vi tror att även den behöver en utbyggnad.

Precis som kulturministern sade behövs det säkert också möjligheter för att klara sig som egen företagare eller frilansare, vilket är en vanlig form inom kulturen.

Jag ska gå över till det som vi kanske ska säga någonting mer om. När det gäller Skapande skola och utformningen av det projektet har vi lite funderingar. Det talas nu om att det ska byggas vidare. Det står inte

så mycket. Det talas om långsiktighet, men bara om årskurserna 7, 8 och 9, i budgetpropositionen. Vi har valt att samla våra resurser enligt de modeller som togs fram av Barnkulturutredningen. Jag skulle vilja be kulturministern att kommentera synen på Barnkulturutredningens förslag.

Anf. 116 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Jag tycker också att det är trevlig när vi får anledning att träffas. Vi har haft 21 tillfällen att mötas sedan i somras, och jag välkomnar gärna att det blir fler. Vi hade en interpellationsdebatt här senast i går där vi kanske inte fick svar riktigt på de frågor som vi ställde om vad Socialdemokraterna har tänkt sig när det gäller kulturskaparnas villkor framöver. Men det kanske Margareta Israelsson kommer in på.

Jag tycker också att det är roligt att Margareta Israelsson lyfter fram egenföretagande som en positiv del och en framtida möjlighet för väldigt många kulturskapare.

Men nu gällde det Skapande skola. Det är en satsning, vilket Margareta Israelsson vet, som är inspirerad av den norska *skolesekken* – en säck, icke en påse eller en tummetott.

Jag måste säga att jag tycker att det är lite lustigt hur Socialdemokraterna och oppositionen ser på skattebetalarnas pengar. Jag vet inte om det var oväsentliga pengar eller struntpengar dessa 10 miljoner som Miljöpartiet talade om och om de 55 miljonerna var en tummetott när Margareta Israelsson talade om Skapande skola. 55 miljoner är rätt mycket pengar, och man kan få väldigt mycket kultur för dem, tror vi, i årskurserna 7, 8 och 9.

När det gäller Barnkulturutredningen handlar det i stor utsträckning om att det såg olika ut. Den kartläggningen har varit väldigt användbar både för oss på departementet och för Kulturrådet som nu får ansvaret för kontakterna med kommunerna och skolorna och för att fördela dessa pengar så obyråkratiskt som det över huvud taget är möjligt. Vi kan också konstatera att Barnkulturutredningen föreslog 300 miljoner kronor, vilket Socialdemokraterna inte ens tagit upp.

Det är viktigt att satsningen blir bra och fungerar väl samt att skolorna har en beredskap. Kulturrådet har också gjort en utredning som just visar att det finns en god beredskap att arbeta vidare utifrån detta.

Anf. 117 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik:

Fru talman! Det står i budgetpropositionen att det bedrivs ett omfattande arbete med kultur och estetik i landets skolor. Det är bra. Det som Barnkulturutredningen pekade på var att de resurser som finns i landsting och kommuner, de statliga resurserna, behöver samordnas för att kunna användas i skolan. Det är väldigt bra om man kan göra det.

Problemet med den modell som ni valt – och jag vill återigen understryka att vi är överens om målsättningen med att få in mer kultur i skolan – är att ni skapar en byråkrati i planen. Det är väldigt mycket planekonomi. Rektor ska vara kreatör, skicka in en plan som ska följas upp och sedan ska det rapporteras däremellan. Och det får inte kosta pengar.

Det kommer dock att medföra att rektor måste lägga ned resurser på att skriva detta. Det innebär handläggning på Kulturrådet och därefter ska det hela tillbaka igen. Det handlar alltså om utformningen och om att det

blir besvärligt för kulturskaparna, kulturarbetarna, eller vad vi väljer att använda för benämning, att se hur det hela ska planläggas.

När jag säger planläggas menar jag att teatrarna, de fria grupperna och konstnärerna måste veta hur de ska kunna jobba. Det finns ju ingen möjlighet för någon att nu börja söka pengar. Det är väldigt svårt. På Kulturrådets hemsida hänvisas till departementet om man vill veta hur det går till. När man då ska söka i januari har man ingen riktig modell, och ändå måste man skapa den här planen, den ska skickas in, och först därefter kan man vända sig till kulturskaparna.

Nu är det här min sista replik och jag skulle därför vilja avsluta med att tillönska kulturministern med medarbetare en god jul, likaså kulturutskottets ledamöter och kansli samt naturligtvis även kulturutskottets suppleanter. Dessutom vill jag ge kulturministern en liten julklapp från oss socialdemokrater. Det är naturligtvis en bok från En bok för alla.

Anf. 118 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Jag ska med glädje läsa denna bok i julrött papper.

Det som Margareta Israelsson försöker framställa som ett svårt och tungt arbete för rektorerna gäller redan i dag. Det står inskrivet i skollagen att kultur ska integreras. Väldigt ofta har det emellertid handlat om att skolorna inte haft pengar. De rapporter och vittnesbörd som vi fått från olika håll i landet, inte minst från fria grupper som varit beredda att turnera, spela, haft föreställningar som passat, visar att en del skolor inte ansett sig ha råd eftersom de inte haft några extrapengar.

I och med den rapport som finns på Kulturrådet, där man kartlagt hinder och möjligheter för skolorna att samverka med kulturlivet, är en hel del av arbetet redan gjort. Jag föredrar därför att, trots allt, se möjligheter i detta i stället för problem.

Även om frågan inte återkom vill jag kort nämna det som Margareta Israelsson tog upp i sin första replik, nämligen detta med myndigheterna. Det har ju rätt en hel del förvirring i frågan, inte minst från medierna som inte varit riktigt uppdaterade, får man väl säga. Därför är det glädjande att i dag kunna läsa i Dagens Nyheter det som under en längre tid varit klart och givet för oss alla på departementet, nämligen att Statens kulturråd får en styrelse med fullt ansvar. För många av de andra myndigheterna har dock styrelserna inte spelat särskilt stor roll. Nu har vi tätare kontakter med de olika myndigheterna, och de kan dessutom själva utse den rådgivande grupp de vill ha. Det ligger helt i linje med den frihet som vi tycker att de olika myndigheterna ska ha.

Även jag har en liten gåva som jag vill ge Margareta Israelsson. Jag tog intryck av den fina gesten i våras när jag fick en blomma. Då tänkte jag: Så fina var aldrig riktigt vi. Men jag vill att vi ska bli det. Här är en bok av Marianne Fredriksson. Det är inte En bok för alla. Det är en bok för dig. Den heter *Skilda verkligheter*.

(Applåder)

Anf. 119 SIV HOLMA (v) replik:

Fru talman! Jag tänkte försöka besvara några av de frågor jag fick. Barnkulturutredningen tillsattes under den förra mandatperioden. Saker

och ting har också hänt. Regeringen har fått ett mycket bra utredningsunderlag för fortsatta åtgärder vad gäller att satsa på barn och kultur.

Utredningen föreslog, precis som Lena Adelsohn Liljeroth sade, att man skulle ta 300 miljoner kronor från Svenska Spels överskott. När man tittar på hur Svenska Spels överskott är uppbyggt ser man att det faktiskt finns 300 miljoner som man skulle kunna lägga på barnkultur. Därför undrar jag vad det är som hindrar att dessa pengar används. Vad jag förstått har förslaget mött stort gensvar bland dem som håller på med just barn- och ungdomskultur.

Frågan är alltså: Vari ligger hindret till att använda dessa pengar? Till idrotten används 1,3 miljarder, och sedan finns det lite grann till kultur, om det nu var 430 000. Varför kan man inte använda 300 miljoner till barns och ungas kultur?

Anf. 120 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Jag vet inte om Siv Holma tänkt sig att vi ska dra in en del av anslaget till idrotten. Jag kan föreställa mig att det i så fall kan komma en del synpunkter från de drygt tre miljoner medlemmar som idrottsrörelsen har.

Vi har ju inte öronmärkta pengar, utan detta går in i budgeten. Vi har också fått tillskott i kulturbudgeten. Sedan finns det andra som ofta för fram diskussionen.

Problemet med att använda pengar från Svenska Spel är att idrotten är spelberoende. Ska vi även göra kulturen spelberoende? Också jag hoppas kunna bygga ut de satsningar som vi gör på barns och ungas kultur i skolan, men att använda sig av just den här inkomstkällan kanske inte är alldeles självklart för alla.

Anf. 121 SIV HOLMA (v) replik:

Fru talman! Jag har studerat Svenska Spels överskott och hur stort det är. Det finns 3,2 miljarder kronor i form av ett grundbelopp som går till staten. 1,6 miljarder fördelas enligt ett vinstdelningssystem. Idrotten får sammanlagt 1,3 miljarder av dessa pengar. Man behöver inte minska resurserna till idrotten även om man tar 300 miljoner av Svenska Spels överskott. Inte heller jag vill att barnkulturen ska bli spelberoende, men jag såg det som något viktigt som man skulle kunna göra för att få i gång en process. Då skulle det bli en ordentlig satsning på barnkulturen.

Jag skulle, fru talman, vilja ställa ytterligare en fråga. I morgon firar Finland 90 år som självständig stat. När man släckte ned de analoga tv-sändningarna kunde stora delar av Norrbotten, och möjligtvis även andra delar, inte fortsätta att se på finska tv-kanaler; detta tog jag också upp i mitt huvudanförande. Det upplevs som en stor kulturell förlust. Vi talar vackert och högtidligt om det internationella samarbetet, och detta är ju en del av det men på nära håll.

Jag skulle vilja fråga kulturministern om det finns planer på att träffa ett avtal med Finlands motsvarighet till departementet – det är väl Kommunikationsdepartementet – och nå en politisk överenskommelse så att de finsktalande i landet har möjlighet att fortsätta att se på finska tv-kanaler. Då tänker jag inte i första hand på Finlandiakanalen.

Anf. 122 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Vi behöver inte minska stödet till idrotten, säger Siv Holma. Med den sedelpress som Vänsterpartiet uppenbarligen har till sitt förfogande är det kanske så.

En rejäl satsning, säger Siv Holma. Vi tycker att 55 miljoner kronor som vi nu lägger i budgeten på Skapande skola är en rejäl satsning. Tidigare fanns det ingenting. 55 miljoner kronor är mycket pengar.

Om skolorna använder det, vilket jag verkligen hoppas att de gör, kommer det att betyda en rejäl stimulans för skolorna och inte minst för kulturskaparna.

Den finländska tv:n talade Siv Holma om. De frågorna har vi haft uppe när vi var på möte i Oslo med de nordiska kulturministrarna. Det vet bland andra Lars Wegedal. Det var en effekt, om vi talar om Norrbotten, när man på en gång stängde de analoga sändningarna. Uppenbarligen har det funnits ett så kallat överspill till delar av Norrbotten. Hur det har gått till rent tekniskt och om det finns någon möjlighet att se över det och de så kallade slavsändarnas roll i det hela är inte någon fråga som vi har tappat bort. Vi diskuterade den på Kulturdepartementet senast tidigare i veckan. Det pågår diskussioner mellan Finland och Sverige i den här frågan.

Vi har, som sagt, byggt ut de finländska sändningarna i Mälardalen, icke att förglömma.

Får jag lov att överlämna en liten julklapp: Ulrika Knutsons *Kvinnor på gränsen till genombrott*.
(Applåder)

Anf. 123 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Jag vill fråga ministern om något som är väldigt viktigt för mig och för Miljöpartiet. Det handlar om jämställdhet.

Jag kan konstatera att i betänkandet förekommer ordet jämställdhet tre gånger. Den ena gången är i Miljöpartiets motion om regionala kulturfonder. Där står det: Fördelningen ska ta hänsyn till krav på jämställdhet. Den andra gången är i propositionen om ungdomspolitik: Handläggning av bidrag för jämställdhetsprojekt. Det är Cecilia Magnussons hemska ord. Den tredje gången är i avsnittet om kvinnors organisering.

Den moderatledda regeringen pratar ju väldigt varmt om jämställdhet generellt. Man har budgeterat 400 miljoner kronor för det. Dessvärre kan vi konstatera att man inte har använt alla pengarna. Det ser jag som ett misslyckande eftersom det finns väldigt mycket att göra.

Vad beträffar jämställdhet och kultur har regeringen anslagit 5 miljoner till Moderna museet för inköp av konst av kvinnliga konstnärer.

Jag tycker att det är väldigt lite. Jag tycker att väldigt lite har gjorts.

Min fråga till kulturministern är: Vilka ambitioner har ministern för att vi ska få ett jämställt kulturliv? Vi vet ju att det inte är så i dag. Jag undrar vilka tankar ministern har om det.

Anf. 124 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! Det är riktigt att vi inte har ett jämställt kulturliv. Det är betydligt fler kvinnor som går på teater. Det är betydligt fler kvinnor som

går på museer. Det är betydligt fler kvinnor som köper böcker. Vi behöver få in betydligt fler män i kulturen. Det håller jag helt med om.

Det kanske inte är riktigt vad Esabelle Reshdouni menade.

Man kan styra på olika sätt. I regleringsbrevet framhåller vi tydligt jämställdhetsperspektivet. Det som trots allt är avgörande är vad som faktiskt händer i de olika verksamheterna, inte att man använder det som ett kosmetiskt uttryck.

De 6 miljoner kronorna är resultatet av utredningen *Plats på scen*. Det är ett bra arbete som bland andra Birgitta Englin har gjort, även om vi inte höll med om alla hennes slutsatser. Man kunde oroas över bland annat det faktum att det förekommer sexuella trakasserier inom scenkonstvärlden, och att det gör det relativt ofta.

De här pengarna ska fortsätta det arbete som redan har inletts mellan bland annat Teaterförbundet och Svensk Scenkonst.

Bara att det över huvud taget lyfts upp i diskussioner och på seminarier gör att det händer mycket. Det här ska vara en ytterligare stimulans till det arbetet, bland annat för att jämnar ut den orättvisa som faktiskt finns när det gäller möjligheten för kvinnor att nå höga chefspositioner.

Jag tycker att det är bra att vi faktiskt kunde anslå 5 miljoner till det som Lars Nittve på Moderna museet har kallat sitt önskemuseum inför 50-årsjubileet nästa år. Museet har fått in rätt mycket pengar från privata donatorer.

Det var också en stimulans från skattebetalarna som visar att det är viktigt och att man måste utjämna skillnaderna i den konst som finns representerad på Moderna museet.

Anf. 125 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik:

Fru talman! Ministern säger att det är regleringsbrev. Jag tycker naturligtvis att det är väldigt bra om det finns skarpa krav i regleringsbrevet. Dessvärre konstaterar väl också ministern att jämställdhetsintegrationen inte fungerar. Det är ju det som är problemet. Det spelar ingen roll vad man skriver om det inte blir något av det.

Jag har tittat i kulturutredningen och vad det står om jämställdhet där. Det finns två meningar: Jämställdhet ska vara en central fråga för kulturpolitiken. Det är den ena. För institutionernas egen utveckling är aktivt jämställdhetsarbete av stor betydelse. Det är den andra.

För institutionernas egen utveckling, står det alltså. Så här har kulturministern skrivit i ett pressmeddelande: Vi vill uppmuntra att myndigheter och institutioner på eget initiativ utvecklar sin verksamhet.

Jag undrar om ministrarnas ambition till förändring ska vila på frivillighet. Det är något som jag är orolig över och det är det som jag vill ge uttryck för i debatten. Det gäller inte det som är i dag, utan vart vi är på väg. Ska jämställdhet vila på frivillighet? Kulturministern säger ändå att kulturen är absolut livsviktig och en kärnfråga. Är det möjligt att ministern inte tycker att det är ett krav att kulturen ska vara jämställd? Jag skulle vilja höra mer kraft bakom ministrarnas önskan att kvinnor och män, flickor och pojkar får lika mycket kultur och får vara med och påverka och producera och ta del av kulturlivet.

När det gäller de ekonomiska resurserna vet vi att det inte går lika mycket till män och kvinnor.

Anf. 126 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m) replik:

Fru talman! I någon mening blir jag lite rörd över tilltron till att den nya regeringen på ett år ska kunna förändra tusenåriga strukturer; det är det som det trots allt handlar om. Det sker inte så lätt.

Vi har en hög ambitionsnivå. Det hade den förra regeringen också. Det här är en fråga som förenar, men det är ingenting som man kommenterar fram. Vi tror inte på kvotering. Däremot tror vi på goda exempel och på stimulans.

Det kanske inte låter som så mycket pengar. Men de 6 miljonerna ska gå till scenkonsten för att förändra strukturerna. Det har hänt en hel del. Jag är, trots allt, väldigt optimistisk. Men det här är ett arbete som kommer att ta tid. Det kommer inte att bli färdigt under vår livstid och förmodligen inte heller under våra barns livstid.

Det är precis som med demokratifrågor. Man måste alltid hålla i gång dem, snudd på varje dag. Jag gör så gott jag kan.

Det här är en liten julkhälsning. Jag kan inte säga att den här titeln har någon direkt anknytning till temat. Men det är en väldigt bra bok, *Berlinerpopplarna*.

(Applåder)

Anf. 127 ANNELI SÄRNBLAD (s):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till det särskilda yttrandet nr 1 och till reservationerna 4, 6 och 8. I övrigt yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut i betänkandet.

Fru talman! Kulturpolitik har olika dimensioner. Demokratiaspekten är den viktigaste med rätten till eget skapande och upplevelser som berikar livet.

Kulturen är viktig också för den näringspolitiska tillväxten. Men den viktigaste tillväxten är att människor, barn och unga, kan hitta kulturen som en möjlighet i livet.

När man ser den framtida kulturpolitiken framför sig hoppas man att regionerna ska få en fortsatt utveckling och på vissa områden förstärkas i framtiden. Det finns så många goda exempel runt om i landet där man fokuserar mycket på framtidsvisioner och nya tankar, på möjligheten att både utöva och ha tillgång till musiken, teatrarna, musikskolorna, dansen, operan och folkmusiken.

Amatörkulturen anser vi socialdemokrater är viktig, varför vi i vår budget även lägger extra pengar till den. Amatör och proffs behövs båda för en god utveckling i framtiden.

Vi socialdemokrater anser även att vi fortsättningsvis från statligt håll ska ta ett gemensamt ansvar för att se till att regioner ges goda förutsättningar till ett rikt kulturliv. Vi satsar 20 miljoner utöver regeringens förslag på det lokala kulturlivet.

Vi måste visa en vilja i politiken. Framför allt måste vi våga ha kulturambitioner, våga ta steg framåt och tänka modernt men ha med oss historien när vi bygger den framtida kulturpolitiken.

Jag tänker på alla framgångsrika idrottare, kulturpersoner och musiker som vårt land har, trots att vi inte är så många invånare. Om vi jämför oss med andra länder har vi lyckats bra. Det beror också på en långsiktig satsning på olika politikområden, en kamp för en rättvis fördelningspoli-

*Kultur, medier,
trossamfund
och fritid*

tik i sin helhet och att vi tar ett gemensamt ansvar. Den här regeringen satsar på skattesänkningar i stället för att fortsätta bygga välfärdssamhället.

Herr talman! Sara i Orsa drömmer om att få dansa balett, Peter i Stockholm drömmer om att få spela ett instrument och Fredrik vill rappa. Deras drömmar kanske får olika utgångslägen på grund av att deras familjer har olika förutsättningar och att de regioner som de bor i kanske inte har ekonomin eller förutsättningarna att ge tillgång till ett rikt utbud. Den här regeringspolitiken och riksdagsbeslutet kan förändra deras drömmar i framtiden, om man skulle lämna det regionala ansvaret.

Ett land med ett rikt kulturliv är ett rikt land. Ett land som inte har ett rikt kulturliv är ett fattigt land. Vi riskerar att i Sverige få både utslagna människor och utslagna kulturdrömmar om vi inte ser upp.

Låt oss bygga ett land där alla regioner ges goda förutsättningar att utvecklas, förändras och samverka, så att inte plånbokens storlek ska få styra om våra barn och vuxna ska ha råd att spela ett instrument, gå på kulturskola eller dansa både vals och polska, att vi i Sverige har en sammanhållen kraft för kontinuitet.

Låt oss se till att människor i förorterna och i regionerna ges mötesplatser och chanser i livet, framför allt våra barn och unga. Låt oss se till att människor runt om i vårt land ges en rejäl chans i livet att uppfylla sina drömmar.

Herr talman! Vi måste visa en vilja i politiken och framför allt våga ha kulturambitioner.

Jag vill i den här budgetdebatten säga till den moderatledda regeringen inför framtiden: Ställ inte människor i utanförskap! Ställ inte kulturen på ruinens brant! Ställ inte stad mot land! Ställ inte regioner mot regioner! Vi vill att Sara, Peter och Fredrik ska få uppleva sina drömmar.

Politik är att vilja. Politik är att välja. Och politiken gör skillnad.

Anf. 128 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Herr talman! Tack, Anneli Särnblad! Jag blev inspirerad och lite nyfiken med anledning av ditt anförande. Jag delar din principiella hållning att politik ska göra skillnad. Det är också därför som vi för en offentlig debatt här i dag där vi har olika syn på prioriteringar inom kulturpolitikens område.

Jag skulle bara vilja be Anneli Särnblad utveckla på vilket sätt 20 miljoner kronor extra i regional satsning kommer att göra skillnad.

Anf. 129 ANNELI SÄRNBLAD (s) replik:

Herr talman! Ni från majoriteten tycker att 55 miljoner är mycket pengar. Vi har 125 miljoner i vår satsning regionalt på barn och unga för att länsmusiken, länsteatrarna och organisationerna ute i landet som har kompetens och kunskap ska kunna delge regionerna den i framtiden. Vår satsning i vårt alternativ ger alltså mycket mer till regionerna än vad majoritetens förslag gör.

Anf. 130 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Herr talman! Tidigare i debatten sade inte Anneli men en annan företrädare för partiet att 55 miljoner var att jämställa med en tummetott när

vi vill gå ut och göra, som vi tycker, en rätt hygglig satsning på kultur i skolan.

Jag upprepar mina frågor: På vilket sätt kommer 20 miljoner kronor till 21 län att påverka möjligheterna för de regionalt kulturansvariga? På vilket sätt kommer 20 miljoner kronor i ökad satsning att göra skillnad?

Jag har själv varit regionalpolitiskt engagerad under ett decennium, bland annat med ansvar för kultur men också för andra politikområden. Ingen tackar nej till mer pengar. Men på vilket sätt kommer 20 miljoner kronor, Anneli Särnblad, att göra skillnad? På vilket sätt avser du och Socialdemokraterna att satsa de 20 miljoner kronorna så att de gör skillnad? Det är jag väldigt nyfiken på.

Anf. 131 ANNELI SÄRNBLAD (s) replik:

Herr talman! 55 miljoner är en liten summa. Om man jämför med vår satsning på regionerna med 125 miljoner totalt så är 55 miljoner mindre.

Anf. 132 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! Debatten om kulturbudgeten i dag har innehållit en del kloka synpunkter men också visat på vissa skillnader mellan alliansregeringens kulturpolitik och oppositionens.

Jag tänker belysa ett par områden som jag tycker är viktiga men kanske inte är så kontroversiella och omstridda som en del andra.

Jag ska börja med att yrka bifall till reservation 3. Jag står bakom alla reservationer som Vänsterpartiet har skrivit under, men jag yrkar alltså bara bifall till denna.

Herr talman! Idrotten är en fråga som engagerar många, men många gånger är man inte riktigt insatt i hur den organiserade idrotten fungerar. Vänsterpartiet har i sitt budgetförslag tryckt på några saker som på flera sätt skulle gynna idrotten.

När det gäller finansieringen vore det bästa om hela stödet, drygt 1 ½ miljard, gick direkt via statsbudgeten – en del går i dag via Svenska Spel – därför att Svenska Spels vinstdelningssystem använder i dag idrottens bidragsdel som ett slags regulator. När vinsten sjunker minskar också idrottens del medan statens del är fast. Det är en osäkerhetsfaktor för idrotten.

Hotet om en avreglering av spelmarknaden kommer närmare och närmare, senast genom det beslut som fattades på Moderaternas stämma. En avreglering skulle ofelbart drabba Svenska Spel, det vet vi, och därmed också överskottet som idrotten ska ta del av. Det är en oerhört viktig sak att ta fasta på. Därför vill vi från Vänsterpartiets sida säkra stödet genom att på längre sikt ta allting ur statsbudgeten.

Som ett första steg och en markering har vi avsatt 50 miljoner mer ur statsbudgeten och tagit bort 50 miljoner från Svenska Spel.

Det här kan man gärna villkora på olika sätt, som görs i dag, till utvecklingsinsatser. Det har varit rätt framgångsrikt genom Handslaget och Idrottslyftet, som det heter i dag.

Idrotten, som är Sveriges största folkrörelse, påverkar inte bara samhället utan blir i sin tur också påverkad av samhället. De ökande klyftor som i dag präglar samhället kommer också att drabba idrotten. Det är inte givet att barn och ungdomar i dag kan idrotta på lika villkor. Föräldrarnas

plånbok avgör ofta vilka barn och ungdomar som kan ta del av idrottens utbud och också inom vilka sporter det är möjligt.

Den offentliga sektorn är, menar jag, idrottens största finansär. Mest pengar kommer från kommunerna, men även statens bidrag är en väsentlig del, och den är viktig för den fortsatta organiserade idrottsverksamheten. Det bästa vore alltså att ta bort den direkta ekonomiska kopplingen till Svenska Spel. Man behåller kopplingen som spelobjekt och när det gäller eventuell sponsring och sådant, men det är ju på andra villkor.

När det gäller övrig ungdomspolitik vill Vänsterpartiet också trycka på vikten av att skapa fler mötesplatser och verksamheter som utgår från ungdomars egna önskemål. Bristen på sådana är i dag rätt stor. Det finns goda exempel på allaktivitetshus och ungdomshus och sådant i olika kommuner, men generellt sett finns det alldeles för få platser där man kan träffas och ägna sig åt bland annat kulturella aktiviteter. Vi har i vårt budgetförslag, från Vänsterpartiets sida, avsatt 80 miljoner för att utöka den delen. Det är kanske inte tillräckligt, men det är en markering och en fortsättning på en satsning som inleddes 2006. S, v och mp startade tillsammans det här.

Avslutningsvis, herr talman, vill jag lyfta fram de problem som finns i dag med den arbetsmarknad för kulturarbetare som den här regeringen så kraftigt har ändrat förutsättningarna för. Regeländringarna som har gjorts i a-kassan, höjda avgifter, sänkta nivåer, borttagandet av möjligheter till deltidsarbete kombinerat med ekonomiskt stöd genom a-kassan har kraftigt försämrat möjligheterna för kulturarbetare att satsa på sitt arbete på ett drägligt sätt.

Kulturens arbetsmarknad är olik de flesta andra arbetsmarknader. Det krävs flexibilitet. Det krävs en vilja att hålla sig kvar på marknaden även om jobben inte står på rad. Perioder med få jobb eller perioder helt utan jobb är vanliga. Och det krävs engagemang när det gäller att leva knapert mellan varven för att få chansen att utvecklas och kunna vara kvar inom kulturbranschen.

A-kassan har varit en chans för dessa personer att hålla sig kvar. Det är ett faktum. Vi kan prata om allianser och sådant – det är en jättebra utveckling. Men innan man satsar på det bör man se till att försörjningsstödet genom a-kassan finns kvar för dem som finns inom kulturarbetarbranschen.

Jag tror att den här förändringen kommer att göra kulturen mer utarmad. Villkoren kommer att vara sämre, och detta kommer också att ge alla en sämre kulturverksamhet.

I vårt förslag till budget tar vi tillbaka det här till de nivåer som var förut. Vi höjer alltså ersättningsnivåerna. Vi ändrar reglerna tillbaka till det som var förut. Det kommer då dessutom att vara ett stöd till kulturen i stort och den utveckling som vi alla vill se på kulturens område.

Anf. 133 GÖRAN MONTAN (m):

Herr talman! Jag är den sista anmälda talaren, och jag hade just tänkt prata om idrott. Kulturutskottet inrymmer oerhört många områden. Men det är också så, som Anders Åkesson sade lite tidigare under debatten, att idrott är kultur. Innan jag börjar ska jag säga att jag yrkar bifall till utskottets förslag till beslut och avslag på motionerna, så är det sagt.

Vi vet alla att idrottsrörelsen omfattar oerhört många människor, nästan 3 ½ miljon personer i vårt land är på något sätt involverade i idrotten.

Det är svårt att föreställa sig att det finns någon som aldrig har varit i kontakt med idrott i någon form under sitt liv. Ändå finns det problem i denna enorma folkrörelse. Det är problem med rekrytering till ungdomsidrotten. Men ett ännu större hot utgörs av svårigheten att fylla luckorna bland ungdomsledarna, idrottsledarna, nu när 40-talisterna sakta men säkert lämnar arenan.

Man behöver utbilda ledare med i storleksordningen 50 000 om året bara för att hålla ställningarna. Samtidigt vill vi att fler stannar längre inom idrotten, som aktiva eller som ledare.

Regeringen har insett detta behov och satsar i Idrottslyftet 500 miljoner, ½ miljard, kronor om året under hela mandatperioden. Det är betydligt mer än vad den förra regeringen gjorde under den förra mandatperioden.

Vi talar om kulturens positiva inverkan på folkhälsan. Inom idrotten är det sambandet ännu mer tydligt. I olika rapporter kan vi läsa att allt fler barn lider av fetma. Det beror inte bara på dåliga matvanor, utan vi rör för lite på oss.

Det är kanske i barndomen som idrottens betydelse är störst. Det här är klassisk mark för idrottsrörelsen, men det finns andra aspekter också. De som i dag utbildar morgondagens ledare ställs inför en rad andra utmaningar som det moderna samhället kräver. Därför har regeringen uttalat att jämställdhet måste genomsyra all ledarskapsutbildning. Det ska också tas hänsyn till de problem inom idrotten som fortfarande existerar för HBT-personer.

Idrotten har en unik möjlighet att verka för ett demokratiskt samhälle där alla, oberoende av härkomst, kön, sexuell läggning eller ekonomisk bakgrund, får lika förutsättningar att utveckla sina specifika talanger. Det handlar om att få samverka med andra, betyda någonting för din kamrat men också att ge din kamrat tillfredsställelsen att betyda någonting för dig. Ömsesidigt beroende, hänsyn och omsorg är viktiga beståndsdelar i byggandet av en ny ömtålig generation.

Regeringen har stort förtroende för Riksidrottsförbundet och arbetar för att minska antalet pekpinningar och öronmärkta pengar. Riksidrottsförbundet är helt kapabelt att självt avgöra hur större delen av bidraget till idrotten ska fördelas. Det rör sig sammanlagt om ganska mycket pengar, som har sagts redan i dag, över 1,6 miljarder kronor.

Regeringen och Riksidrottsförbundet är också överens om att kampen mot dopning måste prioriteras. Därför avsätts särskilda pengar för detta ändamål, i själva verket till och med lite mer än vad RF har begärt.

Jag har ett par minuter på mig. Då kan jag kanske bemöta Torbjörn Björlund. Det gäller den del av hans anförande som handlade om att man ska växla 50 miljoner kronor från Svenska Spels överskott och låta det gå genom budgeten. Ska det ha någon betydelse när det gäller denna ganska stora summa som vi pratar om? 50 miljoner kronor är ju bara ett spel för gallerierna. Det kan inte ha någon som helst inverkan på den politik som Torbjörn Björlund påstår sig vilja följa. Jag ser fram emot att möjligtvis växla några ord om just den delen.

Med de orden vill jag avsluta.

Anf. 134 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik:

Herr talman! Först och främst gäller det detta med finansiering. Jag vet att Göran Montan är engagerad i idrotten och har väldigt mycket engagemang på olika sätt inom idrotten.

En fråga som jag har gäller avreglering av Svenska Spel. Du sade att de här 50 miljonerna som vi växlar över från Svenska Spel till statsbudgeten är en väldigt liten del. Det är det naturligtvis, men det är en markering. Vi gör den markeringen för att visa att det här är den väg vi vill gå. Då är frågan om också Göran Montan och Moderaterna är beredda att gå den vägen. Eller vill ni ha kvar det här med Svenska Spel och den här regleringsdelen, så att säga, där idrotten faktiskt drabbas mer än staten?

En annan fråga är om Moderaterna tänker fullfölja avregleringen och sälja ut Svenska Spel. Vad händer då? Är ni då beredda att gå in och täcka den delen med statsbudgetsmedel, eller hur gör ni för att täcka finansieringen av idrotten? Som du var inne på är idrotten en otroligt viktig del av samhället. Staten och kommunerna står trots allt för en väldigt stor del av finansieringen. Offentliga sektorn står för den absolut viktigaste delen när det gäller att stödja den verksamhet som finns, framför allt för breddidrotten. Det innebär att om man tar bort pengar drabbas bredd- och ungdomsidrotten med 3 ½ miljon medlemmar direkt.

Anf. 135 GÖRAN MONTAN (m):

Herr talman! Frågan är lite tidigt väckt. Vi har just haft ett stämmobeslut i partiet, där man förespråkade en omreglering av spelmarknaden. När det blir verklighet kommer framtiden att utvisa. Vi ska inte diskutera spelfrågor här, men man kan också säga att inför den situation som den tekniska utvecklingen ger i samband med de krav som vi förväntar oss att få från EU är det bara en tidsfråga – antingen kommer marknaden att omreglera sig själv eller så kommer det att ske under statens ledning.

Det är bara spekulationer huruvida det blir mindre eller mer pengar. Vi har redan ett intrång på vår monopolmarknad med Unibet och Ladbrokes och många andra. I partiet har vi pratat om att få kontroll över situationen. Licensieringar och överskott kommer att finnas. Det kommer att ställas krav på de aktörer som ska vara här i framtiden.

Jag ger Torbjörn Björlund rätt i att det är offentliga medel som står för den absolut största kakan av idrottens finansiering. Det kommer de att fortsätta att göra i framtiden också. Hittills har vinstdelningssystemet, som är ett ganska komplicerat system, varit gynnsamt för idrotten. Det är flera hundra miljoner mer som har gått till idrotten under senare år, så det har varit en bra situation för idrotten. Men ingenting är så bra att man inte kan ta en ny titt på det. Utredningen om statens stöd till idrotten kommer dock i maj, och utredningen om Svenska Spel kommer först om cirka ett år. Frågan är därför lite väl tidigt väckt.

Anf. 136 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! Jag tycker inte alls att frågan är för tidigt väckt. Det är en aktuell fråga, just därför att den finns redan i dag. Spelmarknaden är utsatt för ett slags konkurrens. Det finns krafter som snabbt vill ändra det här, och det är ett politiskt beslut om vi ska göra det eller inte.

Om Svenska Spels monopolsituation förändras kommer idrottens pengar att drabbas direkt. Om vinsten minskar på Svenska Spel – det

finns ju ändå en begränsad spelmarknad – kommer det att vara den reglerande delen som drabbas, och det är den som idrotten tar av. Det är en fråga som idrotten är direkt berörd av.

Varifrån kommer pengarna att tas om man inte får dem från Svenska Spel? Jag förutsätter att Göran Montan fullföljer sitt resonemang och jobbar för att vi ska få in alla de medel som idrotten ska ha via statsbudgeten och därmed slippa Svenska Spel. Det vore det absolut bästa beslutet. Jag stöder detta om du driver det i ditt parti.

Anf. 137 GÖRAN MONTAN (m):

Herr talman! Jag nämnde utredningen om spelmarknadens framtid. Där finns också instruktioner i direktiven som handlar om hur man ska behandla möjligheterna att stödja idrotten.

Jag tror att det inte finns någon i kammaren som medvetet skulle vilja sänka anslagen till idrotten. Vi inser alla hur oerhört viktig den är, inte minst för ungdomen. Vi pratar om ungdomskultur, men idrottsbiten är mycket mer mångfasetterad. Jag tror inte att det finns någon i kammaren som skulle vilja medverka till att på något sätt minska möjligheterna till satsningar av den typ som vi redan har gjort.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 6 december.)

11 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

EU-dokument

KOM(2007)409 Meddelande från kommissionen om att stärka den inre marknaden för mobil-TV

12 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 5 december

2007/08:261 Avknoppningar av skolor

av Marie Granlund (s)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2007/08:262 Bristande avfallshantering i FN-regi

av Bodil Ceballos (mp)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:263 Utförsäljningen av Telia Sonera

av Thomas Östros (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

Prot. 2007/08:37
5 december

*Kultur, medier,
trossamfund
och fritid*

2007/08:264 Utförsäljningarnas konsekvenser för den finansiella infrastrukturen

av *Thomas Östros* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2007/08:265 Utförsäljningen av Vasakronan

av *Thomas Östros* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2007/08:266 Indrivning av a-kasseavgifter

av *Sven-Erik Österberg* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 11 december.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 5 december

2007/08:414 Beredning av Tillväxt genom turistnäringen

av *Patrik Forslund* (m)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2007/08:415 Ökade resurser till marksanering

av *Ann-Kristine Johansson* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:416 Demokratins utveckling i Filippinerna

av *Hannah Bergstedt* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 11 december.

14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 5 december

2007/08:302 Unga brottsoffer

av *Helena Bouveng* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:317 Tillgång och priser på produkter för särskilda näringsändamål

av *Finn Bengtsson* (m)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:322 Oro för forskningen
av *Susanne Eberstein* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:351 Övergrepp bland ungdomar och mot ungdomar
av *Inger René* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:352 Regeringens arbete för att främja de mänskliga rättigheternas lika värde och odelbarhet
av *Veronica Palm* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:353 Införande av tonnagebeskattning av sjöfarten
av *Lars Hjalmered* (m)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:354 Utsläpp från enskilda avlopp
av *Jacob Johnson* (v)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:355 Tortyr i Afghanistan
av *Hans Linde* (v)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:356 Skyddet av kreativt arbete på Internet
av *Tomas Tobé* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:357 Ett lokalt anpassat strandskydd
av *Agneta Berliner* (fp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:360 Arbetet med gränshinder i Norden
av *Hans Wallmark* (m)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:361 Svensk position inför mötet om klusterbomber i Wien
av *Hans Linde* (v)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:362 Arbetsgivarens ansvar för mäns våld mot kvinnor
av *Carina Hägg* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2007/08:363 Djur i våldsmiljöer
av *Carina Hägg* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2007/08:366 Silver i hälsokost och skyddslagstiftning för konsumenter
av *Birgitta Eriksson* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2007/08:367 Övergrepp inför det ryska valet
av *Mats Johansson* (m)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:368 Besök av polischefen i Teheran
av *Alice Åström* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:369 Samordning av lokala poliskunskaper

av *Cecilia Widegren* (m)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:370 Hoten mot demokratin i Bolivia

av *Hans Linde* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:371 Självmorden bland unga med utländsk bakgrund

av *Nikos Papadopoulos* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:372 Högskolors och universitets lagliga möjligheter att hyra ut bostäder till internationella studenter

av *Mikael Damberg* (s)

till statsrådet Lars Leijonborg (fp)

2007/08:373 Oskyldiga i fingeravtrycksregister

av *Mehmet Kaplan* (mp)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:374 Bibliotekslagen

av *Hans Olsson* (s)

till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2007/08:375 Lagen om likabehandling

av *Mikael Damberg* (s)

till statsrådet Lars Leijonborg (fp)

2007/08:376 Privatiseringar i sjukvården

av *Yilmaz Kerimo* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:377 Kontakter mellan Regeringskansliet och Finansinspektionen

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2007/08:378 Silver, hälsokost och Läkemedelsverket

av *Birgitta Eriksson* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:379 Missbruk av polisregister

av *Lena Olsson* (v)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:381 Stöd i skolan för barn med diabetes

av *Eva Olofsson* (v)

till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

**2007/08:382 Ansvar för tillsyn vid åtgärdsprogram för miljökväl-
tetsnormer**

av *Tina Ehn* (mp)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:383 Rikskombiterminal till Borlänge

av *Peter Hultqvist* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:384 Konsulaten runt Östersjön

av *Ulf Nilsson* (fp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:385 Brott mot mänskliga rättigheter i Turkiet

av *Yilmaz Kerimo* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:386 Felaktigt tilldelat faderskap

av *Solveig Hellquist* (fp)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2007/08:387 Finansieringen av Citybanan

av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2007/08:388 Turkiets förmåga att skydda sina etniska och religiösa minoriteter

av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:389 Polispengar

av *Thomas Bodström* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2007/08:390 Oussama Kassir

av *Alice Åström* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2007/08:391 Skatt på företagsvinster och Industrivärdendom

av *Raimo Pärssinen* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:392 Framtiden för regementena i Skövde och Karlsborg

av *Monica Green* (s)
till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2007/08:393 Särproposition om Skatteverkets förslag

av *Raimo Pärssinen* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:394 Främjandet av en måttfull alkoholkultur

av *Jan R Andersson* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2007/08:395 Gasledning på Östersjöns botten

av *Christer Engelhardt* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2007/08:396 Jämlika villkor inom arbetsmarknadspolitiken

av *Carina Adolfsson Elgestam* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2007/08:398 Lättnad på skattebördan för breda yrkesgrupper

av *Margareta Cederfelt* (m)
till finansminister Anders Borg (m)

2007/08:400 Minskat krångel för livsmedelsexport

av *Cecilia Widegren* (m)
till statsrådet Ewa Björling (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 11 december.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till och med 5 §
anf. 31 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med 6 § anf. 64 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 7 § anf. 95 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med 10 § anf. 127 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	1
3 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
4 § Förnyad bordläggning	1
5 § Rättsväsendet	2
Justitieutskottets betänkande 2007/08:JuU1	2
Anf. 1 THOMAS BODSTRÖM (s).....	2
Anf. 2 LENA OLSSON (v).....	5
Anf. 3 MEHMET KAPLAN (mp).....	8
Anf. 4 INGER DAVIDSON (kd)	11
Anf. 5 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	14
Anf. 6 INGER DAVIDSON (kd) replik	14
Anf. 7 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	15
Anf. 8 INGER DAVIDSON (kd) replik	16
Anf. 9 LENA OLSSON (v) replik.....	16
Anf. 10 INGER DAVIDSON (kd) replik	16
Anf. 11 LENA OLSSON (v) replik.....	17
Anf. 12 INGER DAVIDSON (kd) replik	17
Anf. 13 HILLEVI ENGSTRÖM (m).....	18
Anf. 14 JOHAN LINANDER (c)	20
Anf. 15 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	23
Anf. 16 JOHAN LINANDER (c) replik	24
Anf. 17 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	24
Anf. 18 JOHAN LINANDER (c) replik.....	25
Anf. 19 LENA OLSSON (v) replik.....	25
Anf. 20 JOHAN LINANDER (c) replik.....	25
Anf. 21 LENA OLSSON (v) replik.....	26
Anf. 22 JOHAN LINANDER (c) replik.....	27
Anf. 23 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp)	27
Anf. 24 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	29
Anf. 25 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	30
Anf. 26 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	30
Anf. 27 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	31
Anf. 28 LENA OLSSON (v) replik.....	32
Anf. 29 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	32
Anf. 30 LENA OLSSON (v) replik.....	32
Anf. 31 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp)	33
Anf. 32 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	33
Anf. 33 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	38
Anf. 34 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik	38
Anf. 35 THOMAS BODSTRÖM (s) replik	39
Anf. 36 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik	39
Anf. 37 LENA OLSSON (v) replik.....	40
Anf. 38 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik	41
Anf. 39 LENA OLSSON (v) replik.....	41
Anf. 40 Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik	42

Anf. 41	MEHMET KAPLAN (mp) replik	42
Anf. 42	Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik	43
Anf. 43	MEHMET KAPLAN (mp) replik	43
Anf. 44	Justitieminister BEATRICE ASK (m) replik	44
Anf. 45	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s)	44
Anf. 46	ALICE ÅSTRÖM (v)	45
Anf. 47	KRISTER HAMMARBERGH (m)	47
Anf. 48	OTTO VON ARNOLD (kd)	49
Anf. 49	KERSTIN HAGLÖ (s)	51
Anf. 50	HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik	53
Anf. 51	KERSTIN HAGLÖ (s) replik	54
Anf. 52	HILLEVI ENGSTRÖM (m) replik	54
Anf. 53	KERSTIN HAGLÖ (s) replik	55
Anf. 54	INGE GARSTEDT (m)	55
Anf. 55	KERSTIN HAGLÖ (s) replik	56
Anf. 56	INGE GARSTEDT (m) replik	57
Anf. 57	KERSTIN HAGLÖ (s) replik	57
Anf. 58	INGE GARSTEDT (m) replik	57
Anf. 59	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik	58
Anf. 60	INGE GARSTEDT (m) replik	58
Anf. 61	KARL GUSTAV ABRAMSSON (s) replik	58
Anf. 62	INGE GARSTEDT (m) replik	59
	(Beslut fattades under 9 §.)	59
6 §	Ändringar i plan- och bygglagen	59
	Civilutskottets betänkande 2007/08:CU3	59
Anf. 63	EGON FRID (v)	59
Anf. 64	JAN LINDHOLM (mp)	61
Anf. 65	JOHAN LÖFSTRAND (s)	63
Anf. 66	EWA THALÉN FINNÉ (m)	65
Anf. 67	LENNART PETTERSSON (c)	66
Anf. 68	LARS TYSKLIND (fp)	67
Anf. 69	JOHAN LÖFSTRAND (s) replik	69
Anf. 70	LARS TYSKLIND (fp) replik	70
Anf. 71	JOHAN LÖFSTRAND (s) replik	70
Anf. 72	LARS TYSKLIND (fp) replik	70
Anf. 73	JAN LINDHOLM (mp) replik	71
Anf. 74	LARS TYSKLIND (fp) replik	71
Anf. 75	JAN LINDHOLM (mp) replik	72
Anf. 76	LARS TYSKLIND (fp) replik	72
Anf. 77	YVONNE ANDERSSON (kd)	73
	(Beslut fattades under 9 §.)	73
7 §	Kultur, medier, trossamfund och fritid	74
	Kulturutskottets betänkande 2007/08:KrU1	74
Anf. 78	MATS JOHANSSON (m)	74
Anf. 79	SIV HOLMA (v)	74
Anf. 80	MARGARETA ISRAELSSON (s)	77
Anf. 81	ESABELLE RESHDOUNI (mp)	80
Anf. 82	CECILIA MAGNUSSON (m)	82

Anf. 83 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	84
Anf. 84 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	85
Anf. 85 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	85
Anf. 86 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	86
Anf. 87 SIV HOLMA (v) replik	86
Anf. 88 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	86
Anf. 89 SIV HOLMA (v) replik	87
Anf. 90 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	87
Anf. 91 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	87
Anf. 92 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	88
Anf. 93 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik	88
Anf. 94 CECILIA MAGNUSSON (m) replik	89
Anf. 95 ANDERS ÅKESSON (c)	89
Anf. 96 SIV HOLMA (v) replik	91
Anf. 97 ANDERS ÅKESSON (c) replik	91
Anf. 98 SIV HOLMA (v) replik	92
Anf. 99 ANDERS ÅKESSON (c) replik	92
Anf. 100 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	93
Anf. 101 ANDERS ÅKESSON (c) replik	93
Anf. 102 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	94
Anf. 103 ANDERS ÅKESSON (c) replik	94
Anf. 104 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp)	95
Anf. 105 SIV HOLMA (v) replik	97
Anf. 106 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	98
Anf. 107 SIV HOLMA (v) replik	98
Anf. 108 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	99
Anf. 109 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	99
Anf. 110 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	100
Anf. 111 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik	100
Anf. 112 CECILIA WIKSTRÖM i Uppsala (fp) replik	101
Anf. 113 DAN KIHLLSTRÖM (kd)	101
(forts. 10 §)	104
Ajournering	104
Återupptagna förhandlingar	104
8 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 3 december	104
FöU1 Försvar samt beredskap mot sårbarhet – budgetåret 2008	104
SoU5 Utveckling av den sociala barn- och ungdomsvården m.m.	105
9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	106
JuU1 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	106
CU3 Ändringar i plan- och bygglagen	108
Meddelande om inställd votering	108
10 § (forts. från 7 §) Kultur, medier, trossamfund och fritid (forts. KrU1)	109
Anf. 114 Kulturminister LENA ADELSON LILJEROTH (m)	109

Anf. 115 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik.....	112
Anf. 116 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m) replik.....	113
Anf. 117 MARGARETA ISRAELSSON (s) replik.....	113
Anf. 118 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m) replik.....	114
Anf. 119 SIV HOLMA (v) replik.....	114
Anf. 120 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m) replik.....	115
Anf. 121 SIV HOLMA (v) replik.....	115
Anf. 122 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m) replik.....	116
Anf. 123 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik.....	116
Anf. 124 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m) replik.....	116
Anf. 125 ESABELLE RESHDOUNI (mp) replik.....	117
Anf. 126 Kulturminister LENA ADELSON	
LILJEROTH (m) replik.....	118
Anf. 127 ANNELI SÄRNBLAD (s)	118
Anf. 128 ANDERS ÅKESSON (c) replik.....	119
Anf. 129 ANNELI SÄRNBLAD (s) replik	119
Anf. 130 ANDERS ÅKESSON (c) replik.....	119
Anf. 131 ANNELI SÄRNBLAD (s) replik	120
Anf. 132 TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	120
Anf. 133 GÖRAN MONTAN (m)	121
Anf. 134 TORBJÖRN BJÖRLUND (v) replik	123
Anf. 135 GÖRAN MONTAN (m)	123
Anf. 136 TORBJÖRN BJÖRLUND (v).....	123
Anf. 137 GÖRAN MONTAN (m)	124
(Beslut skulle fattas den 6 december.).....	124
11 § Bordläggning.....	124
12 § Anmälan om interpellationer	124
13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	125
14 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	125
15 § Kammaren åtskildes kl. 17.24.	129

Tryck: Elanders, Vällingby 2007